

ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดในคดีค้าและเสพยาเสพติด : กรณีศึกษาผู้ต้องขังหญิง

ในทัณฑสถานหญิงธนบุรี กรุงเทพมหานคร

THE FACTORS AFFECTED TOWARDS A DELINQUENCY OF DRUG DEALER

AND USER TRIALS : A CASE STUDY OF WOMEN OFFENDERS

IN THONBURI PRISON, BANGKOK

โดย

นางสาวมณวิภา อุดมสุข

การศึกษานี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารสังคม บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

พ.ศ. 2550

การศึกษาอิสระ ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดในคดีค้าและเสพยาเสพติด : กรณีศึกษา
ผู้ต้องขังหญิงในทัณฑสถานหญิงธนบุรี กรุงเทพมหานคร
The Factors Affected Towards a Delinquency of Drug Dealer and User
Trials : A Case Study of Women Offenders in Thonburi Prison, Bangkok

ชื่อนักศึกษา นางสาวมณวิภา อุดมสุข
รหัสประจำตัว 494017
สาขาวิชา การบริหารสังคม
ปีการศึกษา 2550

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ได้ตรวจสอบและอนุมัติให้
การศึกษาอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต
เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2550

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรรณราย แสงวิเชียร)

คณะกรรมการสอบการศึกษาอิสระ

อาจารย์ที่ปรึกษา

(อาจารย์ ดร.ภูงศ์ เสนานุช)

กรรมการ

(อาจารย์ ดร.เสาวนิจ นิจอนันต์ชัย)

กรรมการ

(อาจารย์ ดร.จตุรงค์ บุญรัตนสุนทร)

การศึกษาอิสระ

ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดในคดีค้าและเสพยาเสพติด : กรณีศึกษา

ผู้ต้องขังหญิงในทัณฑสถานหญิงธนบุรี กรุงเทพมหานคร

The Factors Affected Towards a Delinquency of Drug Dealer and User

Trials : A Case Study of Women Offenders in Thonburi Prison, Bangkok

ชื่อนักศึกษา

นางสาวมณวิภา อุดมสุข

รหัสประจำตัว

494017

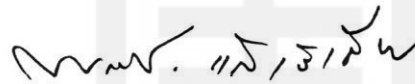
สาขาวิชา

การบริหารสังคม

ปีการศึกษา

2550

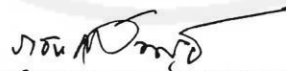
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ได้ตรวจสอบและอนุมัติให้
การศึกษาอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต
เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2550

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณราย แสงวิเชียร)

คณะกรรมการสอบการศึกษาอิสระ

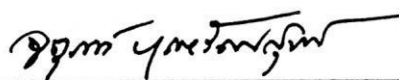
อาจารย์ที่ปรึกษา

(อาจารย์ ดร. ภูษงค์ เสนานุช)

กรรมการ

(อาจารย์ ดร. เสาวนิจ นิจอั่นคัชย)

กรรมการ

(อาจารย์ ดร. จตุรงค์ บุนนรัตน์สุนทร)

การศึกษาอิสระ	ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดในคดีค้าและเสพยาเสพติด : กรณีศึกษา ผู้ต้องขังหญิงในทัณฑสถานหญิงธนบุรี กรุงเทพมหานคร The Factors Affected Towards a Delinquency of Drug Dealer and User Trials : A Case Study of Women Offenders in Thonburi Prison, Bangkok
ชื่อนักศึกษา	นางสาวณวิภา อุดมสุข
รหัสประจำตัว	494017
สาขาวิชา	การบริหารสังคม
ปีการศึกษา	2550

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดในคดีค้าและเสพยาเสพติด : กรณีศึกษา ผู้ต้องขังหญิงในทัณฑสถานหญิงธนบุรี กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสาเหตุ ปัจจัย และแรงจูงใจในการกระทำผิดของผู้ต้องขังหญิงคดีค้าและเสพยาเสพติดฯ เพื่อเป็นแนวทางในการ ป้องกันและแก้ไขในการทำความผิดของผู้ต้องขังหญิงคดียาเสพติดฯ

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ผู้ต้องขังหญิงคดีค้าและเสพยาเสพติด จำนวน 150 คน เครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ โดยให้ผู้ต้องขังเป็นผู้กรอก ประมวลผลข้อมูลด้วย ระบบคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลวิจัย พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 26 – 35 ปี นับถือศาสนาพุทธ สถานภาพโสด มีระดับการศึกษา ม.1 – ม.3 ประกอบอาชีพส่วนใหญ่รับจ้างทั่วไป มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาทต่อครอบครัว ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวใคร่เข้าใจกันดี ส่วนใหญ่เป็นลูกคน เดียว ประวัติการกระทำผิดต้องโทษเป็นครั้งที่ 1 ประเภทความผิดในคดีจำหน่ายเมทแอมเฟตามีน ก่อนต้องโทษเสพยามานาน 1 – 5 ปี เสพยาเสพติดประเภทยาบ้า ระยะเวลาในการต้องโทษ 2 – 5 ปี

ผลวิจัยทางด้านสาเหตุของการกระทำของผู้ต้องขังคดีค้าและเสพยาเสพติดกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีสาเหตุทางด้านบุคลิกภาพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่กระทำผิดในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.51 สาเหตุด้านสังคม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่กระทำผิดในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 1.87 สาเหตุทางด้านเศรษฐกิจ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่กระทำผิดในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.04

ผลวิจัยทางด้านปัจจัยการกระทำผิดของผู้ต้องขังคดีค้าและเสพยาเสพติดกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีปัจจัยด้านความต้องการด้านร่างกาย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่กระทำผิดในระดับ

ปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.46 ปัจจัยด้านความต้องการทางด้านความมั่นคงและปลอดภัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่กระทำผิดในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.31 ปัจจัยด้านความต้องการทางสังคม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่กระทำผิดในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 2.14 ปัจจัยด้านความต้องการ การยอมรับนับถือและเห็นค่าตนเองมีคุณค่าต่อสังคม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่กระทำผิดใน ระดับน้อยมีค่าเฉลี่ย 1.83 ปัจจัยด้านความต้องการความสำเร็จพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่กระทำผิด ในระดับน้อยมีค่าเฉลี่ย 1.86

ผลวิจัยทางด้านแรงจูงใจการกระทำผิดของผู้ต้องขังคดีค้าและเสพยาเสพติดกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีแรงจูงใจภายใน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่กระทำผิดในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 2.71 แรงจูงใจภายนอก พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่กระทำผิดในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 2.51

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาคดีค้าและ เสพยาเสพติดของผู้ต้องขังหญิงคือ ควรให้ความรู้เรื่องเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ บทลงโทษและ พิษภัยอันตรายของยาเสพติดแก่ผู้กระทำผิด และให้การอบรมทางด้านจิตใจเพื่อฟื้นฟูสภาพจิตใจ หลังเสพยาเสพติด มีการส่งเสริมการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น โดยเน้นการฝึกวิชาชีพหลายด้าน เพื่อให้มีความรู้ ทักษะ และสามารถนำวิชาชีพเหล่านี้ไปประกอบอาชีพเพื่อหารายได้หลังพ้นโทษ ที่สำคัญควรให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดไปตามชุมชนต่างๆ มีการส่งเสริมความสัมพันธ์ในครอบครัว ให้แข็งแกร่ง และรณรงค์ให้คนในสังคมควรมีการยอมรับและ ไม่ควรรังเกียจผู้ที่เคยกระทำความผิด เพื่อให้มีโอกาสในการใช้ชีวิตใหม่หลังพ้นโทษ และกลับตัวเป็นพลเมืองดีของสังคม ไม่กลับมา กระทำผิดซ้ำอีก

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาอิสระฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต ในการศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีเพราะความกรุณาเป็นอย่างยิ่งของอาจารย์ที่ปรึกษาคือ อาจารย์ ดร.ภูงค์ เสนานุช ซึ่งได้สละเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษาและคำแนะนำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องรวมทั้งข้อคิดเห็นต่างๆ อันเป็นประโยชน์ และผู้ศึกษาขอขอบพระคุณคณาจารย์คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติทุกท่าน ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และให้ประสบการณ์ต่างๆแก่ผู้ศึกษาตลอดระยะเวลาที่ได้ทำการศึกษาในสถาบันแห่งนี้

ขอขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการทัณฑสถานหญิงธนบุรีและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องที่ได้อำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล

ท้ายที่สุดนี้ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อสุทิน คุณแม่สุวัฒนา อุดมสุข ที่ให้ความรักและความห่วงใย สนับสนุนผู้วิจัยในการศึกษามาโดยตลอด และเป็นกำลังใจในการศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

มณวิภา อุดมสุข

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	(1)
กิตติกรรมประกาศ.....	(3)
สารบัญ	(4)
สารบัญตาราง.....	(6)
สารบัญแผนภูมิ.....	(7)
บทที่	
1. บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	4
1.4 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	4
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
2. แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ.....	6
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู.....	16
2.3 ทฤษฎีแรงจูงใจ.....	23
2.4 ทฤษฎีของมาสโลว์.....	27
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	30
2.6 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	36
3. ระเบียบวิธีการวิจัย	
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	38
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล.....	39
3.3 การทดสอบเครื่องมือ.....	41
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	41
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอ.....	42

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4. ผลการวิจัย	
4.1 ข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป.....	43
4.2 ข้อมูลประวัติการกระทำผิด.....	49
4.3 ข้อมูลด้านสาเหตุการกระทำผิด.....	51
4.4 ข้อมูลด้านปัจจัยการกระทำผิด.....	53
4.5 ข้อมูลด้านแรงจูงใจการกระทำผิด.....	57
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	63
5.2 อภิปรายผล	65
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	67
บรรณานุกรม.....	69
ภาคผนวก	
แบบสอบถาม.....	72
ประวัติผู้เขียน.....	80

สารบัญญัตินำ

ตารางที่	หน้า
1.1 สถิติผู้ต้องขังประเภทเค็ดขาดแยกตามลักษณะความผิด.....	2
1.2 สถิติย้อนหลัง 5 ปีที่มีจำนวนผู้ต้องขังคดีอาเสพติดเพิ่มมากขึ้น.....	3
3.1 ข้อมูลแยกประเภทผู้ต้องขังคดีอาเสพติด.....	38
3.2 ข้อมูลแบ่งแยกออกเป็นผู้ต้องขังคดีอาเสพติด.....	39
3.3 ข้อมูลแบ่งแยกออกเป็นผู้ต้องขังคดีอาเสพติดตามลำดับชั้น.....	39
3.4 ข้อมูลการอ่านค่าคะแนน.....	40
4.1 ข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	45
4.2 ข้อมูลประวัติการกระทำผิด.....	50
4.3 ค่าเฉลี่ยสาเหตุการกระทำผิด.....	52
4.4 ค่าเฉลี่ยปัจจัยการกระทำผิด.....	54
4.5 ค่าเฉลี่ยแรงจูงใจการกระทำผิด.....	58
4.6 การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัย การกระทำผิดระหว่างผู้มีระดับรายได้ที่ต่างกัน.....	59
4.7 การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัย การกระทำผิดระหว่างผู้มีระดับพื้นที่ที่ต่างกัน.....	60
4.8 การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของแรงจูงใจ ระหว่างประเภทความผิดที่ต่างกัน.....	60
4.9 การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของแรงจูงใจ ระหว่างการเสพยาเสพติดที่ต่างกัน.....	61
4.10 การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของสาเหตุ ปัจจัย แรงจูงใจที่มีผลต่อการกระทำผิด.....	62

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
2.1 ความต้องการตามลำดับชั้นของมาสโลว์.....	30
2.2 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา.....	37

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาสังคมที่สำคัญของแทบทุกประเทศรวมทั้งประเทศไทยและอยู่คู่กับคนไทยมาเป็นเวลานาน ปัญหาเสพติดส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ ซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมา ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและความมั่นคงของประเทศ นับวันจะทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ และเป็นปัญหาของสังคมไทย ยาเสพติดมีการแพร่กระจายระบอบใน ประเทศไทยมานานจนกลายเป็นปัญหาสังคมที่รัฐต้องระงับไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งแต่ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520–2524) เป็นต้นมา ถึงแนวทางป้องกันและแก้ไข กลุ่มเป้าหมายใหญ่ของการค้ายาเสพติด คือ กลุ่มของผู้หญิง ซึ่งมักจะเป็นกลุ่มที่อยู่ในครอบครัวที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม มีสภาพความไม่มั่นคงทางสังคมและจิตใจ

ในนโยบายการพัฒนาสังคมที่ปรากฏในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 ระบุว่า มีผู้ติดยาเสพติดในประเทศไทยถึงประมาณ 750,000 คน พิจารณาจากสถิติผู้ถูกจับกุมจำแนกตามข้อกล่าวหาตั้งแต่ปี 2542 – 2548 พบว่าสัดส่วนเพศหญิงที่ถูกจับกุมในข้อหาจำหน่าย ครอบครอง เพื่อจำหน่าย ครอบครองเพื่อเสพ หรือผลิตมีเพิ่มมากขึ้น (กองแผนงาน กรมราชทัณฑ์. 2549) นับเป็นปัญหาอันสำคัญยิ่งที่รัฐบาลทุกรัฐบาลได้พยายามแก้ไข ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอย่างจริงจัง เพื่อขจัดปัญหาเสพติดให้หมดไปหรือเบาบางลงโดยการร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

ปัญหาเสพติดนับวันจะแพร่กระจายขยายและทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นในแง่ของการเพิ่มปริมาณผู้เสพหรือลักลอบค้ายาเสพติด ปัญหาที่เกิดจากยาเสพติดก่อให้เกิดผลเสียมากมายมหาศาลในด้านต่าง เช่น ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ ยาเสพติดเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดการสูญเสียทางเศรษฐกิจอย่างมาก ทั้งทางตรงและทางอ้อมทั้งต่อตัวผู้เสพเองและต่อประเทศชาติ โดยเฉพาะในส่วนของรัฐบาลที่จะต้องสูญเสียงบประมาณเพื่อใช้จ่ายในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามรวมทั้งบำบัดรักษาปีหนึ่งเป็นจำนวนมาก แทนที่จะนำงบประมาณเหล่านี้ไปเป็นประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในด้านต่างๆที่จำเป็น ผลกระทบต่อสังคม ยาเสพติดเป็นสิ่งที่ชักนำให้มนุษย์ในสังคมเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปในทางลบ ทั้งปัญหาอาชญากรรม โสเภณี การว่างงาน

ล้วนแต่มีสาเหตุจากยาเสพติด จึงนับเป็นตัวทำลายความสงบสุขและระเบียบแบบแผน ประเพณีอันดีงามของสังคม รวมทั้งทำลายความมั่นคงของประเทศชาติอีกด้วย

การแพร่ระบาดของยาเสพติดเป็นวงจรที่แพร่ระบาดและขยายตัวเพิ่มความรุนแรงมากขึ้น โดยเฉพาะเมทแอมเฟตามีน หรือที่เรียกกันว่ายาบ้า ได้แพร่ระบาดไปยังพื้นที่ในหมู่บ้าน ชุมชน สถานศึกษา สถานประกอบการบันเทิงมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งจะเห็นจากสถิติที่กรมราชทัณฑ์ได้แยกตามลักษณะความผิดของผู้ต้องขังประเภทเด็ดขาด ตามตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1

สถิติผู้ต้องขังประเภทเด็ดขาดแยกตามลักษณะความผิด (พ.ศ. 2543 – 2547)

ลักษณะความผิด	ปี 2543	ปี 2544	ปี 2545	ปี 2546	ปี 2547
1. ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน	30,065	29,867	30,546	29,870	28,143
2. พ.ร.บ.ยาเสพติด	65,437	84,654	98,879	104,768	115,567
3. ความผิดต่อชีวิต	9,326	7,853	7,576	8,769	9,857
4. ความผิดต่อร่างกาย	3,435	2,907	3,089	3,245	3,970
5. ความผิดเกี่ยวกับเพศ	6,154	5,867	4,838	5,327	5,532
6. อื่น ๆ	8,643	7,091	6,061	6,129	4,769

ที่มา : กองแผนงาน กรมราชทัณฑ์ (สํารวจ ณ วันที่ 30 เมษายน 2548)

กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม ก็เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในเรือนจำและทัณฑสถานฯ โดยปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักทัณฑวิทยาในการบำบัดรักษาพัฒนาจิตใจฝึกวิชาชีพ และแก้ไขผู้ต้องขังยาเสพติดให้สามารถกลับไปสู่สังคมได้ และไม่หวนกลับไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษอีก

กรมราชทัณฑ์เป็นหน่วยงานลำดับสุดท้ายของกระบวนการยุติธรรม มีหน้าที่ในการควบคุมผู้ต้องขังที่ถูกพิพากษาตามคำสั่งของศาลไม่ให้หลบหนี ซึ่งทัณฑสถานหญิงธนบุรีก็เป็นหน่วยงานหนึ่งของกรมราชทัณฑ์ ที่มีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมผู้ต้องขังหญิงในเขตอำนาจศาลอาญาธนบุรี ศาลแขวงธนบุรี และศาลจังหวัดตลิ่งชัน มีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมผู้ต้องขังที่ศาลพิพากษาต้องโทษไม่เกิน 10 ปี ทัณฑสถานหญิงธนบุรีก่อตั้งเมื่อ พ.ศ.2534 มีเนื้อที่ทั้งสิ้น 4 ไร่ 20 ตารางวา ตามแนวดั้งเดิมกำหนดจัดตั้งเป็นแดนพิเศษสำหรับใช้ควบคุมผู้ต้องขังคดียาเสพติดให้โทษของเรือนจำพิเศษธนบุรี แต่จากสภาวะการเปลี่ยนแปลงทางสังคม อัตราการขยายตัวในการกระทำผิดอาญาของผู้หญิงเพิ่มสูงขึ้น จึงได้ปรับเปลี่ยนเป็นทัณฑสถานหญิง

เพื่อรองรับผู้ต้องขังหญิงที่ได้กระทำผิดอาญา การก่อสร้างแล้วเสร็จเปิดดำเนินการเมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2537 นับถึงปัจจุบันเป็นเวลา 13 ปีเศษ ทักษสถานหญิงธนบุรีมีผู้ต้องขังหญิงทั้งหมด 973 คน (ทักษสถานหญิงธนบุรี : วันที่ 3 ตุลาคม 2550)

ตารางที่ 1.2

สถิติย้อนหลัง 5 ปีที่มีจำนวนผู้ต้องขังคดียาเสพติดเพิ่มมากขึ้น

ลักษณะความผิด	ปี 2545 (คน)	ปี 2546 (คน)	ปี 2547 (คน)	ปี 2548 (คน)	ปี 2549 (คน)
1. พ.ร.บ.ยาเสพติด	567	598	687	699	730
2. ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์	113	127	105	108	132
3. ความผิดเกี่ยวกับเพศ	49	45	47	53	86
4. อื่น ๆ	19	32	17	26	25
รวม	748	802	856	886	973

ที่มา : ทักษสถานหญิงธนบุรี (สํารวจเมื่อวันที่ 30 เมษายน 2550)

จากสถิติจำนวนผู้ต้องขังของทัณฑสถานหญิงธนบุรีที่ผ่านมา ได้พบว่าผู้ต้องขังคดียาเสพติดมีอัตราเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และในจำนวนนี้มีผู้ต้องขังหญิงเป็นจำนวนไม่น้อย ซึ่งเป็นปัญหาของทางเรือนจำหรือทัณฑสถานทุกแห่ง รวมทั้งทัณฑสถานหญิงธนบุรีด้วย ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นนักสังคมสงเคราะห์ที่รับผิดชอบในการบำบัด แก้ไข ฟื้นฟูพฤตินิสัยผู้ต้องขัง และงานจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง ได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงมีความสนใจที่จะศึกษาสิ่งที่ส่งผลต่อการกระทำผิดของผู้ต้องขังต่อคดียาเสพติด เพื่อทราบสาเหตุและแรงจูงใจในการกระทำผิดในคดีค้าและเสพยาเสพติด เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนป้องกันและแก้ไขปัญหามีให้ผู้ต้องขังเหล่านั้นกลับมากระทำผิดซ้ำอีก

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสาเหตุที่มีต่อการกระทำผิดคดียาเสพติด
2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดคดียาเสพติด
3. เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการกระทำผิด

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาในเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดคดีค้าและเสพยาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง ที่อยู่ในระดับชั้นดีขึ้นไป ซึ่งประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ ผู้ต้องขังหญิงในทัณฑสถานหญิงธนบุรี กรุงเทพมหานคร โดยใช้เวลาการเก็บข้อมูลทั้งสิ้นประมาณ 1 เดือน คือเดือนกันยายน 2550

1.4 นิยามคำศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยขอให้ความหมายของคำต่าง ๆ ดังนี้

“เรือนจำ” หมายถึง สถานที่ใช้คุมขัง กักขัง กับทั้งเป็นสิ่งที่ต่อเนื่องกัน และให้ความหมายรวมตลอดถึงที่อื่นใด ซึ่งรัฐมนตรีได้กำหนด และประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษาวางอาณาเขตไว้โดยชัดเจน

“สถานที่คุมขัง” หมายความว่า สถานที่ที่กำหนดไว้ให้เป็นที่คุมขังผู้ต้องขัง

“ผู้ต้องขัง” หมายความว่า ผู้ต้องโทษกักขัง ผู้ถูกกักขังแทนค่าปรับ ผู้ต้องทัณฑ์ขังทางวินัย และผู้ถูกควบคุมตัวในระหว่างสอบสวน ซึ่งไม่ใช่คดีอุกฉกรรจ์ รวมตลอดถึง นักโทษ คนต้องขัง และคนฝาก

กระทำผิด (Delinquency) หมายถึง การกระทำผิดทางอาญาตามที่กฎหมายระบุไว้รวมทั้งการกระทำอันกฎหมายบัญญัติไว้ว่าเป็นความผิด ตลอดจนให้เกิดผลอันใดอันหนึ่งขึ้น โดยงดเว้นการที่จักกระทำเพื่อป้องกันอันนั้นด้วย

ผู้ต้องขังทัณฑสถานหญิงธนบุรี หมายถึง นักโทษเด็ดขาด คนต้องขัง และคนฝากขังเพศหญิง ซึ่งถูกกักขังไว้ตามหมายของศาล ในสถานที่ซึ่งใช้ในการควบคุมกักขัง กับสิ่งที่ใช้ต่อเนื่องกันรวมตลอดถึงที่อื่นใดที่รัฐมนตรีได้กำหนดและประกาศราชกิจจานุเบกษาวางอาณาเขตไว้อย่างชัดเจนในเขตพื้นที่ธนบุรี

“การเสพยาบ้า” หมายถึง การที่บุคคลมีพฤติกรรมในระดับต่างๆเกี่ยวกับการเสพยาบ้า ตั้งแต่การไม่เคยเสพ เคยลองแต่ไม่เสพอีก และเคยเสพยาบ้า

“การค้ายาเสพติด” หมายถึง การที่บุคคลที่มีพฤติกรรมในระดับต่างๆเกี่ยวกับยาเสพติด ตั้งแต่การมียาเสพติดไว้ในครอบครอง การมียาเสพติดไว้ในครอบครองเพื่อแสวงหาผลกำไรในครอบครองเพื่อจำหน่าย

“ยาเสพติด” หมายถึง สิ่งที่เสพเข้าสู่ร่างกายแล้ว ก่อให้เกิดสภาวะความมึนเมา และทำ

ให้เกิดพิษเรื้อรังแก่ร่างกาย อันก่อให้เกิดความเสื่อมโทรมทั้งต่อร่างกายและจิตใจผู้เสพและสังคม

“ยาบ้า” หมายถึง ยาเสพติดให้โทษประเภท 1 ซึ่งมีสารแอมเฟตามีนเป็นอนุพันธ์สารเสพติดที่เป็นองค์ประกอบส่วนผสมอยู่ โดยมีหน่วยนับ ดังนี้

- 1 ขา หมายถึง ยาบ้า จำนวน 1 ใน 4 เม็ด
- 1 ตัว หมายถึง ยาบ้า จำนวน 1 เม็ด
- 1 คอก หมายถึง ยาบ้า จำนวน 200 เม็ด

1.5 ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อสังคมในอันที่จะป้องกันการเสพและการค้ายาเสพติดในผู้หญิงซึ่งจะเป็นทรัพยากรที่เป็นประโยชน์ของสังคมและประเทศชาติ โดยจะมีประโยชน์ดังนี้

1. ได้ทราบถึงสาเหตุและปัจจัยของการกระทำผิด
2. ได้ทราบถึงแรงจูงใจในการกระทำผิดของผู้ค้าและผู้เสพยาเสพติด
3. ได้ทราบถึงแนวทางการแก้ไขและการป้องกันการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดในคดีค้าและเสพยาเสพติด : กรณีศึกษา ผู้ต้องขังหญิงภายในทัณฑสถานหญิงธนบุรี กรุงเทพมหานคร เป็นการศึกษาสาเหตุ ปัจจัยและ แรงจูงใจที่มีผลต่อการกระทำผิดในคดียาเสพติด โดยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่ เกี่ยวข้อง

- 2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ
- 2.2 แนวคิดการอบรมเลี้ยงดู
- 2.3 ทฤษฎีแรงจูงใจ
- 2.4 ทฤษฎีของมาสโลว์
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.6 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ

ในส่วนนี้จะได้นำเสนอเกี่ยวกับสาเหตุของการติดยาเสพติด ซึ่งประกอบด้วย สาเหตุ ทางด้านบุคลิกภาพ สาเหตุทางด้านสังคม สาเหตุทางด้านเศรษฐกิจ และมาตรการแก้ไขปัญหายาเสพติดให้โทษ ซึ่งประกอบด้วย มาตรการปราบปรามยาเสพติด มาตรการควบคุมพืชเสพติด มาตรการป้องกันยาเสพติด และมาตรการบำบัดรักษาฟื้นฟูสมรรถภาพและการติดตามดูแล ดังนี้

2.1.1 สาเหตุของการติดยาเสพติด

ที่ทำให้ผู้ต้องขังหันมาใช้ยาเสพติด จนกระทั่งกลายมาเป็นคนติดยาไปนั้น ถ้าวิเคราะห์ในแง่ ทฤษฎีทางด้านสังคมศาสตร์ มี 3 สาเหตุใหญ่ (อัญปียา บูรินทรากิบาล. 2537 : 6-7) คือ

1. สาเหตุทางด้านบุคลิกภาพ (Personality Factor) คือ ตัวผู้ติดยาเสพติดเอง เป็นผู้ที่มีความไม่มั่นคงทางด้านอารมณ์และจิตใจ มีอารมณ์อ่อนไหวถูกชักจูงง่าย ซึ่งอาจจะสืบเนื่องมาจากขาดความอบอุ่นในชีวิต เหนง ว้าเหว่ และขาดความเชื่อมั่นในตนเอง สาเหตุข้อนี้ส่วน ใหญ่จะสืบเนื่องมาจากพื้นฐานที่ไม่มั่นคงทางด้านจิตวิทยา โดยเฉพาะอย่างยิ่งประสบการณ์ที่ ขมขื่นหรือไม่สมหวังต่าง ๆ ในวัยเด็ก รวมทั้งอิทธิพลของการอบรมเลี้ยงดูในวัยเด็ก

2. สาเหตุทางด้านสังคม (Social Conditions) ซึ่งหมายถึงสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ติดยาเสพติดต้องเผชิญอยู่เป็นประจำ นับตั้งแต่ครอบครัวญาติมิตร เพื่อนเล่น เพื่อนบ้าน ถิ่นกำเนิด ชุมชนที่อยู่อาศัยและเพื่อนร่วมงาน เป็นต้น อิทธิพลของภาวะสังคมรอบตัวมีส่วนที่ส่งเสริมให้ผู้ต้องขังติดยาเสพติดได้หรือเมื่อติดแล้วพยายามจะเลิกก็เลิกได้ยาก เพราะตกอยู่ในสภาพของสังคมที่ยาเสพติดหาได้ง่ายและมีบุคคลใกล้ชิดเสพติดให้เห็นอยู่บ่อย ๆ เป็นต้น

3. สาเหตุทางด้านเศรษฐกิจ (Economic Factor) ซึ่งรวมถึงการทำงานหรืออาชีพบางประเภทที่เอื้อต่อการติดยาเสพติด การว่างงาน การมีรายได้น้อยหรือมากเกินไป ภาวะหรือความจำเป็นทางด้านเศรษฐกิจ อาจเป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้ผู้ต้องขังหันไปหายาเสพติด เพื่อหาทางออก หรือเพิ่มพลังขีดความสามารถในงานอาชีพที่ทำอยู่ก็อาจเป็นได้

2.1.2 มาตรการแก้ไขปัญหายาเสพติดให้โทษ

โดยสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้โทษ (2535 : 13 – 17) ได้กำหนดนโยบายในการแก้ไขปัญหายาเสพติดไว้ 2 ประการคือ เพื่อลดปริมาณของยาเสพติดในท้องตลาด (Supply) โดยการป้องกันการไ้ยาเสพติดและการลดจำนวนผู้ติดยาเสพติด

แนวนโยบายดังกล่าวได้ดำเนินโดยใช้มาตรการหลัก 4 มาตรการ คือ

1. มาตรการปราบปรามยาเสพติด
2. มาตรการควบคุมพืชเสพติด
3. มาตรการป้องกันเสพติด
4. มาตรการบำบัดรักษาฟื้นฟูสมรรถภาพ และการติดตามดูแล

1. มาตรการปราบปรามยาเสพติด

มาตรการปราบปรามยาเสพติด เป็นมาตรการแรกที่ถูกนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหายาเสพติด ทั้งนี้เนื่องจากการปราบปรามยาเสพติดเป็นเรื่องยุ่งยากสลับซับซ้อน เพราะอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติดมีลักษณะพิเศษแตกต่างไปจากอาชญากรรมอื่น ๆ ดังนี้

1) เป็นอาชญากรรมที่ปราศจากผู้เสียหาย (Victimless Crime) เนื่องจากผู้กระทำและผู้รับผลกระทบมีความสมัครใจที่จะร่วมกันประกอบอาชญากรรมอื่น ๆ เมื่อมีผู้เสียหายจะนำเรื่องไปแจ้งหรือร้องทุกข์ต่อเจ้าหน้าที่เมื่อปราศจากคำร้องทุกข์ การสืบสวนจับกุมจึงกระทำได้ยาก

2) อาชญากรรมยาเสพติด มักดำเนินงานในรูปแบบขององค์กรอาชญากร(Organize Crime) มีผู้กระทำผิดร่วมกันหลายคนและยึดถือเป็นอาชีพ บุคคลชั้นนำหรือระดับสูงขององค์กร อาจจะเป็นบุคคลที่รู้จักดีในวงสังคมไทย มีอาชีพที่ถูกกฎหมายบังหน้า

3) อาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติด ให้ผลตอบแทนสูงแก่ผู้กระทำผิด จึงเป็นเหตุให้มีผู้เข้าร่วมองค์กรอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าจะมีการถูกจับกุมไปแล้วก็ตาม

4) ลักษณะสำคัญของอาชญากรรมยาเสพติด ก็คือ อำนาจเงินและอิทธิพล กลุ่มนักค้ายาเสพติดส่วนใหญ่จะมีเงินทุนมากและมีอิทธิพลสูง ซึ่งเป็นอุปสรรคที่สำคัญยิ่งต่อการปราบปรามผู้ค้ายาเสพติดและอาจทำให้เจ้าหน้าที่บางคนเข้าไปพัวพันในการค้ายาเสพติดโดยตรงหรือทางอ้อมก็ได้

2. มาตรการควบคุมพืชเสพติด

มาตรการควบคุมพืชเสพติด เป็นการดำเนินการควบคุมพืชเสพติดในประเทศไทย หมายถึง การยับยั้งการปลูกฝิ่นและกัญชา เพราะพืชเสพติดทั้ง 2 ชนิดนี้ เป็นสาเหตุหนึ่งของการแพร่ระบาดของปัญหายาเสพติดในประเทศไทย อีกทั้งทำให้ต่างประเทศมองประเทศไทยในแง่ลบ เนื่องจากเป็นดินแดนที่มีการผลิตพืชเสพติด แม้ประเทศไทยจะมีการปลูกฝิ่นและกัญชา แต่การปลูกฝิ่นในประเทศไทยนั้นอยู่ในภาวะที่สามารถควบคุมได้ ทั้งจำนวนที่ผลิตก็ใช้หมดไปกับการเสฟฝิ่นของชาวเขาติดฝิ่น ในส่วนของกัญชานั้น รัฐบาลได้เร่งรัดสกัดกั้นและปราบปรามการค้าอย่างจริงจัง ตลอดจนตัดทำลายไร่กัญชาอย่างต่อเนื่อง จนได้ผลเป็นที่น่าพอใจ

3. มาตรการป้องกันยาเสพติด

มาตรการป้องกันยาเสพติด เป็นการดำเนินงานโดยมีจุดมุ่งหมายที่สร้างภูมิคุ้มกันให้เกิดขึ้นในตัวบุคคลสร้างทัศนคติที่ถูกต้องในการดำเนินชีวิต อันจะนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยไม่ต้องพึ่งยาเสพติดใดๆ ซึ่งจากผลการศึกษาและประสบการณ์ของประเทศที่มีปัญหายาเสพติดหลายประเทศได้ลงความเห็นว่า การป้องกันยาเสพติดโดยวิธี การให้การศึกษาแก่ประชาชนนั้นเป็นวิธีที่ได้ผลที่ดีที่สุด การป้องกันยาเสพติด มีกลยุทธ์สรุปได้ดังนี้ คือ

1) การให้การศึกษา เป็นการสร้างภูมิคุ้มกัน

2) การให้บริการสนเทศเป็นการสื่อความหมายหรือข้อมูลข่าวสารด้านป้องกันยาเสพติด การจัดกิจกรรมทางเลือก เป็นการส่งเสริม สนับสนุนให้มีกิจกรรมต่างๆ ที่ตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของบุคคลอันจะช่วยเบี่ยงเบนความสนใจให้หันเหไปจากพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

3) การพัฒนาบุคลากร เป็นการสร้างสื่อบุคคลในการให้ข่าวสารและการศึกษา

4) การวิจัยและประเมินผล เป็นการศึกษาเพื่อให้ทราบข้อมูลบางอย่าง เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินการด้านป้องกันยาเสพติด การบำบัดรักษา

4. มาตรการบำบัดรักษาฟื้นฟูสมรรถภาพ และการติดตามดูแล

1) มาตรการบำบัดรักษา เป็นมาตรการที่ช่วยให้ผู้ติดยาเสพติดเลิกเสพยาเสพติดและสามารถกลับคืนสู่สังคมได้อย่างเป็นปกติ ปัจจุบันแบ่งการบำบัดผู้ติดยาเสพติดเป็น 3 ระบบ คือ การบำบัด

ในระบบสมัครใจ การบำบัดในระบบต้องโทษ และการบำบัดในระบบบังคับ รวมทั้งมีขั้นตอนในการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด ดังนี้

1.1 การบำบัดในระบบสมัครใจ (Voluntary System) เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการบำบัดด้วยความสมัครใจในสถานพยาบาลต่าง ๆ ทั้งภาครัฐบาลและเอกชน

1.2 การบำบัดในระบบต้องโทษ (Convicted System) คือ การที่ผู้ติดยาเสพติดได้กระทำความผิดและถูกคุมขัง รวมทั้งผู้ที่ศาลพิพากษาให้ทำการคุมประพฤติและเด็กหรือเยาวชนที่เสพยาเสพติด และผู้ติดยาเสพติดต้องหากดีอาญา ก็จะเข้ารับการบำบัดภายใต้ขอบเขตข้อบังคับของกฎหมาย ซึ่งมีหน่วยงานที่รับผิดชอบ ได้แก่ ทณฑสถานบำบัดพิเศษต่าง ๆ ของกรมราชทัณฑ์ สำนักงานคุมประพฤติกลาง สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางของกระทรวงยุติธรรม

1.3 การบำบัดในระบบบังคับ (Compulsary System) เนื่องจากการดำเนินงานการบำบัดรักษายาเสพติดมักพบว่า ผู้เสพยาเสพติดส่วนใหญ่จะหันไปเสพซ้ำอีกในปัจจุบันได้มีการพิจารณากฎหมาย เพื่อใช้บังคับผู้ติดยาเสพติด ให้เข้ารับการบำบัดในสถานพยาบาลที่จะจัดตั้งขึ้น

1.4 ขั้นตอนการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด มี 2 ขั้นตอน ประกอบด้วยขั้นตอนการเตรียมการก่อนรักษาและการถอนพิษยาเสพติด ดังนี้

1.4.1 การเตรียมการก่อนรักษา (Pre - admission) เป็นการเตรียมตัวผู้ติดยาเสพติดให้พร้อมที่จะเข้ารับการบำบัดให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองและมีความตั้งใจจริงที่จะเลิกยาเสพติด

1.4.2 การถอนพิษยาเสพติด (Detoxification) เป็นการดำเนินการให้ผู้ติดยาเสพติดหมดอาการอยากยา โดยใช้ยาชนิดอื่นทดแทนเพื่อช่วยระงับความต้องการ เช่น เมทาโดน (Methadone) ยาสมุนไพรหรือยาอื่นๆ หรือให้เลิกเสพทันทีด้วยการหักดิบ (Cold Turkey) การถอนพิษยาไม่ว่าด้วยวิธีใดก็ตามจะทำให้ติดยาทรมาณและหมดความอดทนได้ง่าย ขั้นตอนนี้บางครั้งต้องใช้ยาแก้ปวดประสาทรงับอาการและต้องบำรุงร่างกายให้สมบูรณ์ รวมทั้งให้กำลังใจให้เกิดความมั่นใจในตัวเอง และพร้อมที่จะเลิกใช้ยาเสพติดขั้นตอนนี้ใช้เวลา 45 – 90 วัน

2) การฟื้นฟูสมรรถภาพ (Rehabilitation) ขั้นตอนนี้ถือได้ว่าสำคัญที่สุดกล่าวคือ หลังจากถอนพิษยาแล้วก็จะดำเนินการฟื้นฟูสภาพจิตใจ รวมทั้งปรับปรุงแก้ไขในเรื่องของลักษณะนิสัย บุคลิกภาพและพฤติกรรม ให้รู้จักตนเองมีความเข้มแข็งอดทนในจิตใจไม่หวนกลับไปใช้ยาเสพติด การฟื้นฟูสมรรถภาพใช้เวลาประมาณ 1 ปี หรือ 6 เดือน – 2 ปี และในการดำเนินนานต้องประกอบด้วยขบวนการรักษา 4 ด้านคือ

2.1 การฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกาย (Physical Rehabilitation) เป็นการปรับสภาพร่างกายของผู้ป่วยที่ทรุดโทรมจากการใช้ยาให้กลับคืนสู่สภาพปกติสามารถดำรงชีวิตได้โดยปราศจากยาเสพติด

2.2 การฟื้นฟูสมรรถภาพทางจิตใจ (Mental Rehabilitation) เป็นขบวนการสำคัญและจำเป็นที่สุดสำหรับการฟื้นฟูสมรรถภาพ มีขอบเขตครอบคลุมถึงวิธีการพูดชนิดที่สามารถปรับจิตใจ บุคลิกภาพ พฤติกรรมและอารมณ์ของผู้ติดยาเสพติดให้เป็นปกติ สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมปัจจุบันและอนาคตได้

2.3 การฟื้นฟูสมรรถภาพทางอาชีพ (Occupational Rehabilitation) มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติงานอาชีพของผู้ติดยาเสพติดให้สามารถอยู่ในสังคมและพึ่งตนเองได้

2.4 การฟื้นฟูสมรรถภาพทางสังคม (Social Rehabilitation) เป็นการเตรียมผู้ติดยาเสพติดให้มีความพร้อมที่จะใช้ชีวิตปกติโดยมีความรู้มีงานอาชีพและมีรายได้ที่เหมาะสมมีความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดี

3) การติดตามดูแล (After Care) หลังจากผู้ติดยาเสพติดได้รับกรบำบัดจนครบขั้นตอนแล้วก็จะกลับคืนสู่สังคมภายนอกเพื่อประกอบอาชีพ หรือศึกษาเล่าเรียนตามปกติเจ้าหน้าที่ที่จะติดตามด้วยการเยี่ยมเยียน โทรศัพท์ ทั้งนี้เพื่อทราบความเป็นไปให้กำลังใจ ตลอดจนให้คำแนะนำปรึกษาปัญหาเกิดขึ้น ใช้เวลาประมาณ 3 – 5 ปี

แม้ว่าจะได้มีการกำหนดขั้นตอนการบำบัดผู้ติดยาเสพติดเป็น 4 ขั้นตอนดังกล่าวแล้ว แต่ในทางปฏิบัติปรากฏว่า การบำบัดส่วนใหญ่ยังคงอยู่ใน 2 ขั้นตอนแรก คือ เป็นขั้นตอนรักษาทางกาย ส่วนการรักษาทางใจซึ่งต้องอาศัยขั้นตอนที่ 3 และ 4 ยังดำเนินการในวงจำกัดซึ่งอาจเป็นสาเหตุให้อัตราการติดซ้ำ (Relapsing Rate) มีอัตราสูงมากในกลุ่มผู้ติดยาเสพติด นั่นคือ ไม่สามารถบำบัดให้หายขาดได้เนื่องจากขั้นตอนฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดซึ่งเป็นขั้นตอนที่สำคัญ และถือเป็นหัวใจของการบำบัดรักษายังคงดำเนินการได้ไม่เต็มที่ ทั้งที่เป็นขั้นตอนที่จำเป็นที่จะช่วยสร้างเสริมสุขภาพให้สมบูรณ์ รวมทั้งแก้ไขปรับสภาพจิตใจหรืออีกนัยหนึ่งเป็นการเตรียมผู้เลิกเสพยาเสพติดให้หวนกลับไปสู่สังคมได้เป็นปกติ โดยไม่คิดกลับมาใช้ยาเสพติดอีก

ปัญหาเสพยาเสพติด

คำจำกัดความขององค์การอนามัยโลก ได้นิยามศัพท์ไว้ว่า ยาเสพติด หมายถึง ยา สาร วัตถุใดซึ่งเมื่อเสพยาเข้าไปสู่ร่างกาย ไม่ว่าจะโดยวิธีใดก็ตาม ก่อให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจที่สำคัญ 4 ประการคือ (ทวีพร วิสุทธรรรค. 2544 : 84)

1. มีความต้องการเสพยานั้นทางร่างกายและจิตใจ
2. ต้องเพิ่มขนาดของยาที่เสพมากขึ้น
3. เมื่อหยุดเสพจะมีอาการขาดยา
4. สุขภาพทั่วไปทรุดโทรมจากการเสพยานั้น

ยาเสพติดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 หมายถึงยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ วัตถุออกฤทธิ์ตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท และสารระเหยตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันการใช้สารระเหย (ปริวิตา หงสกุล, 2539 : 6)

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า ยาเสพติดมีหลากหลายประเภททั้งประเภทที่ออกฤทธิ์รุนแรง เมื่อยาเสพติดเข้าสู่ร่างกายจะออกฤทธิ์กระตุ้นร่างกายและจิตใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปลี่ยนแปลงของสมอง และสารเคมีในสมอง ทำให้ร่างกายติดยาอย่างรวดเร็ว บ่อยครั้งเข้าจะทำให้ผู้เสพเกิดความต้องการตลอดไป และจะต้องเพิ่มปริมาณยาเสพติดให้มากขึ้น จนกระทั่งเป็นอันตรายต่อร่างกายและจิตใจของผู้เสพ

2.1.3 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการติดยาเสพติด

การที่คนเราจะติดยาเสพติดนั้นมีกระบวนการที่ซับซ้อน แต่ยังไม่สามารถสรุปได้แน่ชัดว่าสาเหตุที่แท้จริงมาจากไหน สาเหตุของการติดยาจึงมักจะกล่าวถึงความสัมพันธ์ของสาเหตุมากกว่า การศึกษาจากเอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้อง พบว่ามีปัจจัย 3 อย่างที่มีความสัมพันธ์กันคือ คน ยาและสิ่งแวดล้อม ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้ (สมิต วัฒนธัญญกรรม, 2544 : 27-28)

1. ปัจจัยจากตัวบุคคลผู้ติดยาเสพติด

1.1 เพศ จะพบว่าเพศชายติดสารเสพติดมากกว่าเพศหญิง ซึ่งคงเป็นเพราะว่าเพศชายมีโอกาสเที่ยวเตร่คบเพื่อนฝูงนอกบ้านได้มากกว่าเพศหญิง จึงมีโอกาสได้ลองใช้ยาเสพติดมากกว่า ประกอบกับเพศชายมีนิสัยกล้าลองกล้าเสี่ยงมากกว่าเพศหญิงด้วย

1.2 อาชีพ จะพบว่าอาชีพบางประเภทนำไปสู่การติดยาเสพติด ได้แก่ พวกขับรถลีสลับหรือกรรมกรใช้แรงงาน เนื่องจากความยากจน รายได้ไม่พอใช้ บุคคลเหล่านี้จึงพยายามทำงานหนัก โดยพยายามหาสิ่งที่จะช่วยให้ตนทำงานได้ทน โดยไม่เหนื่อยล้า จึงหันไปใช้ยาเสพติด นอกจากนี้พวกหญิงขายบริการทางเพศ มักจะใช้ยาเสพติดเพื่อช่วยข่มใจให้ตน รู้สึกกล้าในการขายบริการทางเพศ

1.3 ฐานะทางเศรษฐกิจและระดับการศึกษา กลุ่มบุคคลที่มีฐานะทางเศรษฐกิจตกต่ำและมีความรู้ต่ำ มักจะมีความคับข้องใจที่ตนเองมีฐานะยากจน รายได้ไม่พอใช้ มีความลำบากในการดำเนินชีวิต รู้สึกทุกข์ยากมาก จึงมักจะข่มใจโดยการหันไปเสพยาเสพติด เพื่อช่วยขจัดความคับข้องใจ

1.4 กลุ่มวัยรุ่น ซึ่งมีนิสัยอยากรู้อยากลอง อาจถูกหลอกให้ทดลองใช้เพื่อแลกเปลี่ยนกับการยอมรับเข้ากลุ่มเพื่อน นอกจากนี้วัยรุ่นที่ไม่สบายใจจากการปรับตัว หรือไม่สบายใจจากปัญหาครอบครัว ขาดความอบอุ่น เมื่อทดลองใหม่ ๆ ก็ทำให้ติดสารเสพติดได้ง่ายเพราะแรงชักจูงของเพื่อน และวัยรุ่นมีนิสัยชอบทำตามกลุ่มหรือเลียนแบบกลุ่ม ผู้ที่คบหาและอยู่ใกล้ชิดกับผู้ติดยาเสพติดและต้องการเป็นที่ยอมรับของกลุ่ม จึงคล้อยตามการกระทำของกลุ่ม

1.5 ผู้มีปัญหาสุขภาพกาย สาเหตุหนึ่งที่ผู้ป่วยคิดยา เนื่องจากการเจ็บป่วยทางร่างกาย และ ไข้ยาบำบัดรักษา เช่น การใช้ฝิ่นเป็นยาระงับความเจ็บปวดในพวกเขา การที่แพทย์ใช้มอร์ฟีน แก้วปวดในผู้ป่วยเนื้องอก กระดูกหักหรือหลังการผ่าตัด นอกจากนี้ ผู้ป่วยโรคเรื้อรัง ได้แก่ โรคหัวใจ มะเร็งเม็ดโลหิตขาว มีความทุกข์ทรมานจากโรค หรือเกิดความเจ็บปวดจากโรค จิตใจหมกมุ่นไม่มีความสุขก็อาจไปพึ่งยาเพื่อบรรเทาอาการต่างๆ จนคิดยาเสพติดได้

1.6 สภาพจิตใจและบุคลิกภาพ บุคคลที่มีแนวโน้มที่จะใช้สิ่งเสพติด มักมีลักษณะเป็นคน ห้วนใจง่าย ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง หรือเป็นคนอ่อนแอ ไม่กล้าเข้าสังคม เช่น บุคคลที่มีบุคลิก อ่อนแอในทุกด้าน (Inadequate Personality) ผู้ที่มีอารมณ์แปรปรวน (Emotional Unstable Personality) กลุ่ม Psychopathic Personality กลุ่มต่อต้านสังคม(Antisocial Personality) บุคคลที่มี บุคลิกภาพผิดปกติ เมื่อมีปัญหาในการดำรงชีวิตก็ไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพการณ์ได้ ต้องหา สิ่งยึดเหนี่ยวหรือสิ่งพึ่งพิง เมื่อตัดสินใจหาทางออกที่ไม่เหมาะสม โดยการใช้จ่ายเพื่อช่วยให้ตน ปรับตัวดีขึ้น ก็นำไปสู่การคิดยาได้

2. ปัจจัยจากตัวยาเสพติด

การใช้จ่ายเป็นเวลานาน ๆ ร่างกายจะเกิดความเคยชินต่อยา และการทำงานของ ระบบต่าง ๆ ของร่างกายภายใต้อิทธิพลของสารดังกล่าว เมื่อร่างกายขาดยา หรือสารเสพติดดังกล่าว จะเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างกะทันหัน มีอาการผิดปกติกับร่างกายที่เรียกว่าอาการขาดยา ความรุนแรงของอาการอาจมีมากจนทนไม่ได้ ต้องพยายามหายาหรือสารเสพติดดังกล่าวมาเสพเพื่อ ระงับอาการต่าง ๆ ให้ร่างกายสามารถทำงานได้ในระบบเดิม จากการศึกษาพบว่า สารหรือยาที่ออกฤทธิ์ต่อระบบประสาทมีอาการเสพติดได้ทั้งสิ้น

3. ปัจจัยทางสังคมและสิ่งแวดล้อม

3.1 สภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย ในเมืองใหญ่ๆ เช่น กรุงเทพฯ มีประชากรหนาแน่น และ มีการเคลื่อนย้ายของประชาชนจากชนบทเข้าสู่เมือง เพื่อหางานทำมาก ประกอบกับที่พักในเมืองมี ราคาแพง ทำให้เกิดชุมชนแออัด ซึ่งมีสภาพที่อยู่อาศัยคับแคบ ไม่ถูกสุขลักษณะ ทำให้ประชากรที่ อยู่อาศัยในที่เหล่านี้ จะมีการดำรงชีพที่ไม่สุขสบาย ประกอบกับต้องทำงานหนักหาเช้ากินค่ำ เพราะมี ฐานะยากจน ทำให้สุขภาพจิตทรุดโทรม มักจะเป็นทุกข์แล้วหาทางออกโดยพึ่งยาเสพติด นอกจากนี้ สถานที่อยู่อาศัยที่อยู่ใกล้กับผู้เสพ และแหล่งค้ายาเสพติดจะมีผลผลักดันให้ไปติดสารเสพติดได้

3.2 วัฒนธรรม ประเพณี ค่านิยม ในงานเทศกาลตามประเพณี มักจะมีการเลี้ยงฉลอง สักสรรค์ มีการดื่มสุรากัน นำไปสู่การติดสุราได้ ถ้าดื่มบ่อยๆ นอกจากนี้พวกชนกลุ่มน้อยและชาวเขา มีประเพณีสูบฝิ่นในอดีต คือ ผู้ที่เป็นหัวหน้าเผ่าต้องสูบฝิ่น ทำให้มีการสืบทอดประเพณีการสูบฝิ่น เรื่อยมาในกลุ่มชาวเขา อนึ่งสำหรับการสูบบุหรี่หรือการดื่มสุราเมื่อเริ่มเข้าสู่วัยรุ่น วัยรุ่นคิดว่าตนเอง

จะมีพฤติกรรมที่แสดงว่าตนเองโตแล้ว จะเป็นชายสมบูรณ์ก็จะเริ่มสูบบุหรี่หรือดื่มสุราในการเข้าสังคม ซึ่งเป็นค่านิยมที่ผิดและอาจเป็นโอกาสนำไปสู่การติดสิ่งเสพติดได้

3.3 สภาพครอบครัว ในครอบครัวที่มีปัญหา สามีภรรยาทะเลาะกัน หรือครอบครัวแตกแยก สมาชิกในครอบครัวโดยเฉพาะลูก ๆ จะรู้สึกขาดความอบอุ่น ขาดที่พึ่งทางใจ ขณะเดียวกันพ่อแม่ก็มักจะขาดความเอาใจใส่ดูแลลูก เพราะตนเองไม่มีความสุข ทำให้เด็ก ๆ หันไปหาเพื่อนหรือบุคคลนอกบ้าน เป็นที่ปรึกษา ซึ่งอาจนำไปสู่การคบเพื่อนไม่ดี การถูกหลอก ถูกชักจูงไปในทางที่ผิด หรือมีละเมิดตัวเองขาดความรู้ ก็จะประชดโดยการหันไปพึ่งสิ่งเสพติด ซึ่งจากปัญหานี้ พบมากในกลุ่มผู้ติดยาเสพติด ที่ระบุว่าครอบครัวมีปัญหา พ่อแม่เลิกหรือหย่าร้างกัน

นอกจากนี้ ครอบครัวที่ไม่ให้กำลังใจเด็ก ก็มีมีส่วนช่วยเร่งเร้าให้วัยรุ่นติดยา เนื่องจากระยะวัยรุ่นเด็กต้องเผชิญกับปัญหาการปรับตัวแทบทุกทาง เช่น การปรับตัวทางกาย ทางสังคม การคบเพื่อนต่างเพศ การเลือกแนวทางอาชีพ และความสำเร็จในการศึกษา สภาพแบบนี้เด็กผิดหวังง่าย อารมณ์แปรปรวน ขาดความมั่นใจในตนเองได้ง่าย ผู้ปกครองที่ยึดถือความสำเร็จของตนเป็นบรรทัดฐานความสำเร็จของลูก ผู้ปกครองที่สร้างความหวังกับลูกสูงเกินไป ผู้ปกครองที่มีความขัดแย้งในสัมพันธภาพต่อกันและกัน ย่อมไม่ได้ช่วยประคับประคองขวัญของเด็กวัยรุ่น ไม่ได้มีส่วนให้กำลังใจแก่เด็กในการเผชิญปัญหาประจำวัยอย่างตรงต่อความเป็นจริง ดังนั้นเด็กจึงแก้ปัญหาโดยการติดยา เพื่อจะได้หนีให้พ้นจาก “โลกอันสับสน” ที่เขารู้จัก

3.4 สถาบันการศึกษา สถาบันการศึกษาที่วัยรุ่นได้เข้าเรียนไม่ว่าในระดับใด ประเภทใดมีความเกี่ยวพันกับการติดยาเสพติดของวัยรุ่นเช่นกัน เพราะสถาบันเหล่านี้เป็นสถานที่ที่วัยรุ่นได้มาชุมนุมกันวันละหลายชั่วโมง คำบอกเล่าเรื่องยาเสพติดมีส่วนสำคัญมากที่สุดที่จะชักจูงให้วัยรุ่นอื่น ๆ อยากทดลองเสพยาประเภทเสพติด

2.1.4 แนวคิดการบำบัดรักษายาเสพติด

การบำบัดรักษายาเสพติด หมายถึง การช่วยให้ผู้ติดยาเสพติดมีกลยุทธ์ในการจัดการความอยากเสพยา ฝึกให้เขาเข้าใจวิธีหลีกเลี่ยงยาเสพติด และป้องกันการกลับไปเสพยา และช่วยให้เขาแก้ไขปัญหากลับไปเสพยาอีก วิธีบำบัดรักษายาเสพติดที่ได้ผลและมีหลักฐานชัดเจนทางวิทยาศาสตร์มีอยู่หลายวิธี ซึ่งยาเสพติดมีหลายชนิด การบำบัดรักษายาเสพติดแต่ละชนิดไม่เหมือนกัน อาทิเช่น การใช้ยาบำบัดรักษา เช่นเมทาโดน ใช้เพื่อบำบัดรักษาผู้ติดยาเฮโรอีน การบำบัดรักษาตามรูปแบบ กาย - จิต - สังคมบำบัดในกลุ่มผู้เสพยาบ้าเป็นต้น นอกจากนี้การบำบัดรักษายังขึ้นอยู่กับลักษณะของผู้ป่วย เนื่องจากปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการเสพยาของแต่ละคนแตกต่างกันมาก คนที่เสพยาเสพติดมาจากพื้นฐานต่างๆ กัน หลายคนอาจมีปัญหาลักษณะจิต

การประกอบอาชีพ โรคทางกาย หรือปัญหาทางสังคมซึ่งทำให้ปัญหาการเสพติดของเขายากมากขึ้นที่จะบำบัดรักษา แม้จะมีปัญหาเพียงไม่กี่อย่าง ความรุนแรงของการเสพติด ก็มีมากน้อยแตกต่างกันไปในแต่ละคน (โรงพยาบาลชัยญารักษ์. 2544 : 684)

2.1.5 ขั้นตอนการเลิกเสพยา

การเลิกเสพยาเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนและยากลำบากยิ่งนัก หลังจากการหยุดเสพยา จะมีการปรับเปลี่ยนทางชีวภาพทางสมอง การปรับเปลี่ยนเพื่อให้เกิดความสมดุลของสารเคมีในสมองเป็นสิ่งสำคัญ เพราะขณะเสพยาจะมีผลให้เกิดความผิดปกติของระดับสารเคมีในสมอง ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ ความคิดและพฤติกรรม ดังนั้น จึงเป็นเรื่องสำคัญที่บุคคลที่เลิกเสพยาจะต้องเข้าใจว่า ทำไมในระยะแรก ๆ ของการเลิกเสพยาจึงมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย อารมณ์และกระบวนการคิด

การเลิกเสพยาเสพติดจะเป็นไปตามช่วงระยะเวลาที่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามขั้นตอน ดังนี้ (กรมการแพทย์ และ กรมสุขภาพจิต. 2545 : 9-11)

1. การหยุดยาช่วงแรก

ระยะที่อาการขาดยา (Withdrawal)

ระยะวันแรกของการหยุดเสพยา ผู้ที่เคยเสพยาบางคนจะมีอาการไม่สบาย ซึ่งก่อให้เกิดความลำบากในการปรับตัวหลังเลิกเสพยา อาการไม่สบายต่าง ๆ จะมีความรุนแรงมากน้อยเพียงใด และมีระยะเวลานานเพียงใดขึ้นอยู่กับปริมาณยาที่เสพ

อาการในระยะนี้ จะมีอาการทั้งร่างกายและจิตใจ เช่น ซึมเศร้า ไม่มีแรง คลื่นไส้ หิวบ่อย วิตกกังวล หงุดหงิดง่าย นอนไม่ค่อยหลับ ไม่ค่อยมีสมาธิ และปัญหาเรื่องความจำบางรายที่มีอาการมาก จำเป็นต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล เพื่อรับการดูแลช่วยให้ปลอดภัย

ระยะฮันนีมูน (Honeymoon)

ระยะนี้อยู่ในระยะ 4-5 สัปดาห์แรก ผู้ที่สามารถหยุดเสพได้จะรู้สึกดี และบ่อยครั้งที่รู้สึกว่าตนสามารถดูแลตนเองในการเลิกเสพยาได้ ถ้าผู้เลิกเสพยามีพลัง มีความกระตือรือร้นหรือมีความมุ่งหวังในการเลิกเสพยา และมีความรู้สึกที่ดีต่อการเลิกเสพยาจะมีผลโดยตรงต่อการปฏิบัติตนในการเลิกเสพยา และมีผลดีอย่างมากมาย คือทำให้มีความพยายาม หรือความมานะในการปฏิบัติตนเพื่อนำตนเองไปสู่ความสำเร็จในการเลิกเสพยาอย่างถาวร

อาการในระยะนี้ การทำงานของสมองจะปรับตัวคืนสู่สภาวะปกติ ถึงแม้ว่าอาการขาดยาทางร่างกายจะสิ้นสุดแล้ว แต่สมาธิหรือความมุ่งมั่นในการทำกิจกรรมลดลง ยังคงถูกรบกวนเนื่องจาก

อาการกระวนกระวายใจ รูปแบบการนอนยังไม่แน่นอน บางครั้งหลับมาก บางครั้งหลับยากตื่นบ่อย หรือตื่นเร็วเกินไปเป็นต้น

2. การหยุดยาช่วงกลาง

เป็นระยะหยุดยาที่ยืดเยื้อ หรือเรียกว่า ระยะฝาอุปสรรค (The Wall) ซึ่งเป็นช่วงระยะเวลา 6 สัปดาห์ ถึง 4 เดือน หลังจากหยุดเสพยา จะมีอาการไม่สบายหรือไม่สุขสบายต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดความรำคาญและรบกวนผู้ที่เคยเสพยา อาการเหล่านี้มีสาเหตุมาจากกระบวนการฟื้นตัวของระบบต่าง ๆ ในสมอง อาการต่าง ๆ เหล่านี้มักจะเป็นเรื่องของปัญหาทางอารมณ์และความคิด แม้ปัญหาจะไม่รุนแรงแต่มันก็มีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิต และบทบาทหน้าที่ของผู้เลิกยา ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องตระหนักในปัญหาทางอารมณ์ต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของระบบสารเคมีในสมอง ในระยะนี้ถ้าบุคคลสามารถหลีกเลี่ยงการเสพยาได้เขาเหล่านี้ก็จะสามารถเลิกเสพยาได้อาการที่พบอยู่เสมอ ในระยะนี้ได้แก่ อาการซึมเศร้า หงุดหงิดง่าย ไม่ค่อยมีสมาธิ ไม่ค่อยมีแรง และขาดความกระตือรือร้นในการทำสิ่งต่าง ๆ ภาวะเสี่ยงต่อการกลับไปเสพยาซ้ำ มักจะเกิดในระยะนี้ ผู้รับการบำบัดจะต้องมุ่งความสนใจไปที่การมีสติที่จะไม่เสพยาในแต่ละวันที่ผ่านไป การดูแลตนเองด้วยความระมัดระวังเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้สามารถผ่านระยะที่ยากลำบากในกระบวนการเลิกเสพยาไปได้ แต่ถ้าสามารถผ่านระยะนี้ไปได้โดยไม่กลับไปเสพยาซ้ำถือว่าเป็นสิ่งสำคัญในการที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการเลิกเสพยาได้อย่างถาวร

3. การหยุดยาช่วงปลาย

เป็นระยะปรับตัว หรือที่เรียกว่าระยะคลี่คลาย (Adjustment) หลังการหยุดเสพยา 120 วัน สมองส่วนใหญ่กลับคืนสู่สภาวะปกติ สิ่งสำคัญที่ผู้รับการบำบัดต้องทำ คือ การพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะต้องปฏิบัติกิจกรรมหลายอย่าง ความสำเร็จในการดำเนินชีวิตในปัจจุบันจะเป็นสิ่งที่ช่วยสนับสนุนให้เขาสามารถเลิกเสพยาได้อย่างต่อเนื่อง ถึงแม้ว่ามันจะเป็นการยากในการเริ่มต้นปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิตใหม่ในขณะที่อยู่ในกระบวนการเลิกเสพยาแต่การทำงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่ยากลำบากนี้เป็นสิ่งจำเป็นในการที่จะช่วยให้บุคคลสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า การติดยาเสพติดนั้นมีสาเหตุและปัจจัยหลายอย่างที่ทำให้คนส่วนใหญ่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด มาตรการการแก้ไขปัญหามุ่งป้องกันยาเสพติดให้โทษ มาตรการควบคุมพืชยาเสพติด มาตรการการบำบัดรักษาเมื่อติดยาเสพติด การฟื้นฟูสมรรถภาพและ การติดตามดูแลผู้ที่ได้รับการบำบัดยาเสพติด

2.2 แนวความคิดเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู

2.2.1 ความหมายของการอบรมเลี้ยงดู

Grace J. (1979 : 91) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดู คือ กระบวนการที่บุคคลได้เรียนรู้ในการพัฒนา ทักษะคติ ความเชื่อ ค่านิยม ความรู้และความหวังของสังคม ตลอดจนการปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับบทบาทของคนในสังคมนั้นๆ ด้วย

Broom (1971 : 86-87) ได้นิยามการอบรมเลี้ยงดูไว้ 2 ลักษณะคือ ทางสังคม หมายถึง การถ่ายทอดวัฒนธรรม และการทำให้บุคคลมีวิถีชีวิตที่เป็นระเบียบและในแง่ของแต่ละบุคคล หมายถึงกระบวนการที่ทำให้คนเปลี่ยนจากชีวอินทรีย์เป็นมนุษย์ สามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเองได้และปฏิบัติตามค่านิยม อุดมคติ และระดับความทะเยอทะยาน

ยุวดี เทียรฆประสิทธิ์ (2538 : 72) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การกระทำของพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูทั้งด้วยกาย วาจา ท่าทีที่มีต่อเด็ก อันเป็นผลให้เด็กมีร่างกาย พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปตามแนวทางพัฒนาการของชีวิตและเป็นที่เข้าใจยอมรับของผู้แวดล้อม ผู้อบรมเลี้ยงดู ตั้งใจอบรม สั่งสอนให้เด็กยอมรับการปฏิบัติตามเกณฑ์ หรือแนวทางที่สังคมยอมรับเพื่อจะได้เติบโตขึ้นในแนวทางที่ผู้อบรมนั้นต้องการ

จตุพร เพ็งชัย (2534 : 99) ให้ความหมายของการอบรมเลี้ยงดูว่า การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การที่ผู้ใหญ่ในครอบครัวซึ่งประกอบด้วย บิดามารดา และบุคคลอื่น ๆ ปฏิบัติต่อเด็กเพื่อสนองความต้องการที่จำเป็นของเด็กทั้งทางร่างกายและจิตใจ เพื่อให้เด็กมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี และยังให้การแนะนำสิ่งรอบตัวฝึกอบรมให้เด็กมีพฤติกรรมที่เหมาะสม

ยาใจ จุลพงษ์ (2524 : 20) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูเด็ก หมายถึง การบำรุงรักษาเด็กให้มีชีวิตอยู่ได้อย่างปลอดภัยอันหมายถึงความต้องการทางกาย เช่น การให้อาหาร และยังหมายถึงการฝึกหัดเด็กในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกรู้จักคิด ความประพฤติและมารยาททางสังคม เช่น ฝึกให้เด็กรู้จักรักษาความสะอาด ฝึกให้รู้จักรับผิดชอบหรือการที่พ่อแม่ได้อยู่ใกล้ชิดกับเด็ก คอยให้การดูแลรักษาคุ้มครอง ให้ความรักความอบอุ่น ให้คำแนะนำสั่งสอนและให้ความช่วยเหลืออื่น ๆ เพื่อให้เด็กได้มีชีวิตอยู่และเจริญเติบโตขึ้นเป็นสมาชิกของสังคมตามลักษณะที่ผู้อบรมเลี้ยงดูให้ความมุ่งหวัง

พรรณปพร ลิวิโรจน์ (2534 : 43) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองปฏิบัติต่อเด็ก โดยการให้คำแนะนำสั่งสอนดูแลให้ความช่วยเหลือ คุ้มครอง ให้ความรักความอบอุ่น และตอบสนองความต้องการทางร่างกายและจิตใจ เพื่อให้เด็กได้มีชีวิตอยู่และเจริญเติบโตเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมตามความมุ่งหวัง นอกจากนี้ การอบรมเลี้ยงดูยังเป็นกระบวนการในการพัฒนานุคลิกภาพของบุคคล เป็นเรื่องของการถ่ายทอดความคิด ความเชื่อและวิธีการปฏิบัติของแต่ละครอบครัว

2.2.2 วิธีการอบรมเลี้ยงดู

วิธีการอบรมเลี้ยงดูเป็นส่วนหนึ่งของการถ่ายทอดทางสังคม หรือการขัดเกลาทางสังคม (Socialization) เป็นกระบวนการพัฒนาบุคลิกภาพของมนุษย์ พ่อแม่จึงมีความสำคัญต่อพัฒนาการของเด็กเป็นอย่างยิ่ง และจะมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อพฤติกรรมของเด็ก ซึ่งในปัจจุบันได้มีการศึกษาวิธีการเลี้ยงดูควบคู่ไปกับลักษณะสัมพันธภาพในครอบครัว และมีผู้ศึกษาแนวคิดวิธีการอบรมเลี้ยงดูไว้มากดังนี้

Klaus and Kernell กล่าวว่า การที่พ่อแม่จะพัฒนากับลูกให้ประสบความสำเร็จได้นั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ได้แก่

1. บุคลิกภาพลักษณะนิสัยและอารมณ์ของตัวพ่อแม่เอง
2. การตอบสนองของลูกที่มีต่อพ่อแม่ สำหรับในทารกซึ่งยังไม่สามารถพูดโต้ตอบได้ การตอบสนองของเด็กอาจแสดงได้โดยการร้องไห้ หรือใช้สายตามอง เป็นต้น
3. ประสบการณ์ในวัยเด็กของพ่อแม่ รวมทั้งประวัติสัมพันธภาพระหว่างบุคคลของพ่อและแม่ที่มีต่อครอบครัวเดิม
4. สัมพันธภาพระหว่างตัวพ่อกับแม่เอง
5. ประสบการณ์ที่ผ่านมาเกี่ยวกับการตั้งครุภักและการคลอดลูก
6. ค่านิยมทางวัฒนธรรมและทัศนคติทางสังคมในการดูแลลูกความรู้สึกลูกพ้นใกล้ชิดสามารถพัฒนาขึ้นได้จากการมีสัมพันธภาพกันระหว่างพ่อแม่ลูก ความรู้สึกรับได้จากความรัก ความเอาใจใส่ ความอบอุ่นและการสร้างความเข้าใจกันและกันของสมาชิก

Roger (1972 : 117) ได้แบ่งประเภทการอบรมเลี้ยงดูที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพและพฤติกรรมของบุคคลออกเป็น 3 แบบ คือ

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (Democracy) หมายถึง วิธีการปฏิบัติของพ่อแม่หรือผู้ปกครองที่ทำให้เด็กมีความรู้สึกว่าเขาได้รับการปฏิบัติด้วยความยุติธรรม ไม่ตามใจหรือเข้มงวดจนเกินไป พ่อแม่ให้ความรัก ความอบอุ่น มีเหตุผล ยอมรับความสามารถ และความคิดเห็นของเด็ก เปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมรับรู้ในกิจกรรมบางอย่าง ส่งเสริมให้เด็กมีอิสระในการตัดสินใจ และแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง มีความเป็นตัวของตัวเอง มีความเป็นตัวของตัวเอง และให้ความร่วมมือกับเด็กตามโอกาสที่เหมาะสม

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครองมากเกินไป (Over Protection) หมายถึง วิธีการปฏิบัติของพ่อแม่หรือผู้ปกครองที่ทำให้เด็กมีความรู้สึกว่าเขาไม่ได้รับอิสระเท่าที่ควรไม่ได้ทำในสิ่งที่ตนเองต้องการ หรือทำอะไรด้วยตนเอง ต้องปฏิบัติตามระเบียบวินัยที่พ่อแม่กำหนดไว้ถูกควบคุมและอยู่ในสายตาหรือคุ้มครองป้องกันให้ความช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลา ไม่มีความเป็นตัวของตัวเองและมีความรู้สึกว่าเขาเป็นเด็กอยู่เสมอ

3. การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (Rejection) หรือทอดทิ้ง หมายถึง วิธีการปฏิบัติของพ่อแม่ หรือผู้ปกครองที่ทำให้เด็กรู้สึกว่าคุณเองถูกเกลียดชัง ไม่ได้รับการเอาใจใส่สนับสนุนหรือให้คำแนะนำช่วยเหลือเท่าที่ควรมักใช้วิธีวิจารณ์ คำนิยาม ลงโทษที่รุนแรง และปราศจากเหตุผลไม่ให้ความสนิทสนมเป็นกันเองและปล่อยปละละเลยความเป็นอยู่

Hurlock (1978 : 504 – 512) ได้ศึกษาการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาผู้ปกครอง พบว่ามี 6 ประเภท คือ

1. ประเภทประคบประหงมลูกเกินไป (Over – Protectiveness) หมายถึง พ่อแม่ผู้ปกครองให้ความรัก ความเอาใจใส่ต่อเด็กมากเป็นพิเศษ ขอมตามใจ ให้สิทธิพิเศษแก่เด็กคอยปกป้องภัยอันตราย ทำทุกสิ่งทุกอย่างให้แม้ว่าเด็กจะโตพอที่จะทำสิ่งนั้น ๆ ได้เองแล้วก็ตาม

2. ประเภทตามใจ (Permissiveness) หมายถึง พ่อแม่ที่เลี้ยงดูแบบฝึกให้เด็กได้รู้จักคิดรู้จักหัดทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง มุ่งให้เด็กมีความอดทนและความพยายาม

3. ประเภทละทิ้งปฏิเสธ (Rejection) หมายถึง พ่อแม่ปล่อยปละละเลย เนื้อหาไม่สนใจ ไม่เอาใจใส่ในสวัสดิภาพของเด็กหรือทำตนเป็นศัตรูกับเด็กโดยแสดงความโกรธ เกลียดเด็กออกมาในรูปของการบังคับ ควบคุมและลงโทษ

4. ประเภทที่ยอมรับเด็ก (Acceptance) หมายถึง พ่อแม่ที่แสดงความรักให้ความสนใจให้ความอบอุ่นแก่ลูก รวมทั้งยกย่องชมเชยเด็ก

5. ประเภทที่มีอำนาจเหนือลูก (Domination) หมายถึง พ่อแม่ที่มีความต้องการและคาดหวังให้เด็กเชื่อฟังตนอย่างเคร่งครัด โดยมุ่งให้เด็กประสบผลสำเร็จในเรื่องต่าง ๆ ถ้าเด็กทำผิดกฎเกณฑ์ที่พ่อแม่วางไว้เด็กจะถูกลงโทษทันที พ่อแม่จะบอกให้เด็กรู้ถึงความรู้สึกนึกคิด และความต้องการของตนโดยไม่คำนึงถึงความคิดหรือความต้องการของเด็ก

6. ประเภทที่ยอมจำนนต่อลูก (Submission to Child) หมายถึง พ่อแม่ที่อยู่ใต้อำนาจของลูกยอมให้เด็กเป็นศูนย์กลางความสำคัญ เด็กได้รับความรักและการตามใจเกินควร

Pumroy (1966 : 73-74) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูแบ่งได้ตามลักษณะของพ่อแม่ ออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. พ่อแม่ประเภทรักจนเหลือ เด็กจะเป็นศูนย์กลางที่สำคัญของผู้เลี้ยงดู ให้ความรักและตามใจมากเกินควร เมื่อผู้เลี้ยงดูพยายามจะบังคับเด็ก เด็กก็จะหาวิธีหลีกเลี่ยง หรือชนะจนได้ทุกครั้ง เด็กไม่ได้ถูกฝึกให้อยากคิดอยากทำในสิ่งแปลกใหม่ เด็กไม่มีหน้าที่รับผิดชอบและไม่ได้รับมอบหมายหน้าที่ที่ตนจะต้องปฏิบัติภายในบ้าน พ่อแม่มักจะให้ของแก่เด็กหรือพาไปสนุกสนานบ่อย ๆ โดยไม่มีเหตุผลอันควร

2. พ่อแม่ประเภทเข้มงวด ผู้เลี้ยงดูต้องการและคาดหวังให้เด็กเชื่อฟังตนเองอย่างเคร่งครัด ถ้าไม่ทำตามคำสั่งจะถูกลงโทษ มีกฎเกณฑ์อย่างแน่ชัดและลงโทษอย่างยุติธรรมและสมเหตุสมผล พอสมควร พ่อแม่จะผลักดันให้เด็กมีความสามารถเกินธรรมชาติของเด็กและทำให้เด็กพัฒนาไปเร็วกว่าอายุ

3. พ่อแม่ประเภทละทิ้งและปฏิเสธ ผู้เลี้ยงดูจะทำตนเป็นศัตรูกับเด็ก แสดงความโกรธเกลียดเด็กออกมาในรูปของการควบคุม บังคับและลงโทษ ซึ่งเป็นการกระทำเพราะความรู้สึกทางลบของพ่อแม่ที่มีต่อเด็ก มากกว่าที่จะเกี่ยวกับการกระทำผิดของเด็ก และพ่อแม่พวกนี้ยังคิดว่าลูกของตนเป็นผู้ที่แก้ให้ไม่ได้แล้ว

4. พ่อแม่ประเภททะนุถนอมแบบไขว่ในหิน การเลี้ยงดูจะคอยสอดส่องดูแลลูกไม่ให้ต้องเสี่ยงและอยู่ในสถานการณ์ต่าง ๆ อันอาจเกิดอันตรายขึ้นได้ พ่อแม่เป็นผู้ทำทุกสิ่งทุกอย่างแก่ลูก แม้ว่าลูกจะโตและทำสิ่งนั้นได้เองแล้ว เด็กจะไม่ได้รับอนุญาตให้เจริญเติบโต และทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง เช่น กินอาหารเอง อาบน้ำเอง ไปโรงเรียนเอง เป็นต้น

จตุพร เพ็งชัย (2534 : 99-100) ได้แบ่งการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น 3 ลักษณะ

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรัก หมายถึง พฤติกรรมที่บิดามารดาปฏิบัติต่อลูกของตนเองในลักษณะต่าง ๆ เช่น ให้ความดูแลเอาใจใส่ ให้ความรักความห่วงใย ให้คำแนะนำสนับสนุนและช่วยเหลือ มีความยินดีที่จะอยู่กับลูก ให้การยกย่องให้การคุ้มครองตลอดจนใกล้ชิดสนิทสนม

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย หมายถึง พฤติกรรมที่บิดามารดาปฏิบัติต่อลูกแบบทอดทิ้งปล่อยให้อุปการกิจการกับตนเอง ขาดการแนะนำ ขาดการดูแลเอาใจใส่ ไม่มีกฎเกณฑ์ให้ปฏิบัติ เมื่อเด็กซักถามในเรื่องต่าง ๆ พ่อแม่จะไม่สนใจอธิบายให้เด็กหายข้องใจ

3. การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด หมายถึง พฤติกรรมที่บิดามารดาปฏิบัติต่อลูกคอยบังคับลูกให้ทำตามความต้องการของตนเอง ชอบใช้คำพูดที่ลูกรู้สึกอาย ชอบก้าวก่ายในเรื่องส่วนตัวของลูก ลงโทษลูกโดยที่ลูกยังไม่รู้เหตุผลที่ต้องถูกลงโทษ

อัจฉรา สุขารมณ (2530 : 22-23) กล่าวถึงการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย พฤติกรรมที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองแสดงออกให้เห็นว่ามีการอบรมเลี้ยงดูแบบนี้คือ

1. แสดงความรักใคร่ห่วงใย ให้ความสนใจ รักเด็กอย่างจริงใจและรักเด็กในทางที่ถูกที่ควร แต่ไม่มากจนเกินไป

2. ส่งเสริมให้เด็กได้แสดงความสามารถอย่างเต็มที่ และเปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็น พร้อมทั้งยอมรับฟังความคิดเห็นของเด็ก

3. ให้ความสนิทสนมเป็นกันเอง และมีความยุติธรรมแก่ลูกเท่าเทียมกัน

4. เน้นวิธีการใช้เหตุผล ไม่ใช่ใช้อารมณ์

5. ให้เด็กมีอิสรภาพในขีดความสามารถ และความรับผิดชอบของเด็กเองซึ่งไม่ถึงกับปล่อยปละละเลยหรือเข้มงวดมากเกินไป

6. ยอมรับฟังปัญหาของเด็ก

7. เข้าใจความต้องการของเด็ก

8. ให้เด็กรับผิดชอบในเรื่องส่วนตัวของตนเอง เช่น การเลือกใช้สิ่งของ เป็นต้น

9. ถ้ามีการลงโทษก็จะลงโทษโดยใช้เหตุผล ไม่ใช่อารมณ์เพียงอย่างเดียว ก่อนการลงโทษจะอธิบายให้ลูกทราบและพยายามให้ลูกสำนึกในความผิดเสียก่อน

10. ถ้าลูกไม่ทำตามคำกล่าวที่จะแนะนำ อธิบายถึงเหตุผลว่าเพราะเหตุใดจึงต้องทำอย่างนั้นหรือไม่ทำอย่างนี้

เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะมีลักษณะ มีนิสัยกล้าไม่กลัวคน สนใจซักถามในสิ่งที่ตนไม่รู้ มักจะเป็นผู้นำในกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่ม เป็นคนเปิดเผยเป็นตัวของตัวเอง มีเหตุผล มีความรับผิดชอบ มีอารมณ์ขัน ร่าเริงแจ่มใส มองโลกในแง่ดี เรียนรู้อะไร ๆ ได้อย่างรวดเร็ว สามารถปรับตัวได้ดี กล้าแสดงออกอย่างมั่นใจ สามารถช่วยเหลือตัวเองและแก้ไขปัญหาลเฉพาะหน้าได้ดี มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง ให้ความร่วมมือกับผู้อื่นได้ดีมีความมั่นคงทางอารมณ์ มีความเข้าใจตนเองสูง และรู้สึกว่าคุณค่าเคารพสิทธิของตนเอง และผู้อื่นมีความกระตือรือร้น มีความคิดสร้างสรรค์ บุคลิกลักษณะคล่องแคล่ว มีพฤติกรรมเป็นที่ยอมรับของสังคม มีการตัดสินใจดี

การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน พฤติกรรมที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองแสดงออกให้เห็นว่ามีการอบรมเลี้ยงดูแบบนี้ คือ

1. บังคับ เชี่ยวชาญ ให้ลูกทำตามกฎเกณฑ์ หรือคำสั่งที่เห็นว่าคืออย่างเคร่งครัดชอบตั้งกฎเกณฑ์ให้ลูกปฏิบัติตามโดยที่ลูกไม่รู้เหตุผลว่าทำไมต้องทำอย่างนั้น

2. ไม่ยอมให้เด็กแสดงความคิดเห็นโต้แย้ง เมื่อเวลาที่ลูกอธิบายหรือแสดงเหตุผลคัดค้านพ่อแม่ก็มักจะพูดว่ากล่าว ลูกต้องทำตามความพอใจของพ่อแม่ทุกครั้ง

3. ลงโทษลูกตามอารมณ์ ลงโทษลูกโดยที่ลูกยังไม่ทราบสาเหตุของการลงโทษ

4. ไม่เปิดโอกาสให้ลูกได้ทำอะไรได้ด้วยตนเอง พ่อแม่จะเป็นผู้กำหนดวิถีการดำรงชีวิตตั้งแต่เกิด ไม่ว่าจะเป็นการกิน การเล่น การเที่ยว ทุกประการขึ้นอยู่กับความประสงค์ของพ่อแม่

5. ใช้สิทธิ์ของความเป็นพ่อแม่ก้าวท้าวในเรื่องส่วนตัวของลูก พ่อแม่จะจัดการสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง

เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันจะมีลักษณะพูดจาสุภาพเรียบร้อย เจ้าระเบียบ สงบเสถียร สามารถปรับตัวเข้ากับผู้ใหญ่ได้ดี มีความก้าวร้าวต่ำ ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง มักพึ่งพาผู้ใหญ่เสมอ ยอมคนอยู่ตลอดเวลาและมักจะโทษตัวเอง ไม่กล้าตัดสินใจด้วยตนเองไม่ชอบแสดงความคิดเห็น เป็นเด็กที่เต็มไปด้วยความผิดหวังและมีปมด้อยเนื่องจากไม่เคย

ได้รับการยอมรับว่าทำอะไรได้ดีเลย มีลักษณะถอยหนี ท้อถอยง่าย ขี้ลาดหวาดหวั่น ไม่ค่อยคิดต่อสู้อย่างมีความสุข กลัวความล้มเหลว เกิดความล้มเหลวในการเรียน ไม่สามารถค้นพบความสามารถของตนเอง เด็กบางคนไม่ประสบความสำเร็จในชีวิต ไม่มีความเป็นตัวของตัวเอง ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีบุคลิกภาพที่อ่อนแอ ประสาทอ่อน สุจริต ซื่อสัตย์ ปกครองง่าย ขี้อาย มีความรู้สึกไวต่อสิ่งที่มากระทบกระเทือนเล็ก ๆ น้อย ๆ หรือเป็นบุคคลที่เข้ากับผู้อื่นลำบาก ชอบทะเลาะวิวาทกับเพื่อน เป็นคนเจ้าอารมณ์ ปรับตัวกับสังคมภายในได้ยากคือไม่ฟังใคร กระด้าง ก่อทวนผู้อื่นสอดคดล้อมกับ (รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์. 2531 : 59) ได้กล่าวไว้ว่า ถ้าเด็กมีความสามารถใกล้เคียงกับความมุ่งหวังของพ่อแม่ เด็กจะเป็นบุคคลที่มีแรงขับสูง และมักจะประสบความสำเร็จในชีวิต แต่จะเป็นบุคคลที่ไม่ค่อยมีความสุขในชีวิต มีความกังวลเคร่งเครียด ดูเหมือนคนไม่ค่อยมีเวลาพักผ่อน หรือถ้าเด็กมีความสามารถต่ำกว่าความมุ่งหวังของพ่อแม่ เด็กจะหนีจากสถานการณ์นั้น ๆ พุดปดเพื่อให้พ่อแม่พอใจ มีอาการกังวลใจ สงสัย รู้สึกเป็นปมด้อย ในบางครั้งจะหันเข้าพึ่งศาสนา และบางครั้งมีอาการโรคประสาท เช่นต่อต้านการกระทำของพ่อแม่ และเป็นคนกลัวง่าย

การเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย พฤติกรรมที่บิดามารดาหรือผู้ปกครอง แสดงออกให้เห็นว่ามีการอบรมเลี้ยงดูแบบนี้คือ

1. พ่อแม่จะไม่เอาใจใส่ ไม่สนใจเกี่ยวกับความเป็นอยู่ของลูก ไม่คำนึงถึงสวัสดิภาพของลูก
2. ไม่สนใจในการเรียนของลูก เวลาถูกซักถามพ่อแม่มักจะพูดว่า “อย่ามาทวนใจไปให้พ้น”
3. พ่อแม่มักลืมหรือไม่สนใจกับคำสัญญาหรือข้อเรียกร้องของลูก
4. ปล่อยเด็กให้ทำอะไรตามใจชอบ ไม่สนใจช่วยเหลือ ไม่ชี้แนะแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสมให้
5. เมื่อพ่อแม่อารมณ์ไม่ดี มักจะระบายออกด้วยการทำโทษเด็กเสมอ
6. ไม่มีเหตุผล เมื่อต้องการให้เด็กกระทำหรือไม่ทำอะไร
7. พ่อแม่มักจะรักลูกไม่เท่ากัน

เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยจะมีลักษณะ เก็บกด เงียบขี้นม ขี้อาย หนีสังคมก้าวร้าวในสังคม มีความกระตือรือร้นสูง ขี้จิกจกผู้อื่น ยึดตัวเองเป็นใหญ่ (Egocentric) ไม่มีระเบียบวินัย ต่อต้านผู้อื่น ทำตนเหมือนเด็ก ชอบทะเลาะเบาะแว้งกับผู้อื่นบ่อยๆ มีทัศนคติไม่ดีต่อพ่อแม่ ไม่เชื่อฟังผู้ใหญ่ ปรับตัวยาก เชื่องซึม มีความตึงเครียดทางอารมณ์ กระวนกระวายใจอยู่เสมอ ไม่มีเหตุผล ชอบเรียกร้องความสนใจจากผู้อื่นเสมอ มักจะมีปัญหาทางสุขภาพจิต เข้าใจเข้าเส้น ชอบพุดปด ลักเล่ห์ขโมยน้อย หนีโรงเรียน เป็นเด็กที่ขอมแพ้อื่น มีความไวต่อความรู้สึกต่าง ๆ ขาดเรียนหนังสือไม่ค่อยดี มีอารมณ์ไม่มั่นคง หยาบคาย มองโลกในแง่ร้าย ไม่ไว้วางใจผู้อื่น

ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ก่อปัญหาอาชญากรรมได้ง่ายไม่มีความพยายามที่จะทำอะไรแข่งกับใคร ไม่สนใจการเรียน

จากการอบรมเลี้ยงดูดังกล่าว จะเห็นได้ว่ามีหลายวิธีการของการอบรมเลี้ยงดูแต่ลักษณะจะคล้ายคลึงกัน ในการศึกษาครั้งนี้ จะนำแนวคิดวิธีการอบรมเลี้ยงดู 3 วิธีการ ซึ่งเป็นแนวคิดหลาย ๆ แนวคิด โดยนำมาเป็นกรอบในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย คือ วิธีการปฏิบัติของบิดามารดาที่แสดงความรักใคร่ห่วงใย ให้ความสนใจ รักเด็กอย่างจริงใจและในทางที่ถูกต้อง แต่ไม่มากเกินไป ส่งเสริมสนับสนุนให้บุตรได้แสดงความสามารถอย่างเต็มที่ พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้บุตรแสดงความคิดเห็น และยอมรับความคิดเห็น ให้ความสำคัญสนทนเป็นกันเอง มีความยุติธรรมแก่บุตรเท่าเทียมกัน เน้นวิธีการใช้เหตุผลไม่ใช้อารมณ์ ให้มีอิสรภาพในจิตความสามารถมีความรับผิดชอบต่อตนเองโดยไม่ปล่อยปละละเลย หรือเข้มงวดจนเกินไป ยอมรับฟังปัญหา เข้าใจความต้องการของเด็กให้รับผิดชอบในเรื่องส่วนตัวของตนเอง ถ้ามีการลงโทษจะลงโทษโดยใช้เหตุผล ไม่ใช้อารมณ์เพียงอย่างเดียว ก่อนลงโทษจะอธิบายให้บุตรทราบและพยายามให้บุตรสำนึกในความผิดเสียก่อนถ้าบุตรไม่ทำตามคำกล่าวก็จะแนะนำอธิบายถึงเหตุผล

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม คือวิธีการปฏิบัติของบิดามารดา บังคับเกี่ยวข้องให้ลูกทำตามกฎเกณฑ์ ชอบตั้งกฎเกณฑ์ให้บุตรปฏิบัติโดยบุตรไม่ทราบเหตุผล ไม่ยอมให้บุตรแสดงความคิดเห็นโต้แย้ง ถ้าบุตรโต้แย้งบิดามารดามักคิดว่ากล่าว บุตรต้องทำตามความพอใจของบิดามารดาทุกครั้ง ลงโทษบุตรตามอารมณ์และไม่ทราบสาเหตุของการลงโทษ ไม่เปิดโอกาสให้บุตรได้ทำอะไรด้วยตนเอง บิดามารดาจะเป็นผู้กำหนดวิธีการดำรงชีวิตทุกอย่างตลอด ก้าวภายในเรื่องส่วนตัวของบุตร บิดามารดาจะจัดการสิ่งต่าง ๆ ด้วยตัวท่านเอง ส่วนใหญ่พฤติกรรมของเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมใช้อำนาจเด็กจะมีพฤติกรรมขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ยอมคนอยู่ตลอดเวลา มักจะโทษตนเอง ไม่กล้าตัดสินใจด้วยตนเอง ไม่ชอบแสดงความคิดเห็นเป็นเด็กที่มีความผิดหวัง และมีปมด้อยเนื่องจากไม่เคยได้รับการยอมรับว่าทำอะไรได้ดีเลย ถอยหนี ท้อถอย ขี้เขลา ไม่ต่อสู้ ไม่มีความสุข เป็นบุคคลที่เข้ากับผู้อื่นลำบาก ปรับตัวกับสังคมภายนอกได้ยาก เจ้าอารมณ์ ก้าวร้าว

3. การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย เป็นวิธีการปฏิบัติของบิดามารดาที่มีต่อบุตร ไม่เอาใจใส่ดูแลเกี่ยวกับความเป็นอยู่ของบุตร บุตรซักถามบิดามารดามักไม่ให้ความสนใจ ปล่อยให้บุตรทำอะไรตามใจชอบ ไม่ช่วยเหลือหรือชี้แนะแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสม มักจะระบายอารมณ์ ออกจากบุตรเสมอ ไม่มีเหตุผล ส่วนใหญ่เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย จะมีพฤติกรรมหนีสังคม ก้าวร้าว อิจฉาผู้อื่น ต่อต้านผู้อื่น มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อผู้อื่น ปรับตัวยาก อารมณ์ดิ่งเครียด ไม่ไว้วางใจผู้อื่น ไม่มีความคิดริเริ่ม ก่อปัญหาอาชญากรรม

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า การอบรมเลี้ยงดูนั้นมีทั้ง 3 แบบ ได้แก่การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่คล้ายคลึงกัน การอบรมเลี้ยงดูทั้ง 3 แบบนี้มีผลต่อพฤติกรรมของผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน

2.3 ทฤษฎีแรงจูงใจ

แรงจูงใจ ตามพจนานุกรมการจัดการ (Dictionary of Management) ของทอัส และ คาร์โรลล์ (Tois and Carroll. 1982 : 387) หมายถึง แรงขับของแต่ละบุคคล ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรม โดยเฉพาะที่เกิดขึ้นในการทำงาน หรือการกระทำที่บุคคลจะทำงานให้สำเร็จ โดยได้รับอิทธิพลจากการกระทำของคนอื่นที่กำหนดแนวทางเฉพาะใช้ในการบริหารโดยผู้บริหารจะจูงใจพนักงานทำงานในห้วงการอย่างมีประสิทธิภาพจากความหมายดังกล่าวจะเห็นได้ว่าแรงจูงใจ คือแรงผลักดัน แรงกระตุ้น ที่เกิดจากความต้องการที่จะได้รับการตอบสนองต่อสิ่งกระตุ้นที่องค์การจัดให้ ซึ่งก่อให้เกิดพฤติกรรมในการทำงาน ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยแห่งความต้องการพื้นฐาน ได้แก่ความสำเร็จในการทำงาน ความเจริญเติบโตในการทำงาน ปัจจัยสุขอนามัยนโยบายและการบริหารงาน ขององค์การ ค่าจ้างเงินเดือนที่ได้รับ ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน สภาพการทำงาน ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ความมั่นคงในการทำงาน เมื่อวิเคราะห์ดูแล้วก็จะพบว่า แรงจูงใจเหล่านี้เกิดขึ้นจากปฏิกิริยาพื้นฐานส่วนลึกของจิตใต้อยู่ใน (Subconscious) ซึ่งตามจิตศาสตร์นั้นถือได้ว่าเป็นสภาวะจิตที่ไม่อยู่ในความควบคุมของเรา เป็นที่รวมความคิดเพื่อการแสดงออกโดยเราไม่รู้ตัวหรือที่เรียกว่า จิตใต้สำนึกนั่นเอง ซึ่งจิตใต้สำนึกนี้บุคคลย่อมมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้วยกันทุกคน

ศิริพร โอพารธรรมรัตน์ (2546.หน้า 7) ได้ให้ความหมายการจูงใจดังนี้ หมายถึง การนำเอาสิ่งต่าง ๆ มาเป็นแรงผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมาอย่างมีทิศทาง เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายที่ต้องการ ดังนั้นผู้ที่ทำหน้าที่จูงใจ จะต้องค้นหาว่าบุคคลที่เขาต้องการจูงใจ มีความต้องการหรือมีความคาดหวังอย่างไร มีประสบการณ์ ความรู้ และทัศนคติในเรื่องนั้น ๆ อย่างไร แล้วพยายามดึงเอาสิ่งเหล่านั้นมาเป็น แรงจูงใจ (Motive) ในการแสดงพฤติกรรม หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมต่าง ๆ

ความสำคัญของการจูงใจ

พฤติกรรมส่วนใหญ่มักจะมีแนวทางมุ่งไปยังเป้าหมายที่สัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการสนองความต้องการพื้นฐานทางกายให้สอดคล้องความต้องการนั้น ๆ เช่น มนุษย์มีความต้องการทางร่างกาย ทำให้ต้องกิน นอน ขับถ่าย ฯลฯ อยู่ตลอดเวลา และคนเราจะมิวิธีการในการที่หาวิธีสนองความต้องการ

เหล่านั้น การศึกษาเรื่องของการจูงใจ จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้เราได้เข้าใจถึงพฤติกรรม และวิธีการในการสร้างหนทางเพื่อเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทิศทางที่ต้องการ

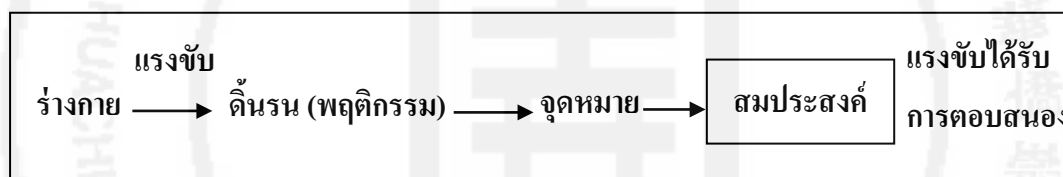
กระบวนการจูงใจ

กระบวนการจูงใจมีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

ความต้องการ (Needs) คือ ภาวะการขาดบางสิ่งบางอย่างของอินทรีย์ อาจจะเป็นการขาดทางด้านร่างกายหรือการขาดทางด้านจิตใจก็ได้

แรงขับ (Drive) เมื่อมนุษย์มีความขาดบางสิ่งบางอย่างตามข้อ 1 ที่กล่าวมาแล้วก็จะเกิดภาวะตึงเครียดขึ้นภายในร่างกาย ภาวะตึงเครียดนี้จะกลายเป็นแรงขับหรือตัวกำหนดทิศทาง (Action Oriented) เพื่อไปสู่เป้าหมายอันจะเป็นการลดภาวะความตึงเครียดนั้น

สิ่งล่อใจ (Incentive) หรือ เป้าหมาย (Goal) จะเป็นตัวกระตุ้นหรือเป็นตัวล่อให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมตามที่คาดหวังหรือที่ต้องการ ซึ่งอาจจะมีได้หลายระดับตั้งแต่สิ่งล่อใจในเรื่องพื้นฐานคือปัจจัย 4 ไปจนถึงความต้องการทางใจในด้านต่างๆ

ประเภทของการจูงใจ

แบ่งการจูงใจออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. การจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation)

หมายถึง สภาวะของบุคคลที่มีความต้องการในการทำ การเรียนรู้ หรือแสวงหาบางอย่างด้วยตนเอง โดยมีต้องให้มีบุคคลอื่นมาเกี่ยวข้อง เช่น นักเรียนสนใจเล่าเรียนด้วยความรู้สึกลึกใฝ่ในตัวของเขาเอง ไม่ใช่เพราะถูกบิดามารดาบังคับ หรือเพราะมีสิ่งล่อใจใดๆ การจูงใจประเภทนี้ได้แก่

1.1 ความต้องการ (Need) เนื่องจากคนทุกคนมีความต้องการที่อยู่ภายใน อันจะทำให้เกิดแรงขับ แรงขับนี้จะก่อให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ ขึ้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และความพอใจ

1.2 เจตคติ (Attitude) หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดที่ดีที่บุคคลมีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งจะช่วยให้บุคคลทำในพฤติกรรมที่เหมาะสม เช่น เด็กนักเรียนรักครูผู้สอน และพอใจวิธีการสอน ทำให้เด็กมีความสนใจ ตั้งใจเรียน เป็นพิเศษ

1.3 ความสนใจพิเศษ (Special Interest) การที่เรามีความสนใจในเรื่องใดเป็นพิเศษ ก็จัดว่าเป็นแรงจูงใจให้เกิดความเอาใจใส่ในสิ่งนั้น ๆ มากกว่าปกติ

2. การจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation)

หมายถึง สภาวะของบุคคล ที่ได้รับแรงกระตุ้นมาจากภายนอกให้มองเห็นจุดหมายปลายทาง และนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงหรือการแสดงพฤติกรรมของบุคคล แรงจูงใจเหล่านี้ได้แก่

2.1 เป้าหมายหรือความคาดหวังของบุคคล คนที่มีเป้าหมายในการกระทำใด ๆ ย่อมกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจให้มีพฤติกรรมที่ดีและเหมาะสม เช่น พนักงานทดลองงาน มีเป้าหมายที่จะได้รับการบรรจุเข้าทำงาน จึงพยายามตั้งใจทำงานอย่างเต็มความสามารถ

2.2 ความรู้เกี่ยวกับความก้าวหน้า คนที่มีโอกาสทราบว่าตนจะได้รับความก้าวหน้าอย่างไรจากการกระทำนั้น ย่อมจะเป็นแรงจูงใจให้ตั้งใจและเกิดพฤติกรรมขึ้นได้

2.3 บุคลิกภาพ ความประทับใจอันเกิดจากบุคลิกภาพ จะก่อให้เกิดแรงจูงใจให้เกิดพฤติกรรมขึ้นได้ เช่น ครู อาจารย์ ก็ต้องมีบุคลิกภาพทางวิชาการที่น่าเชื่อถือ นักปกครอง ผู้จัดการ จะต้องมิบุคลิกภาพของผู้นำที่ดี เป็นต้น

2.4 เครื่องล่อใจอื่น ๆ มีสิ่งล่อใจหลายอย่างที่ก่อให้เกิดแรงกระตุ้นให้พฤติกรรมขึ้น เช่น การให้รางวัล (Rewards) อันเป็นเครื่องกระตุ้นให้อยากกระทำ หรือการลงโทษ (Punishment) ซึ่งจะกระตุ้นมิให้กระทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง นอกจากนี้การชมเชย การติเตียน การประกวด การแข่งขัน หรือ การทดสอบก็จัดว่าเป็นเครื่องมือที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมได้ทั้งสิ้น

ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเมอร์เรย์ (อ้างถึงใน จรรยา ทองถาวร. 2530 : 64) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง แรงจูงใจที่จำทำให้คนมุ่งประสิทธิภาพในการทำงาน มีความกระตือรือร้นที่จะพยายามทำงานให้ได้ผลดีเยี่ยม พยายามที่จะแก้ไขปัญหาคง ๆ ด้วยตนเองไม่ว่าจะทำกิจกรรมอะไร คือ มีจิตใจมุ่งมั่นที่จะเอาชนะอุปสรรคทั้งปวง แรงจูงใจประเภทนี้ได้แก่

1. **Cognitive Drive** หมายถึง แรงจูงใจที่เกิดจากความต้องการที่จะรู้ ต้องการที่จะเข้าใจหรือต้องการแก้ไขปัญหาคด้วยตนเอง

2. **Ego Enhancement Drive** หมายถึง แรงจูงใจที่เกิดจากความต้องการรักษาสถานะของตนและสิทธิของตน จากสังคมที่เกี่ยวข้องด้วย

3. **Affiliation Drive** หมายถึง แรงจูงใจที่เกิดความต้องการอยากที่จะเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น ซึ่งจะทำให้บุคคลมีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

แมคเคลลันด์ (McClelland) ได้กล่าวว่า ประเทศที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมส่วนมาก คนในประเทศจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าประเทศที่ด้อยพัฒนา

การจูงใจของแมคเคลิลล์แลนด์ (McClelland's Motivation Theory)

เดวิด ซี. แมคเคลิลล์แลนด์ (David C. McClelland) ได้มีบทบาทช่วยในการพัฒนาการจูงใจ โดยแบ่งการจูงใจตามความต้องการขั้นพื้นฐานของบุคคลเป็น 3 แบบ ดังนี้

แบบที่ 1 ความต้องการอำนาจ (The Need For Power)

แมคเคลิลล์แลนด์ได้ค้นพบว่า บุคคลมีความต้องการการมีอำนาจเป็นอย่างมาก เพราะจะได้อาศัยการใช้อำนาจเพื่อสร้างอิทธิพลและควบคุมในการทำงาน

แบบที่ 2 ความต้องการความผูกพัน (The Need For Affiliation)

บุคคลมีความต้องการความผูกพันเป็นอย่างมาก แต่ละบุคคลชอบที่จะรักษาสัมพันธ์ภาพที่ดีทางสังคม เพื่อทำให้เกิดความรู้สึกยินดี มีความคุ้นเคยกัน เข้าใจกัน พร้อมทั้งจะเป็นที่พึงในการปลอบใจ ให้ความช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อเกิดความทุกข์ มีการติดต่อสัมพันธ์กันกับบุคคลอื่น อย่างเช่น เพื่อนสนิท

แบบที่ 3 ความต้องการความสำเร็จ (The Need For Achievement)

บุคคลมีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะได้รับความสำเร็จมีความหวาดกลัวอย่างรุนแรงต่อการประสบความล้มเหลว และมีอารมณ์หงุดหงิดเมื่อได้รับความล้มเหลวหรือผิดหวัง และชอบการทำงานด้วยตนเองเสมอ

แมคเคลิลล์แลนด์ได้พบว่า รูปแบบการจูงใจที่ทำให้เกิดความสำเร็จที่สุดคือ บุคคลที่ทำงานอยู่ในบริษัทขนาดเล็ก มีประธานบริษัทที่มีการจูงใจทำให้เกิดความสำเร็จได้สูงมาก แต่ในบริษัทที่มีกิจการขนาดใหญ่พบว่า หัวหน้าผู้บริหารมีการจูงใจทำให้เกิดผลสำเร็จในระดับปานกลางเท่านั้น

แมคเคลิลล์แลนด์ ได้สรุปว่า คนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบพฤติกรรมของตนและตั้งมาตรฐานความเป็นเลิศ (Standard of Excellence) ในการทำงาน
2. เป็นผู้ที่ตั้งวัตถุประสงค์ที่มีโอกาสจะทำได้สำเร็จ 50-50 หรือเป็นผู้ที่มีความเล็งปานกลาง
3. พยายามที่จะทำงานอย่าง ๑ ไม่ทอดถอนจนถึงจุดหมายปลายทาง
4. เป็นบุคคลที่มีความสามารถในการวางแผนระยะยาว
5. ต้องการข้อมูลผลย้อนกลับของผลงานที่ทำ
6. เมื่อประสบความความสำเร็จมักจะอ้างสาเหตุภายใน เช่น ความสามารถและความพยายาม

แมคเคลิลล์แลนด์ เชื่อว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นสิ่งที่เรียนรู้ การศึกษาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู ได้พิสูจน์ความคิดเห็นของแมคเคลิลล์แลนด์ เด็กที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มักจะมาจากครอบครัวที่พ่อแม่ตั้งมาตรฐานความเป็นเลิศในการทำงานและบอกให้ลูกทราบว่า ตนมีความสนใจในสัมฤทธิ์ผลของลูก อบรมลูกให้เป็นบุคคลที่ช่วยตัวเองได้ และส่งเสริมให้เป็นอิสระ วิธีการที่ใช้ในการอบรมก่อนข้างจะเข้มงวดให้รางวัลเวลาลูกทำได้สำเร็จตามมาตรฐานที่ตั้งไว้และลงโทษถ้าทำไม่ได้ แต่ใน

ขณะเดียวกันก็ให้ความรัก ความอบอุ่น และแสดงให้ลูกเห็นว่าที่เข้มีงวดก็เพราะความรักลูก อยากให้ลูกมีความสำเร็จ

ในปัจจุบันจะเห็นได้ว่า สังคมของเรามีแนวโน้มที่จะมีโครงสร้างไปทางด้านแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์มากขึ้นเรื่อย ๆ เพราะคนในสังคมจะต้องอยู่อย่างต่อสู้ดิ้นรน และต้องการความก้าวหน้าในชีวิต ซึ่งสิ่งที่จะตัดสินได้ก็คือ ประสิทธิภาพในการทำงาน

จากการศึกษาวิจัยพบว่า ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมพัทธ์ มักจะเป็นผู้ที่โอบอ้อมอารี เป็นที่รักของเพื่อนมีลักษณะเห็นใจผู้อื่น ซึ่งเมื่อศึกษาจากสภาพครอบครัวแล้วผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมพัทธ์มักจะเป็นครอบครัวที่อบอุ่น บรรยากาศในบ้านปราศจากการแข่งขัน พ่อแม่ไม่มีลักษณะข่มขู่ พี่น้องมีความรักสามัคคีกันดี

ผลของการจูงใจ

จากการศึกษาเรื่องราวของการจูงใจ สามารถสรุปผลให้เห็นได้ชัดเจนว่า การจูงใจเป็นกระบวนการที่มีอิทธิพลในการก่อให้เกิดผลเปลี่ยนแปลงปัจจัยหลายสิ่ง ได้แก่

1. การเปลี่ยนแปลงในทัศนคติ และความเชื่อ (Attitude Changes)
2. การเปลี่ยนแปลงในด้านความคิดเห็นที่แสดงออก (Opinion Changes)
3. การเปลี่ยนแปลงการรับรู้ (Perception Changes)
4. การเปลี่ยนแปลงความตั้งใจ (Willingness Changes)
5. การเปลี่ยนแปลงการกระทำ (Action Changes)
6. การเปลี่ยนแปลงอารมณ์และความรู้สึก (Feeling and Emotion Changes)

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า การศึกษาเรื่องของการจูงใจ เป็นการช่วยให้เข้าใจถึงพฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคล เนื่องจาก แรงจูงใจจะเป็นตัวที่กำหนดทิศทางต่าง ๆ ของการเกิดพฤติกรรมในตัวของบุคคล นอกจากนี้ยังพบว่า การจูงใจนี้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความพยายามในอันที่จะเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม และพฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคล ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้อาจไม่เป็นผลทันที ผลของการจูงใจจะสังเกตเห็นได้จากการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ อันนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในความคิดเห็น การรับรู้ และการแสดงออก รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ด้วย

2.4 ทฤษฎีของมาสโลว์

มาสโลว์ (Maslow, 1970 อ้างใน วิภาพร มาพบสุข, 2542 : 404 – 406) มีความเห็นว่า โดยธรรมชาติมนุษย์เป็นคนดีมาแต่กำเนิด มนุษย์มีแนวโน้มที่จะพัฒนาตนเองให้สมบูรณ์ ก่อนที่

มนุษย์จะพัฒนาตนเองให้สมบูรณ์ได้ มนุษย์จะต้องบรรลุความต้องการจากระดับต่ำถึงระดับสูงสุด ความต้องการของมนุษย์แต่ละคนมีลำดับคล้ายคลึงกันคือ ความต้องการในด้านสรีระวิทยา ความต้องการความปลอดภัย ความต้องการความรักและเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ ความต้องการที่รู้สึกว่าคุณค่าตนเองมีค่าและเป็นที่ยอมรับนับถือจากผู้อื่น ความต้องการให้ตนเองมีความสมบูรณ์อย่าง ต่อเนื่องแท้ มาสโลว์เชื่อว่า ความต้องการเหล่านี้จะเป็นตัวควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์และมีเป้าหมาย สูงสุดคือความต้องการที่จะรู้จักตนเองตามสภาพที่แท้จริงและพัฒนาศักยภาพ (Self – Actualization) จากการศึกษาประวัติและวิถีการดำเนินชีวิตของผู้มีชื่อเสียงมากมายหลายคนได้ผลสรุปว่า มีประชากรเพียง 1 เปอร์เซ็นต์เท่านั้นที่มีลักษณะต้องการเข้าใจตนเองอย่างต่อเนื่อง ความต้องการ ของมนุษย์จะแบ่งออกเป็น 5 ชั้น ความต้องการภาคภูมิใจในตนเองอยู่ในชั้นที่ 4 รองลงมาจาก ความต้องการ บรรลุตั้งจากการแห่งตน (Self – Actualization) จะเป็นชั้นสูงสุดความรู้สึกภาคภูมิใจ ในตนเองเกิดขึ้นจากการที่ผู้อื่นให้การยอมรับโดยคุณจากการตอบ สนองของพ่อแม่ ญาติพี่น้อง และ เพื่อนรุ่นเดียวกัน มักต้องอาศัยความเชี่ยวชาญหรือความสามารถบางอย่างของบุคคลนั้น ประกอบด้วยการประเมินซึ่งจะออกมาในรูปของทัศนคติหรือความเชื่อว่าคุณค่าความสำเร็จ หรือล้มเหลวในการกระทำสิ่งต่าง ๆ จะต้องใช้ความพยายามมากเท่าใด จะเสียใจหรือไม่ถ้า ล้มเหลว หากประเมินแล้วอยู่ด้านบนก็จะเป็นความเชื่อมั่นในคุณค่าแห่งตนเอง ความรู้สึกนี้หาก ได้รับการตอบสนองจะนำไปสู่ ความเชื่อมั่นและเห็นคุณค่าในตนเอง มีความเข้มแข็ง ความสามารถเพียงพอที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ รู้สึกว่าคุณค่าตนเองมีประโยชน์ และมีความสำคัญต่อโลก และหากไม่ได้รับการตอบสนองจะรู้สึกมี ปรด้อย อ่อนแอ ช่วยตนเองไม่ได้ ซึ่งคนทั่วไปล้วน ปรารถนาที่จะมีความมั่นคง มีการประเมินคุณค่าตนเองสูง นับถือและภาคภูมิใจในตนเอง รวมทั้งการได้รับการเห็นคุณค่าจากผู้อื่น ในทางจิตวิทยาความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองนับเป็นสิ่งที่ดี เพราะช่วยเหลือสถานะทางจิตใจ ให้เป็นไปอย่างสอดคล้องกับความคาดหวังในความสำเร็จ การได้รับการยอมรับและความเข้มแข็งทางจิตใจ จะเป็นผลให้บุคคลปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม ได้ดีขึ้น

มาสโลว์ แบ่งความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองออกเป็น 2 ประเภท คือ

1) ประเภทที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกเห็นคุณค่าของตนเอง การยอมรับนับถือ และการประเมิน ค่าตนเอง ประกอบด้วยปัจจัยต่าง ๆ คือความต้องการมีความเข้มแข็ง (Strength) ผลสัมฤทธิ์ (Achievement) ความสามารถเพียงพอสำหรับการทำสิ่งต่าง ๆ (Adequacy) ความเชี่ยวชาญและความสามารถ (Mastery and Competence) ความเชื่อมั่น (Confidence) ความมีอิสระเสรีและเป็น ไทยแก่ตนเอง (Independence and Freedom)

2) ประเภทที่เกี่ยวข้องกับการได้รับความเห็นคุณค่าจากผู้อื่น เป็นความต้องการ มีชื่อเสียง หรือเกียรติยศ ตำแหน่ง ความรุ่งเรือง มีอำนาจเหนือผู้อื่น ได้รับการยอมรับและสนใจ มีความสำคัญ มีศักดิ์ศรีหรือเป็นที่น่าชื่นชมของผู้อื่น มาสโลว์ (Maslow อ้างถึงในอุมาพร สงวนญาติ. 2544 : 12-13)

มนุษย์มีความต้องการทั้ง 5 ชั้น ความต้องการในชั้นต่ำจะต้องได้รับการตอบสนองจนเป็นที่พอใจ ก่อน มนุษย์จึงเกิดความต้องการชั้นสูง ความต้องการนับถือตนเอง ภูมิใจในตนเอง และให้ผู้อื่นยกย่อง นับถือเรา ความต้องการมีเกียรติ มีศักดิ์ศรี ความต้องการพัฒนาศักยภาพของตนเป็นความต้องการชั้นสูงสุดของมนุษย์ และความต้องการนี้ยากต่อการบอกได้ว่าเป็นอะไร เพียงสามารถกล่าวได้ว่า ความต้องการพัฒนาศักยภาพเป็นความต้องการที่มนุษย์ต้องการจะเป็น ต้องการที่จะได้รับผลสำเร็จในเป้าหมายชีวิตของตน ทำให้เกิดการมองเห็นคุณค่าในตนเอง (จิราภา เต็งไทรรัตน์ และคณะ. 2542 : 250)

ทฤษฎีของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Needs)

มาสโลว์กล่าวว่า มนุษย์เราทุกคนต่างพยายามดิ้นรนเพื่อต่อสู้ผู้จุดมุ่งหมายของตนเอง แต่เนื่องจากการที่มนุษย์มีความแตกต่างกัน ฉะนั้นการที่จะได้รับการตอบสนองถึงขั้นไหนย่อมขึ้นอยู่กับศักยภาพของแต่ละบุคคล

จากรูปแบบที่แสดงลำดับชั้นความต้องการพื้นฐานของมาสโลว์ สามารถแบ่งได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 ความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs) เป็นระดับความต้องการปัจจัยพื้นฐานของมนุษย์ ได้แก่ ปัจจัย 4 อาหาร เครื่องนุ่งห่มเสื้อผ้า ยารักษาโรค และที่อยู่อาศัย

ขั้นที่ 2 ความต้องการความมั่นคงและความปลอดภัย (Security and Safety Needs) เช่น ปราศจากการประสบอุบัติเหตุ การบาดเจ็บ การเจ็บป่วย เศรษฐกิจตกต่ำ การถูกข่มขู่จากบุคคลอื่น และการถูกโจรกรรมทรัพย์สิน เป็นต้น

ขั้นที่ 3 ความต้องการทางสังคม (Social Needs) ได้แก่ ความต้องการการยอมรับการเข้าเป็นสมาชิก การให้ความรัก การให้อภัย และความเป็นมิตร เป็นต้น

ขั้นที่ 4 ความต้องการการยอมรับนับถือและเห็นว่าตนเองมีคุณค่าต่อสังคม (Esteem or Ego Needs) มาสโลว์ได้ให้ความหมายไว้ 2 ประการ คือ

ประการที่ 1 ความต้องการการยกย่องนับถือ

ประการที่ 2 ความต้องการที่เกี่ยวกับการมีชื่อเสียง

ขั้นที่ 5 ความต้องการความสำเร็จ (Actualization Needs) เป็นความต้องการระดับสูงสุดของมนุษย์ เป็นความพยายามของมนุษย์ที่จะให้บุคคลอื่นยอมรับนับถือตนเองรวมกับความต้องการและความสำเร็จของตนเอง ซึ่งมาสโลว์เรียกว่า ความต้องการความเจริญก้าวหน้า (Growth Needs) มาสโลว์ได้กล่าวเน้นว่า ความต้องการต่าง ๆ เหล่านี้ต้องเกิดเป็นลำดับขั้น และจะไม่มีการ ข้ามขั้น ถ้าขั้นที่ 1 ไม่ได้รับการตอบสนอง ความต้องการในลำดับขั้นที่ 2-5 ก็ไม่อาจเกิดขึ้นได้ การตอบสนอง

ที่ได้รับในแต่ละขั้นไม่จำเป็นต้องได้รับทั้ง 100% แต่ต้องได้รับบ้างเพื่อจะได้เป็นบันไดนำไปสู่การพัฒนาความต้องการในระดับที่สูงขึ้นในลำดับขั้นต่อไป

แผนภูมิที่ 2.1

ความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์

แนวความคิดในการนำทฤษฎีของมาสโลว์มาใช้

ทฤษฎีของมาสโลว์ สามารถนำมาใช้ประโยชน์เพื่อการสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานได้โดยทำให้เราได้แง่คิดที่ว่า ก่อนที่เราจะสามารถปฏิบัติงานบุคคลให้เกิดพฤติกรรมอย่างหนึ่งอย่างใดนั้น เราได้คำนึงถึงลำดับขั้นของความต้องการของบุคคลเสียก่อนหรือไม่ เช่น ความต้องการขั้นต่ำของตนเองมีเพียงพอกับรายได้ที่มีอยู่และยังต้องใช้จ่ายในการกินอยู่ในครอบครัวอันได้แก่ปัจจัยสี่ ซึ่งเป็นความต้องการพื้นฐานของร่างกาย ถ้าเป็นเช่นนี้การปฏิบัติงานก็คงไร้ผล ดังนั้นการปฏิบัติงานจึงต้องคำนึงถึงความพร้อมของบุคคลด้วย ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานจึงขึ้นอยู่กับข้อสำคัญที่ว่า เราได้ทำการปฏิบัติงานได้ถูกช่วงจังหวะ หรือเหมาะสมกับเงื่อนไขหรือไม่ ไม่ใช่มีความต้องการเกินความสามารถในการใช้จ่ายเป็นต้น

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในส่วนนี้ จะนำเสนองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นงานวิจัยเกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้โทษ

1. การศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้โทษ

วุฒิ เหล่าสนทร และคณะ (2536) ได้ศึกษาในเรื่องอาชญากรรมการค้ายาเสพติด(ศึกษาข้อมูลพื้นฐานขั้นตอนการค้ายาเสพติดของผู้ต้องขัง) เมื่อปี พ.ศ. 2536 จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ค้ายาเสพติดรายย่อยจะเสพยาเสพติด ร้อยละ 70 สาเหตุที่ทำการค้าครั้งแรกนั้นเกิดจากความต้องการเงินเพื่อเอาไวใช้จ่ายและนำไปซื้อยาเสพติดมาเสพ ร้อยละ 43 เห็นว่าการขายยาเสพติดรายได้คือร้อยละ 34 จึงประกอบอาชญากรรมในเรื่องเกี่ยวกับยาเสพติดขึ้น

สุทัศน์ พุ่มพันธ์ม่วง (2542) ได้ศึกษาภูมิหลังของผู้ค้ายาบ้าในจังหวัดชลบุรี โดยศึกษาจากผู้ต้องขังพิพากษาจำคุกในเรือนจำจังหวัดชลบุรี ทั้งเรือนจำหญิงและเรือนจำชาย พบว่า

1. ภูมิหลังของประชากร

ผู้ต้องหาซื้อหาจำหน่ายยาบ้า ที่ถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำชายและหญิงในจังหวัดชลบุรี ส่วนใหญ่เป็นผู้ค้ารายย่อย คิดเป็นร้อยละ 80.20 และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 62 โดยผู้ค้าส่วนใหญ่อยู่อายุระหว่าง 26 – 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 49

2. ภูมิหลังทางเศรษฐกิจ

ภูมิหลังของผู้ต้องหาซื้อหาจำหน่ายยาบ้า ที่ถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำชายและหญิงในจังหวัดชลบุรี ก่อนถูกจับส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 64 รองลงมาไม่ประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 22.30 มีรายได้ต่อครอบครัวต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาทต่อครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 43.20

3. ภูมิหลังทางสังคม

ภูมิหลังของผู้ต้องหาซื้อหาจำหน่ายยาบ้า ที่ถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำชายและหญิงในจังหวัดชลบุรีส่วนใหญ่มีสัญชาติไทย และนับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 93.80 และ 98.80 ตามลำดับ ซึ่งกลุ่มผู้ต้องหาส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ม.1 – ม.3 คิดเป็นร้อยละ 59.20 รองลงมาระดับประถมศึกษา ป.1 – ป.6 คิดเป็นร้อยละ 40.20 และมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดชลบุรี คิดเป็นร้อยละ 87.70 ซึ่งกลุ่มผู้ต้องหาส่วนใหญ่จำหน่ายยาบ้าเป็นครั้งแรก คิดเป็นร้อยละ 84.60 รองลงมากระทำผิดเป็นครั้งที่สอง คิดเป็นร้อยละ 46.20 ซึ่งกลุ่มผู้ต้องหาส่วนใหญ่เป็นบุตรคนเดียวในครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 59.20

ลิขิต เทอดศถิรศักดิ์ (2538 อ้างถึงใน อัญปิยา บุรินทรภิบาล. 2537 : 11) ได้ทำการศึกษาถึงการพัฒนามาตรการและองค์การเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดสรุปได้ดังนี้

1. การลดอุปสงค์ของยาเสพติด ต้องมีกฎหมายควบคุมให้ผู้เสพเข้ารับการบำบัดรักษาจนกว่าจะหาย และมีการป้องกันมิให้ผู้เสพเพิ่มขึ้นอีก โดยการให้ความรู้เกี่ยวกับโทษภัยยาเสพติด

2. การลดอุปทานของยาเสพติดปราบปรามผู้ผลิตและผู้ค้า ปลูกพืชเศรษฐกิจทดแทนฝิ่น

3. พัฒนาเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ให้มีขีดความสามารถสูงในการปฏิบัติหน้าที่ มีความซื่อสัตย์สุจริต

4. การปรับปรุงพัฒนามาตรการและองค์การควบคุมยาเสพติดให้เหมาะสมและรัดกุม

โสภา ชูพิกุลชัย (2528 อ้างถึงใน อัญปียา ปุรินทราภิบาล. 2537 : 11 – 12) ทำการศึกษาวิจัยทางสังคมสำหรับเป็นข้อบ่งชี้ภาวะการฉีกขาดของชายไทยวัยทำงานในปัจจุบัน ผลคือ

1. ข้อมูลโดยทั่วไป

ผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่เป็นบุตรคนที่ 1 หรือคนที่ 2 ในครอบครัวได้รับการเลี้ยงดูแบบตามใจโดยไม่มีเหตุผลหรือเห็นการกวดขันเข้มงวดด้วยการลงโทษ ระดับการศึกษาจบระดับมัธยมศึกษา อาชีพรับจ้างมีรายได้น้อยกว่า 5,000 บาท มีประวัติการทำคามผิดมาก่อนเสพยาเสพติดแล้วเป็นเวลา 2 ปี ยาเสพติดชนิดที่ใช้ในครั้งแรก คือ เฮโรอีน กัญชา หรือฝิ่น เสพเพราะอยากลองและถูกชักชวน ได้มาครั้งแรกจากเพื่อนหรือซื้อเอง จำนวนครั้งที่เสพแล้วรู้ว่าติด คือ 3 ครั้ง

2. ข้อบ่งชี้ภาวะการฉีกขาด

1) การเปลี่ยนแปลงด้านสุขภาพทางร่างกาย ผู้ติดยาเสพติดจะมีอาการง่วงซึม เบื่ออาหาร น้ำหนักตัวลด ความจำเสื่อมคิดอะไรไม่ค่อยออก ตาแดง น้ำตาไหล คลื่นไส้อาเจียนโดยไม่มีสาเหตุ สมรรถภาพทางเพศลดลงและสภาพร่างกายโดยทั่วไปทรุดโทรม

2) การเปลี่ยนแปลงด้านอารมณ์ หงุดหงิด จิตใจอ่อนไหวง่าย ตกใจง่าย เพื่อฝืน วิตกกังวล เฉื่อยชา อยากอยู่เฉยๆ ชอบพูดปด เกียจคร้าน เงียบเฉย ขาดความมั่นใจในตัวเอง

3) การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจรายได้น้อยพอใช้ จนทำให้เป็นหนี้สิน ขอมทำทุกอย่างเพื่อให้ได้เงิน

4) การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับสมรรถภาพในการทำงาน ทำงานได้น้อยลง ทำงานผิดพลาดอยู่เสมอ ขาดงานบ่อย มาทำงานสาย

5) การเปลี่ยนแปลง ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว ผู้เสพติดจะละทิ้งครอบครัว แย้งข้อต่อพ่อแม่ ขัดแย้งกับคนในครอบครัว เพื่อนบ้าน ชอบใช้วิธีการรุนแรงในการแก้ไข้ปัญหา

6) การเปลี่ยนแปลงด้านสังคม จะแยกตัวออกจากกลุ่มเพื่อน มีความคิดเห็นที่ขัดแย้งกับเพื่อน ชอบคบหาสมาคมผู้ติดยา เป็นที่รังเกียจของคนทั่วไป และไม่ได้รับความไว้วางใจจากบุคคลที่รู้จัก

เกา สารสิน (2521 . 1-7 อ้างถึงใน อัญปียา ปุรินทราภิบาล. 2537 : 12 – 14) ได้ทำการศึกษาถึงปัญหาการควบคุมยาเสพติดในประเทศไทย การศึกษาเฉพาะกรณีถึงมาตรการและยุทธศาสตร์เพื่อความมั่นคง สรุปได้ดังนี้

1. ในปัจจุบันการแพร่ระบาดของยาเสพติดประเภทต่างๆ อยู่ในสภาพที่เป็นภัยอันตรายต่อสังคมมากขึ้น โดยเฉพาะการแพร่ระบาดในกลุ่มบุคคลวัยรุ่น มีอัตราส่วนร้อยละ 60 ถึง 70 ของจำนวนผู้ติดยาเสพติดทั้งหมด ปัญหาสำคัญที่ทำให้ผู้ติดยาเสพติดเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว มีสาเหตุมาจาก

ปัจจัยแวดล้อมเป็นสำคัญประกอบกับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันเป็นปัจจัยที่เอื้ออำนวยให้ การแพร่ระบาดของยาเสพติดเป็นไปอย่างรวดเร็ว

2. การปราบปรามยาเสพติด เพื่อลดปริมาณและการให้มีการใช้ยาเสพติดไปในทางที่เป็นประโยชน์ ซึ่งกระทำได้ดีลำบากและยุ่งยากสลับซับซ้อนมาก เพราะประเทศไทยมีการผลิตฝิ่น ซึ่งเป็นแม่บทในการผลิตยาเสพติดอื่น ๆ บริเวณที่ผลิต คือ บริเวณสามเหลี่ยมทองคำซึ่งมีลักษณะภูมิประเทศและพรมแดนเอื้ออำนวย รวมทั้งภายในประเทศเองก็มีติดยาเสพติดเป็นจำนวนมาก ปัจจัยเหล่านี้ทำให้เกิดภาระหนักในการปราบปรามยาเสพติดให้ได้ผล ด้วยเหตุนี้รัฐบาลนายธานินทร์ กรัยวิเชียร จึงได้เสนอร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519 ให้มีสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) ซึ่งเป็นหน่วยงานกลางประสานงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดทั่วประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และได้ผลเด็ดขาด

3. การป้องกันและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด โดยให้นักศึกษาแก่ประชาชน โดยการฝึกอบรม การตั้งกลุ่มหรือชมรม การส่งเสริมสุขภาพจิตและสุขศึกษา การส่งเสริมการสันตนาการ การบรรยายให้ความรู้และการเผยแพร่โดยผ่านสื่อมวลชน

4. การลดจำนวนผู้ติดยาเสพติด โดยการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพจิตใจผู้ติดยาเสพติด ซึ่งมีหลักการ 4 ขั้นตอน คือ การเตรียมการ เข้ารับการรักษา การถอนพิษยาเสพติด การฟื้นฟูสภาพจิตและร่างกาย และการรักษาขั้นดูแลติดตาม

5. การลดจำนวนพืชเสพติดให้เหลือน้อยลง และให้มีปริมาณเพียงพอกับความต้องการที่จะใช้ในทางที่เป็นประโยชน์เท่านั้น ซึ่งอาศัยหลักการหารายได้อื่นมาชดเชยให้เท่ากัน หรือมากกว่ารายได้ที่ได้รับจากพืชเสพติด โดยการปลูกพืชทดแทน

6. การดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในปัจจุบัน ซึ่งมีปัญหาและอุปสรรค ดังนี้

- 1) การบริหารงานในกระบวนการยุติธรรม
- 2) ความซื่อสัตย์และสุจริตของเจ้าหน้าที่ฝ่ายปราบปราม
- 3) การขาดแคลนอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ฝ่ายปราบปราม
- 4) การขาดแคลนทรัพยากรเพื่อการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ
- 5) ความพร้อมและประสิทธิผลของการจัดบริการด้านการป้องกัน การบำบัดรักษา

ฟื้นฟูสมรรถภาพและการให้สงเคราะห์แก่ผู้ติดยาเสพติด

- 6) การควบคุมพืชเสพติด

ปรีชา จำปารัตน์ (2533 อ้างถึงใน อัญญา ปุรินทราภิบาล. 2537 : 14) ได้ทำการวิจัยถึงกลยุทธ์การป้องกันยาเสพติดของไทย สรุปได้ดังนี้

1. พัฒนาการของกลุ่มกลยุทธ์การป้องกันยาเสพติดของไทย พบว่าในระยะแรก (พ.ศ.2516) กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้ริเริ่มวางแผนการดำเนินงาน เนื่องจากเกิดปัญหานักเรียนติดยาเสพติด ต่อมาเมื่อตั้งสำนักงาน ป.ป.ส. (2519) จึงได้เริ่มแนวคิดแบบจิตวิทยาสังคมมาใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานป้องกันยาเสพติด โดยมุ่งเน้นความสำคัญที่ตัวบุคคลเป็นหลักและใช้วิธีการ 4 วิธี คือ การบริการข่าวสารความรู้ การให้การศึกษา การจัดกิจกรรมทางเลือกและการแสวงหานวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้

2. ผลการดำเนินกลยุทธ์การป้องกันยาเสพติดของไทย พบว่ายังไม่สามารถระบุได้แน่นอนถึงจำนวนผู้ที่สามารถป้องกันไม่ให้ไปใช้หรือเสพยาเสพติด โดยผ่านกระบวนการต่าง ๆ ของกลยุทธ์ป้องกันยาเสพติดของไทย แต่สามารถระบุผลการป้องกันยาเสพติดในระดับรองลงมาได้ในรูปของบ่งชี้เกี่ยวกับจำนวนผู้เข้ารับการรักษาในสถานพยาบาลของรัฐและเอกชน อายุของผู้ติดยาเสพติด ซึ่งเข้ารับการรักษาและจำนวนผู้ติดยาเสพติด ซึ่งเข้ารับการรักษาในสถานพยาบาลของรัฐและเอกชนครั้งแรก

3. การเลือกใช้กลยุทธ์การป้องกันยาเสพติดของแต่ละประเทศ ย่อมมีความแตกต่างกันไปตามสภาพภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ ประชากร ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรมของแต่ละประเทศ ตลอดจนสาเหตุของการติดยาเสพติด สำหรับประเทศไทยเป็นที่ยอมรับกันว่า แนวคิดของรูปแบบจิตวิทยา – สังคม ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาตัวบุคคลโดยการจัดการเพื่อป้องกันยาเสพติดหรือป้องกันการใช้ในทางที่ผิดเป็นรูปแบบที่มีหลักการ เหตุผลและวิธีการที่จะนำไปสู่เป้าหมายของการแก้ปัญหาเสพติดที่ได้ผลดีที่สุด เพราะเป็นการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ และเป็นการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาเสพติดก่อนที่ปัญหานั้นจะเกิดขึ้น

สนธิ สมักรการ และคณะ (2530 : 103 – 104 อ้างถึงใน อัญปียา ปุรินทรภิบาล. 2537 : 15 – 17) ได้ทำรายงานการวิจัยเรื่อง “ พฤติกรรมและทัศนคติเกี่ยวกับยาเสพติดของคนหนุ่มสาวไทย ” สรุปได้ดังนี้สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้ติดยาเสพติด พบว่า

1. ผู้ติดยาเสพติดส่วนมากมีการศึกษาต่ำ คือ จบการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาเกือบทั้งหมด สตรีที่ติดยาเสพติดส่วนมากมีการศึกษต่ำกว่าชาย คือเรียนแค่ระดับประถมศึกษาเกือบทั้งหมด

2. ผู้ติดยาเสพติดเกือบทั้งหมดเป็นผู้นับถือศาสนาพุทธ และไม่ได้ศึกษาเล่าเรียนอยู่ในสถานศึกษา คือ ออกจากโรงเรียนแล้ว

3. ผู้ติดยาเสพติดเพศชายส่วนมากยังโสด แต่สตรีที่ติดยาเสพติดผ่านการแต่งงานแล้วเป็นส่วนใหญ่และเกือบครึ่งของตัวอย่างเป็นสตรีพบว่าเป้าหมาย หย่าหรือไม่ก็แยกกันอยู่กับสามี

4. ผู้ติดยาเสพติดส่วนมากประกอบอาชีพอิสระ บริการ รับจ้าง ลูกจ้าง และค้าขาย สำหรับสตรีพบว่าเกือบครึ่ง (ร้อยละ 37.8) ประกอบอาชีพทุจริตผิดกฎหมายและศีลธรรมซึ่งอยู่ในอัตราส่วนมากกว่าชาย

5. บิดาของผู้ติดยาเสพติดส่วนมากประกอบอาชีพรับราชการ รัฐวิสาหกิจ ค้าขาย ธุรกิจ และรับจ้าง สำหรับสตรีพบว่าเป็นลูกชาวไร่ชาวนาถึงร้อยละ 20.4 ของตัวอย่าง

6. มารดาของผู้ติดยาเสพติดส่วนมากประกอบอาชีพค้าขาย ธุรกิจ และแม่บ้าน

7. ผู้ติดยาเสพติดส่วนมากมาจากครอบครัวที่มีฐานะปานกลาง และยากจน โดยเฉพาะสตรีที่ติดยาเสพติดมาจากครอบครัวที่มีฐานะยากจนมากกว่าชาย

8. เกือบครึ่งหนึ่งของผู้ติดยา (ร้อยละ 48.0) มาจากครอบครัวที่พ่อแม่ไม่ได้ช่วยกันด้วยเหตุต่าง ๆ อย่างเช่น หย่า บิดาหรือมารดาถึงแก่กรรม และบิดามารดาถึงแก่กรรมแล้วทั้งคู่ เป็นต้น

9. สตรีติดยามาจากครอบครัวที่ขาดพ่อและ/หรือแม่ ในอัตราส่วนที่สูงกว่าชายมาก (ประมาณร้อยละ 70 ของตัวอย่างเพศหญิง) และยังพบว่าสตรีติดยามีปัญหาเกี่ยวกับบิดามารดาเสียมากกว่าด้วย

10. ด้วยเหตุนี้จึงอาจสรุปได้ว่า ความบกพร่องของครอบครัวกำเนิดเป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้สตรีหันไปเสพยาเสพติดจนต้องติดยาเสพติดไปในที่สุด ส่วนชายนั้นอาจติดยาเสพติดได้แม้ว่าครอบครัวจะไม่บกพร่องมากนักก็ตาม

ทัศนคติและพฤติกรรมของผู้ติดยาเสพติด พบว่า

1) ผู้ติดยาเสพติดส่วนมากเห็นว่า เฮโรอีน เป็นยาเสพติดที่ติดง่ายที่สุด และมีพิษร้ายแรงที่สุดและตัวอย่างทั้งหมดก็ติดเฮโรอีน

2) แหล่งซื้อขายเสพติดที่ซื้อเป็นประจำพบว่า มีอยู่ 2 แหล่งใหญ่ คือผู้ชายใกล้บ้านกับแหล่งที่ระบุชื่อได้ชัดเจน แสดงว่าการซื้อขายเสพติดในประเทศไทยค่อนข้างจะสะดวกหาได้ง่าย

3) ผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่จะเสพวันละ 2 – 6 ครั้ง

4) ค่าใช้จ่ายในการเสพยาเสพติดจะตกประมาณ เดือนละ 1,000– 5,000 บาท เป็นส่วนใหญ่ สตรีโดยทั่วไปใช้จ่ายในการเสพยาสูงกว่าชาย

5) เหตุจูงใจให้เสพยาส่วนมากมักจะมาจากการถูกเพื่อชักชวนประกอบกับความอยากลองและมีความกลัว ซึ่งเหตุหลังนี้มักจะเกิดขึ้นกับสตรีมากกว่าชาย

6) ผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่ (ร้อยละ 64.8) เคยผ่านการรักษาพยาบาลมาแล้วมากกว่าครึ่งหนึ่ง การที่หันกลับไปเสพยาใหม่อีกก็เพราะว่าไม่อาจทนต่อความเขี้ยวของยาเสพติดได้ หรือไม่ก็มีปัญหาครอบครัวและถูกชักชวน ประกอบกับยาเสพติดหาได้ง่าย

7) ปัญหาสำคัญของผู้ติดยาเสพติด ก็คือ สุขภาพร่างกายทรุดโทรมอย่างเห็นได้ชัด โดยเฉพาะผู้ที่ติดยาจะต้องหาทางให้ได้ยามาเสพให้ได้ไม่ว่าโดยวิธีใดก็ตาม ทำให้เกิดปัญหาทางด้านสังคมและอาชญากรรมตามมาด้วย การจะเลิกให้ได้จะต้องอาศัยพลังจิตที่เข้มแข็งเด็ดเดี่ยวประกอบกับการรักษาที่ได้ผลอย่างแท้จริง

8) แหล่งข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติดมีอยู่ 3 แหล่งใหญ่ คือ เพื่อนฝูง เพื่อนบ้าน สมาชิกครอบครัวและสื่อมวลชน

สาเหตุและเหตุจูงใจในการเสพยาเสพติด พบว่า

1) สาเหตุสำคัญ ได้แก่ ปัจจัยทางด้านบุคลิกภาพ คือ ความอ่อนแอ อ่อนไหวทางด้านจิตใจและอารมณ์ของผู้ติดยา ประกอบกับสภาพแวดล้อมทางสังคม โดยเฉพาะความสัมพันธ์ภายในครอบครัวไม่ราบรื่น

2) เหตุจูงใจสำคัญที่ทำให้มีการเริ่มเสพยา ได้แก่ ความอยากทดลอง (เพศชาย) ถูกเพื่อนบ้านชักจูง และความกลัวใจในปัญหาของการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะปัญหาครอบครัว (เพศหญิง)

2.6 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาดังนี้

1. ตัวแปรต้น คือ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดในคดีค้าและเสพยาเสพติดของผู้ต้องขังหญิงทัณฑสถานหญิงธนบุรี

2. ตัวแปรตาม

2.1 ข้อมูลส่วนบุคคล

2.2 ประวัติการกระทำผิด

2.3 สาเหตุการกระทำผิด

2.4 ปัจจัยการกระทำผิด

2.5 แรงจูงใจการกระทำผิด

แผนภูมิที่ 2.2
แผนภูมিরอบแนวคิดในการศึกษา

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดในคดีค้าและเสพยาเสพติด : กรณีศึกษา ผู้ต้องขังหญิงในทัณฑสถานหญิงธนบุรี กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล
3. การทดสอบแบบสอบถาม
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป้าหมายที่มุ่งศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ต้องขังหญิงในทัณฑสถานหญิงธนบุรี ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 973 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นผู้ต้องขังที่กระทำความผิดในคดีค้าและเสพยาเสพติด จำนวน 150 คน จากผู้ต้องขังในคดีค้าและเสพยาเสพติดทั้งหมด 300 คน จากจำนวนทั้งหมดของผู้ต้องขังคดียาเสพติดที่มี 730 คน การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างซึ่งผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากประชากรสุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 3.1

แยกประเภทผู้ต้องขังตามประเภทคดี

พ.ร.บ.ยาเสพติด	จำนวน (คน)
1. ผู้ต้องขังคดี พ.ร.บ.ยาเสพติด	730
2. ผู้ต้องขังคดีเกี่ยวกับทรัพย์	127
3. ผู้ต้องขังคดีเกี่ยวกับเพศ	102
4. ผู้ต้องขังคดีอื่น ๆ	14
รวมทั้งสิ้น	973

ตารางที่ 3.2
แบ่งแยกออกเป็นผู้ต้องขังประเภทคดียาเสพติด

พ.ร.บ.ยาเสพติด	จำนวน (คน)
1. ผู้ต้องขังคดีค้าและเสพยาเสพติด	300
2. ผู้ต้องขังคดีค้ายาเสพติด	271
3. ผู้ต้องขังคดียาเสพติด	159
รวมทั้งสิ้น	730

คัดเลือกผู้ต้องขังประเภทคดียาเสพติดที่เป็นทั้งผู้ค้ายาเสพติดและผู้เสพยาเสพติดออกเป็น 2 กลุ่ม โดยคัดกลุ่มตัวอย่าง 150 คน จาก 300 คน โดยเลือกเฉพาะผู้ต้องขังประเภทคดีค้าและเสพยาเสพติดที่มีลำดับชั้นตั้งแต่ชั้นดีขึ้นไป และกระทำผิดซ้ำไม่เกิน 3 ครั้ง ได้จำนวน 150 คน คิดเป็น 50% ของจำนวนผู้ต้องขังคดีค้าและเสพยาเสพติดทั้งหมด 300 คน

ตารางที่ 3.3
แบ่งแยกออกเป็นผู้ต้องขังประเภทคดียาเสพติดตามลำดับชั้น

พ.ร.บ.ยาเสพติด	จำนวน (คน)
1. ผู้ต้องขังคดีค้าและเสพยาเสพติดชั้นดีขึ้นไป	150
2. ผู้ต้องขังคดีค้าและเสพยาเสพติดชั้นกลาง	47
3. ผู้ต้องขังคดีค้าและเสพยาเสพติดชั้นเลว	103
รวมทั้งสิ้น	300

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Multiple Choice) แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับประวัติการกระทำผิด

ส่วนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับสาเหตุการกระทำผิด

ส่วนที่ 4 ข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยการกระทำผิด

ส่วนที่ 5 ข้อคำถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการกระทำผิด

โดยข้อคำถามที่เกี่ยวกับสาเหตุการกระทำผิดและปัจจัยการกระทำผิดและแรงจูงใจ โดยแบบสอบถามจะเป็นชนิดมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ของ Likert โดยได้แบ่งคำตอบแต่ละข้อออกเป็น 5 ระดับ คือ จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริงเลย

จริงที่สุด	ให้	5	คะแนน
จริง	ให้	4	คะแนน
ค่อนข้างจริง	ให้	3	คะแนน
ค่อนข้างไม่จริง	ให้	2	คะแนน
ไม่จริงเลย	ให้	1	คะแนน

เกณฑ์แปรผลระดับคะแนนแบ่งออกเป็น 3 ระดับซึ่งพิจารณาจากคะแนนของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยนำมาจัดช่วงคะแนนจากค่าพิสัย (Rang) ใช้สูตรดังนี้ (อ้างถึงใน สิบงกช, /2531)

$$\begin{aligned}
 \text{ความกว้างของอัตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} \\
 &= \frac{5 - 1}{3} \\
 &= 1.33
 \end{aligned}$$

เมื่อแทนค่าในสูตร จะได้เกณฑ์แปรผลตามช่วงดังนี้ (ตารางที่ 3.1)

ตารางที่ 3.4
การอ่านค่าคะแนน

ค่าเฉลี่ย	ระดับความสัมพันธ์
3.67 – 5.00	มาก
2.34 – 3.66	ปานกลาง
1.00 – 2.33	น้อย

3.3 การทดสอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ดังนี้

1. การหาความเที่ยงตรง (Validity) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วให้อาจารย์ตรวจสอบความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2. นำแบบสอบถามไปทำการทดสอบ (Pre – test) จำนวน 15 ชุด แล้วนำแบบสอบถามดังกล่าวมาปรับปรุงให้มีความเหมาะสมตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาจากผู้ต้องขังในเรือนจำที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างวิจัยในครั้งนี้ เพื่อดูความเหมาะสมของคำถามแล้วนำมาปรับปรุงให้สมบูรณ์ ก่อนนำแบบสอบถามไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.4 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล 2 ประเภท ดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่รวบรวมจากแบบสอบถาม มีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นกรอบในการศึกษาวิจัย แล้วนำมาสร้างเป็นแบบสอบถาม เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.2 ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ เพื่อชี้แจงและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการทัณฑสถานหญิงธนบุรี ในการตอบแบบสอบถาม การเก็บรวบรวมข้อมูลมีระยะเวลาจำกัด เดือนกันยายน 2550

1.3 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามจำนวน 150 ชุด ให้กับกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเป็นผู้ต้องขังหญิงที่กระทำความผิดในคดีค้าและเสพยาเสพติดของทัณฑสถานหญิงธนบุรี และผู้วิจัยรับแบบสอบถามกลับคืนมา ได้จำนวน 150 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

1.4 ตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถามได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ไม่มีแบบสอบถามที่เสีย เพราะผู้วิจัยได้เข้าไปชี้แจงด้วยตัวเองก่อนที่จะนำมาประมวลผล

1.5 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วน คัดเลือกเฉพาะที่มีความสมบูรณ์มาลงรหัสตัวเลข (Code) ตามระดับของเครื่องมือแต่ละส่วนแล้วนำไปประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นต่อไป

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากหนังสือ ตำรา บทความ ผลงานวิจัย และเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการประกอบการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

(Conceptual Framework) ครั้งนี้ และใช้อ้างอิง (Reference) ในการเขียนรายงานการวิจัย (Research Report)

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เลือกใช้สถิติที่เหมาะสมที่สุดกับระดับการวัดข้อมูลและประเภทของตัวแปรในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จ SPSS/PC+ (Statistic Package for the Social Sciences) ซึ่งใช้สถิติต่อไปนี้

1. สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อบรรยายข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง เป็นตารางแจกแจงความถี่ (Frequencies) โดยระบุค่าข้อมูลเป็นร้อยละ(Percentage)และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviations)
2. การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (Oneway Analysis of Variance) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการกระทำผิดของผู้ค้าและเสพยาเสพติดระหว่างตัวแปรต่างกัน
3. การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยการกระทำผิด(Correlation) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของการกระทำผิดของกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดในคดีค้าและเสพยาเสพติด : กรณีศึกษาผู้ต้องขังหญิงในทัณฑสถานหญิงธนบุรี กรุงเทพมหานคร โดยแจกแบบสอบถามจำนวน 150 ชุด และได้รับแบบสอบถามกลับมาจำนวน 150 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ที่นำมาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ (Statistic Package for the Social Sciences) ผลการศึกษาจะได้นำเสนอตามลำดับ 5 ตอนดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป
2. ผลการศึกษาประวัติการกระทำผิด
3. ผลการศึกษาสาเหตุการกระทำผิด
4. ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลการกระทำผิด
5. ผลการศึกษาแรงจูงใจการกระทำผิด

4.1 ข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป

การนำเสนอข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกรายละเอียดตามกลุ่มตัวอย่าง เพื่อทราบข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ศาสนา สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพก่อนต้องโทษ รายได้ก่อนต้องโทษ ความสัมพันธ์ในครอบครัว จำนวนพี่น้อง ท่านเป็นบุตรคนที่เท่าไร โดยนำเสนอในรูปแบบเป็นร้อยละ ดังนี้

เพศ

เพศของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 150 คน เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 100

อายุ

อายุของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 26 – 35 ปี จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 52.7 รองลงมาคืออายุระหว่าง 21 – 25 ปี จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 40.7 อายุระหว่าง 18 - 20 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 4.7 อายุระหว่าง 36 – 45 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.0

ศาสนาที่นับถือ

ศาสนาของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 77.3 รองลงมานับถือศาสนาอิสลาม จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 14.7 และนับถือศาสนาคริสต์ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 8.0

สถานภาพสมรส

สถานภาพสมรสของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ โสด จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 26.0 รองลงมาสถานภาพหย่าร้าง จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7 มีสถานภาพสมรส จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 16.0 มีสถานภาพหม้าย จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 15.3 มีสถานภาพแยกกันอยู่ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3 และสถานภาพอยู่ร่วมกัน จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 12.7

ระดับการศึกษา

ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จบระดับการศึกษา ม.1 – ม.3 จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 24.7 รองลงมาเป็นระดับ ป.1 – ป.6 จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 24.0 จบระดับ ม.4 – ม.6 จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 22.0 จบปวช. จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 12.7 จบปวส. จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 10.7 ไม่ได้เรียนหนังสือ จำนวน 8 คน จบปริญญาตรี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7

อาชีพก่อนต้องโทษ

อาชีพของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ อาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 42.7 รองลงมาอาชีพค้าขาย จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 ทำนา/ทำไร่ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 8.7 ไม่มีอาชีพ/ว่างงาน จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 8.0 นักเรียน/นักศึกษา จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 4.7 อื่นๆระบุ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.7

ก่อนต้องโทษมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้ของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีรายได้ตั้งแต่ 0 – 5,000 บาท จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 48.7 รองลงมามีรายได้ตั้งแต่ 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 41.3 มีรายได้ตั้งแต่ 10,000 - 30,000 บาท จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 8.7 มีรายได้ตั้งแต่ 30,000 ขึ้นไป จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3

ความสัมพันธ์กับครอบครัวก่อนต้องโทษ

ความสัมพันธ์กับครอบครัวก่อนต้องโทษของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รักใคร่เข้าใจกันดี จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 39.3 รองลงมาทะเลาะกันบ้างเป็นบางครั้ง จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 26.0 ต่างคนต่างอยู่ไม่สนใจกัน จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 24.0 ทะเลาะกันเป็นประจำ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 8.0 มีการใช้กำลังประทุษร้าย จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3 อื่นๆระบุ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3

จำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน

จำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นลูกคนเดียว จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 27.3 รองลงมา มีพี่น้อง 3 คน จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 22.7 มีพี่น้อง 2 คน จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 22.0 มีพี่น้อง 4 คน จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 14.7 มีพี่น้อง 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3 มีพี่น้องตั้งแต่ 6 คนขึ้นไป จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0

ท่านเป็นบุตรคนที่

ลำดับความเป็นบุตรของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นบุตรคนเดียว จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 30.7 รองลงมาเป็นบุตรคนที่ 1 จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 29.3 บุตรคนที่ 2 จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 24.7 บุตรคนที่ 3 จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 5.3 บุตรคนที่ 4 จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 6.7 บุตรคนที่ 5 ขึ้นไป จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3

ตารางที่ 4.1

ข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	0	0
หญิง	150	100.0
รวม	150	100.0

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
18 – 20 ปี	7	4.6
21 – 25 ปี	61	40.7
26 – 35 ปี	79	52.7
36 – 45 ปี	3	2.0
รวม	150	100.0
ศาสนา		
ศาสนาพุทธ	116	77.3
ศาสนาคริสต์	12	8.0
ศาสนาอิสลาม	22	14.7
รวม	150	100.0
สถานภาพสมรส		
โสด	39	26.0
สมรส	24	16.0
หย่าร้าง	25	16.7
หม้าย	23	15.3
อยู่ร่วมกัน	19	12.7
แยกกันอยู่	20	13.3
รวม	150	100.0

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียนหนังสือ	8	5.2
ป.1 – ป.6	36	24.0
ม.1 – ม.3	37	24.7
ม.4 – ม.6	33	22.0
ปวช.	19	12.7
ปวส.	16	10.7
ปริญญาตรี	1	0.7
รวม	150	100.0
อาชีพ		
ไม่มีอาชีพ/ว่างงาน	12	8.0
ค้าขาย	50	33.3
รับจ้าง	64	42.7
ทำนา/ทำไร่	13	8.7
นักเรียน/นักศึกษา	7	4.7
อื่น ๆ ระบุ	4	2.7
รวม	150	100.0
ก่อนต้องโทษรายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
0 – 5,000 บาท	73	48.7
5,001 – 10,000 บาท	62	41.3
10,001 – 30,000 บาท	13	8.7
ตั้งแต่ 30,000 บาทขึ้นไป	2	1.3
รวม	150	100.0

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ความสัมพันธ์กับครอบครัวก่อนต้องโทษ		
รักใคร่เข้าใจกันดี	59	39.4
ทะเลาะกันบ้างเป็นบางครั้ง	39	26.0
ต่างคนต่างอยู่ไม่สนใจกัน	36	24.0
ทะเลาะกันเป็นประจำ	12	8.0
มีการใช้กำลังประทุษร้าย	2	1.3
อื่น ๆ ระบุ	2	1.3
รวม	150	100.0
จำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดา		
ลูกคนเดียว	41	27.3
2 คน	33	22.0
3 คน	34	22.7
4 คน	22	14.7
5 คน	5	3.3
ตั้งแต่ 6 คนขึ้นไป	15	10.0
รวม	150	100.0
ท่านเป็นบุตรคนที่		
ลูกคนเดียว	46	30.7
คนที่ 1	44	29.3
คนที่ 2	37	24.7
คนที่ 3	8	5.3
คนที่ 4	10	6.7
คนที่ 5 ขึ้นไป	5	3.3
รวม	150	100.0

4.2 ผลการศึกษาข้อมูลประวัติการกระทำผิด

จำนวนครั้งในการต้องโทษ

จำนวนครั้งในการต้องโทษของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ครั้งที่ 1 จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 43.3 รองลงมาครั้งที่ 2 จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 38.7 ครั้งที่ 3 จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0 ครั้งที่ 4 จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 6.0 มากกว่า 4 ครั้งขึ้นไป จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.0

ประเภทของความผิดที่กระทำครั้งนี้

ประเภทของความผิดที่กระทำครั้งนี้ของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คดีจำหน่ายเมทฯ จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 57.3 รองลงมาคดีเสพเมทฯ จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 18.0 คดีจำหน่ายและจำหน่ายเมทฯ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 12.0 คดีครอบครองเมทฯ จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 11.3 อื่นๆระบุ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3

ระยะเวลาของการเสพยาเสพติด

ระยะเวลาของการเสพยาเสพติดของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 1 ปี – 5 ปี จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 44.7 รองลงมาต่ำกว่า 1 ปี จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 35.3 5 ปี – 10 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 18.7 ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3

ประเภทของเสพยาเสพติด

ประเภทของการเสพยาเสพติดของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ยาบ้า จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 68.7 รองลงมายาไอซ์/ยาอี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 10.7 สารระเหย จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0 กัญชา จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 4.7 เฮโรอีน จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 4.0 อื่นๆระบุ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.0

ระยะเวลาในการต้องโทษ

ระยะเวลาในการต้องโทษของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ระหว่างโทษ 2 – 5 ปี จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 36.0 รองลงมาโทษ 3 – 9 เดือน จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 18.0 โทษ 1 – 2 ปี จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 15.3 โทษ 5 – 8 ปี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 14.0 โทษอยู่ในระหว่างพิจารณาคดี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 12.7 โทษ 8 – 10 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 4.0

ตารางที่ 4.2
ประวัติการกระทำผิด

ลักษณะประชากร	จำนวน	ร้อยละ
ต้องโทษครั้งนี้เป็นครั้งที่		
ครั้งที่ 1	65	43.3
ครั้งที่ 2	58	38.7
ครั้งที่ 3	15	10.0
ครั้งที่ 4	9	6.0
มากกว่า 4 ครั้งขึ้นไป	3	2.0
รวม	150	100.0
ประเภทของความผิด		
เสพเมทฯ	27	18.0
จำหน่ายเมทฯ	86	57.4
ครอบครองเมทฯ	17	11.3
จำหน่ายและจำหน่ายเมทฯ	18	12.0
อื่น ๆ ระบุ	2	1.3
รวม	150	100.0
ระยะเวลาในการเสพยาเสพติด		
ต่ำกว่า 1 ปี	53	35.4
1 ปี – 5 ปี	67	44.6
5 ปี – 10 ปี	28	18.7
ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป	2	1.3
รวม	150	100.0

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ลักษณะประชากร	จำนวน	ร้อยละ
ก่อนต้องโทษเคยเสพยาเสพติด		
เฮโรอีน	6	4.0
ยาบ้า	103	68.6
กัญชา	7	4.7
สารระเหย	15	10.0
ยาไอซ์/ยาอี	16	10.7
อื่น ๆ ระบุ	3	2.0
รวม	150	100.0
ระยะเวลาในกักต้องโทษครั้งนี้		
อยู่ในระหว่างพิจารณาคดี	19	12.7
โทษ 3 – 9 เดือน	27	18.0
โทษ 1 – 2 ปี	23	15.3
โทษ 2 – 5 ปี	54	36.0
โทษ 5 – 8 ปี	21	14.0
โทษ 8 – 10 ปี	6	4.0
รวม	150	100.0

4.3 ผลการศึกษาข้อมูลด้านสาเหตุการกระทำผิด

ในการศึกษากลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเพื่อสอบถามถึงสาเหตุของการกระทำผิดของผู้ที่ค้าและเสพยาเสพติด แบ่งออกเป็น 3 ด้าน พบว่า (1.)สาเหตุการกระทำผิดด้านบุคลิกภาพอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.51 (2.)สาเหตุการกระทำผิดด้านสังคมอยู่ในระดับน้อยค่าเฉลี่ย 1.87 (3.) สาเหตุการกระทำผิดทางด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลางค่าเฉลี่ย 3.04 (ตารางที่ 4.3)

ตารางที่ 4.3
ค่าเฉลี่ยสาเหตุการกระทำผิด

สาเหตุการกระทำผิด	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	จำนวน	เกณฑ์การแปรผล
ด้านบุคลิกภาพ					
- ท่านกล้าและเสพยาเสพติดเพราะความอยากรู้อยากลองของท่านเอง	1	5	3.56	150	ปานกลาง
- ท่านกล้าและเสพยาเสพติดเพราะเพื่อนชักชวนให้ท่านทำ	1	5	2.79	150	ปานกลาง
- ท่านคิดว่ากรกล้าและเสพยาเสพติดทำให้ท่านมีบุคลิกภาพที่ดีและเป็นที่น่าสนใจจากผู้อื่น	1	5	2.19	150	น้อย
- ท่านคิดว่ากรที่ท่านกล้าและเสพยาเสพติดเป็นเพราะขาดการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวของท่าน	1	5	2.00	150	น้อย
- ท่านคิดว่ากรที่ท่านกล้าและเสพยาเสพติดเป็นเพราะท่านขาดการเอาใจใส่ของคนในครอบครัว	1	5	2.04	150	น้อย
รวม	1	5	2.51	150	ปานกลาง
ทางด้านสังคม					
- ท่านคิดว่ากรกล้าและเสพยาเสพติดเป็นเพราะการเลียนแบบจากเพื่อนและคนในครอบครัวของท่าน	1	5	1.94	150	น้อย
- ท่านคิดว่ากรกล้าและเสพยาเสพติดเป็นสิ่งที่ทำให้ท่านเป็นที่ยอมรับของครอบครัว	1	5	1.73	150	น้อย
- ท่านคิดว่ากรกล้าและเสพยาเสพติดเป็นสิ่งที่ทำให้ท่านเป็นที่ยอมรับของคนในชุมชน	1	5	1.72	150	น้อย
- ท่านคิดว่าสภาพแวดล้อมในชุมชนของท่านทำให้ท่านกล้าและเสพยาเสพติด	1	5	2.10	150	น้อย
รวม	1	5	1.87	150	น้อย

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

สาเหตุการกระทำผิด	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	จำนวน	เกณฑ์การแปรผล
ทางด้านเศรษฐกิจ					
- ท่านคิดว่า การไม่มีงานทำหรือการว่างงานทำให้ท่านค้าและเสพยาเสพติด	1	5	2.71	150	ปานกลาง
- ท่านคิดว่า การไม่มีรายได้หรือมีรายได้ไม่เพียงพอทำให้ท่านค้าและเสพยาเสพติด	1	5	2.98	150	ปานกลาง
- ท่านคิดว่า การค้าและเสพยาเสพติดมีความจำเป็นในการหารายได้เพื่อมาใช้จ่ายภายในครอบครัว	1	5	2.74	150	ปานกลาง
- ท่านคิดว่า การค้าและเสพยาเสพติดเป็นงานที่หาเงินได้ง่ายกว่างานอื่นๆ	1	5	3.43	150	ปานกลาง
- ท่านคิดว่า การค้าและเสพยาเสพติดเป็นการทำงานที่สบายและรายได้ดี	1	5	3.36	150	ปานกลาง
รวม	1	5	3.04	150	ปานกลาง

4.4 ผลการศึกษาข้อมูลด้านปัจจัยการกระทำผิด

ในการศึกษากลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเพื่อสอบถามถึงปัจจัยของการกระทำผิดของผู้ที่ค้าและเสพยาเสพติด แบ่งออกเป็น 5 ด้าน พบว่า (1.) ปัจจัยทางด้านความต้องการทางด้านร่างกาย อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.46 (2.) ปัจจัยทางด้านความมั่นคงและปลอดภัย อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.31 (3.) ปัจจัยทางด้านความต้องการทางสังคมอยู่ในระดับปานกลางค่าเฉลี่ย 2.14 (4.) ปัจจัยทางด้านความต้องการยอมรับนับถือและเห็นค่าตนเองมีคุณค่าต่อสังคมอยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ย 1.83 (5.) ปัจจัยทางด้านความต้องการความสำเร็จอยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ย 1.86 (ตารางที่ 4.4)

ตารางที่ 4.4
ค่าเฉลี่ยปัจจัยการกระทำผิด

ปัจจัยการกระทำผิด	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	จำนวน	เกณฑ์การแปรผล
ความต้องการทางด้านร่างกาย					
- ท่านคิดว่าการค้าและเสพยาเสพติดทำให้สภาพร่างกายของท่านมีแรงกำลังสามารถทำงานได้อย่างต่อเนื่อง	1	5	2.53	150	ปานกลาง
- ท่านคิดว่าการค้าและเสพยาเสพติดทำให้ท่านน้ำหนักลดลงและมีรูปร่างที่ดูดีสมส่วนขึ้น	1	5	2.73	150	ปานกลาง
- ท่านคิดว่าการค้าและเสพยาเสพติดทำให้ท่านดูมีบุคลิกภาพที่ดีในสายตาคนทั่วไป	1	5	2.08	150	ปานกลาง
- ท่านคิดว่าการค้าและเสพยาเสพติดเป็นสิ่งที่ส่งผลดีต่อร่างกายของท่าน	1	5	1.94	150	น้อย
- ท่านคิดว่าการค้าและเสพยาเสพติดเป็นสิ่งที่ส่งผลเสียต่อร่างกายของท่าน	1	5	3.06	150	ปานกลาง
รวม	1	5	2.46	150	ปานกลาง
ความต้องการทางด้านความมั่นคงและปลอดภัย					
- ท่านคิดว่าการค้าและเสพยาเสพติด สร้างความมั่นคงด้านรายได้ให้กับตัวท่าน	1	5	2.38	150	ปานกลาง
- ท่านคิดว่าการค้าและเสพยาเสพติด สร้างความมั่นคงด้านรายได้ให้กับครอบครัวของท่าน	1	5	2.38	150	ปานกลาง
- ท่านคิดว่าการค้าและเสพยาเสพติด สร้างความเป็นอยู่ที่ดีให้กับชีวิตของท่าน	1	5	2.53	150	ปานกลาง

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ปัจจัยการกระทำผิด	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	จำนวน	เกณฑ์การแปรผล
- ท่านคิดว่าการค้าและเสพยาเสพติดสร้างความ เป็นอยู่ที่ดีให้กับครอบครัวของท่าน	1	5	2.29	150	น้อย
- ท่านคิดว่าการค้าและเสพยาเสพติด สร้างความมั่นคงและปลอดภัยในการดำเนินชีวิตในสังคมของท่านได้อย่างปกติสุข	1	5	2.00	150	น้อย
รวม	1	5	2.31	150	ปานกลาง
ความต้องการทางสังคม					
- ท่านคิดว่าการค้าและเสพยาเสพติด ทำให้ท่านเป็นจุดสนใจของหมู่เพื่อนฝูง	1	5	2.21	150	ปานกลาง
- ท่านคิดว่าการค้าและเสพยาเสพติด ทำให้ท่านมีบทบาทในการหารายได้ให้กับครอบครัวของท่าน	1	5	2.29	150	ปานกลาง
- ท่านคิดว่าการค้าและเสพยาเสพติด ทำให้ท่านเป็นที่รู้จักของคนในชุมชน	1	5	2.26	150	ปานกลาง
- ท่านคิดว่าการค้าและเสพยาเสพติด เป็นสิ่งที่ทำให้ท่านได้รับคำชื่นชมจากบุคคลอื่นทั่วไป	1	5	1.85	150	ปานกลาง
- ท่านคิดว่าการค้าและเสพยาเสพติด เป็นที่นิยมของคนในสังคม	1	5	2.12	150	ปานกลาง
รวม	1	5	2.14	150	ปานกลาง

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ปัจจัยการกระทำผิด	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	จำนวน	เกณฑ์การแปรผล
ความต้องการการยอมรับนับถือและเห็นค่าตนเองมีคุณค่าต่อสังคม					
- ท่านคิดว่าการค้าและเสพยาเสพติด จะได้รับการยอมรับนับถือจากเพื่อนของท่าน	1	5	1.99	150	น้อย
- ท่านคิดว่าการค้าและเสพยาเสพติด จะได้รับการยอมรับนับถือจากครอบครัวของท่าน	1	5	1.68	150	น้อย
- ท่านคิดว่าการค้าและเสพยาเสพติด จะได้รับการยอมรับนับถือจากชุมชนและสังคมของท่าน	1	5	1.80	150	น้อย
- ท่านคิดว่าการค้าและเสพยาเสพติด ทำให้ท่านมีชื่อเสียงในหมู่เพื่อนฝูง	1	5	2.08	150	น้อย
- ท่านคิดว่าการค้าและเสพยาเสพติด ท่านรู้สึกมีคุณค่ากับคนในครอบครัวของท่าน	1	5	1.79	150	น้อย
- ท่านคิดว่าการค้าและเสพยาเสพติด ท่านรู้สึกมีคุณค่ากับคนในสังคมของท่าน	1	5	1.67	150	น้อย
รวม	1	5	1.83	150	น้อย

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ปัจจัยการกระทำผิด	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	จำนวน	เกณฑ์การแปรผล
ความต้องการความสำเร็จ					
- ท่านคิดว่าการค้าและเสพยาเสพติดทำให้ท่านทำงานได้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้	1	5	2.03	150	น้อย
- ท่านคิดว่าการค้าและเสพยาเสพติดจะเป็นการทำงานได้อย่างราบรื่นและเรียบร้อย	1	5	2.05	150	น้อย
- ท่านคิดว่าการค้าและเสพยาเสพติดจะทำให้ท่านเป็นที่ยอมรับของสังคม	1	5	1.65	150	น้อย
- ท่านคิดว่าการค้าและเสพยาเสพติดจะทำให้ท่านมีความสุขในการดำเนินชีวิต	1	5	1.81	150	น้อย
- ท่านคิดว่าการค้าและเสพยาเสพติดทำให้ท่านประสบความสำเร็จในชีวิต	1	5	1.78	150	น้อย
รวม	1	5	1.86	150	น้อย

4.5 ผลการศึกษาข้อมูลด้านแรงจูงใจการกระทำผิด

ในการศึกษากลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเพื่อสอบถามถึงแรงจูงใจของการกระทำผิดของผู้ที่ค้าและเสพยาเสพติด แบ่งออกเป็น 2 ด้าน พบว่า (1.)แรงจูงใจภายในการกระทำผิด อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.71 (2.)แรงจูงใจภายนอกการกระทำผิดอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.51 (ตารางที่ 4.5)

ตารางที่ 4.5
ค่าเฉลี่ยแรงงใจในการกระทำผิด

ปัจจัยการกระทำผิด	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	จำนวน	เกณฑ์การแปรผล
แรงงใจภายใน					
- การค้าและเสพยาเสพติดมาจากความคิดของตนเอง	1	5	2.80	150	ปานกลาง
- การมีชีวิตอยู่ที่ดีและสุขสบายเป็นแรงงใจที่ทำให้ท่านค้าและเสพยาเสพติด	1	5	2.74	150	ปานกลาง
- ความอยากร่ำรวย มีเงินทอง เป็นแรงงใจที่ทำให้ท่านค้าและเสพยาเสพติด	1	5	2.89	150	ปานกลาง
- การเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป เป็นแรงงใจที่ทำให้ท่านค้าและเสพยาเสพติด	1	5	2.41	150	ปานกลาง
รวม	1	5	2.71	150	ปานกลาง
แรงงใจภายนอก					
- การที่ท่านได้เงินจำนวนมากจากการค้าและเสพยาเสพติด ถือเป็นแรงงใจในการที่ท่านคิดจะค้าและเสพยาเสพติด	1	5	2.98	150	ปานกลาง
- การที่ท่านได้รับการชักชวนจากบุคคลอื่นในการค้าและเสพยาเสพติด ถือเป็นแรงงใจที่ทำให้ท่านค้าและเสพยาเสพติด	1	5	2.70	150	ปานกลาง
- การที่ท่านได้เลียนแบบคนในครอบครัวหรือคนในชุมชน ถือเป็นแรงงใจที่ทำให้ท่านคิดค้าและเสพยาเสพติด	1	5	1.85	150	น้อย
รวม	1	5	2.51	150	ปานกลาง

4.6 ข้อมูลด้านปัจจัยการกระทำผิด

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยด้านการกระทำผิดระหว่างผู้มีรายได้ที่ต่างกัน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ตารางที่ 4.6.)

ตารางที่ 4.6

การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัย
การกระทำผิดระหว่างผู้มีระดับรายได้ที่ต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน (รายได้)	Df	SS	MS	F	Sig.
ปัจจัยการกระทำผิด					
- ระหว่างกลุ่ม	3	3083.729	1027.910	3.696	.013*
- ภายในกลุ่ม	146	40607.605	278.134		
รวม	149	43691.333			

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = 0.05

4.7 ข้อมูลด้านปัจจัยการกระทำผิด

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยด้านการกระทำผิดระหว่างผู้ที่มีลำดับพี่น้องที่ต่างกัน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ตารางที่ 4.7.)

ตารางที่ 4.7

การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัย
การกระทำผิดระหว่างผู้มีระดับพี่น้องที่ต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน (รายได้)	Df	SS	MS	F	Sig.
ปัจจัยการกระทำผิด					
- ระหว่างกลุ่ม	4	3206.588	801.647	2.871	0.025*
- ภายในกลุ่ม	145	40484.746	279.205		
รวม	149	43691.333			

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = 0.05

4.8 ข้อมูลด้านแรงงูใจการกระทำผิด

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของแรงงูใจด้านการกระทำผิดระหว่างประเภทความผิดที่ต่างกัน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01(ตารางที่ 4.8.)

ตารางที่ 4.8

การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของ
แรงงูใจระหว่างประเภทความผิดที่ต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน (รายได้)	Df	SS	MS	F	Sig.
แรงงูใจการกระทำผิด					
- ระหว่างกลุ่ม	3	1118.539	372.846	9.605	.000*
- ภายในกลุ่ม	146	5667.654	38.820		
รวม	149	6786.193			

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = 0.001

4.9 ข้อมูลด้านแรงงูใจการกระทำผิด

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของแรงงูใจด้านการกระทำผิดระหว่างการเสพยาเสพติดที่ต่างกัน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (ตารางที่ 4.9)

ตารางที่ 4.9

การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของแรงงูใจระหว่างการเสพยาเสพติดที่ต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน (รายได้)	Df	SS	MS	F	Sig.
แรงงูใจการกระทำผิด					
- ระหว่างกลุ่ม	2	791.738	395.869	9.708	.000*
- ภายในกลุ่ม	147	5994.455	40.779		
รวม	149	6786.193			

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = 0.001

4.10 สาเหตุการกระทำผิด ปัจจัยการกระทำผิดและแรงงูใจการกระทำผิด

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุ ปัจจัยและแรงงูใจในการกระทำผิด โดยการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทางสถิติที่ระดับ 0.001 ซึ่งหมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่กระทำผิดส่วนใหญ่มาจากสาเหตุการกระทำผิด ปัจจัยการกระทำผิดและแรงงูใจการกระทำผิดสูงตามลำดับ (ตารางที่ 4.10)

ตารางที่ 4.10

การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์
ของการสาเหตุ ปัจจัย แรงจูงใจที่มีผลต่อการกระทำผิด

	สาเหตุการกระทำผิด	ปัจจัยการกระทำผิด	แรงจูงใจการกระทำผิด
สาเหตุการกระทำผิด			
Pearson Correlation	1	.635	.300
Sig. (2 – tailed)	.	.000**	.000**
N	150	150	150
ปัจจัยการกระทำผิด			
Pearson Correlation	.635	1	.441
Sig. (2 – tailed)	.000**	.	.000**
N	150	150	150
แรงจูงใจ การกระทำผิด			
Pearson Correlation	.033	.441	1
Sig. (2 – tailed)	.000**	.000**	.
N	150	150	150

** ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.001

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง ที่มีผลต่อการกระทำผิดในคดีค้าและเสพยาเสพติด: กรณีศึกษาผู้ต้องขังหญิง ในทัณฑสถานหญิงธนบุรี กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสาเหตุ ปัจจัย และแรงจูงใจในการกระทำผิดของผู้ต้องขังหญิง เป็นการศึกษาเชิงสำรวจโดยการสุ่มตัวอย่างผู้ต้องขังที่กระทำ ความผิดในคดีค้าและเสพยาเสพติดในทัณฑสถานหญิงธนบุรี จำนวน 150 คน ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ข้อมูลส่วนบุคคล

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 26 – 35 ปี นับถือศาสนาพุทธ สถานภาพส่วนใหญ่ โสด มีระดับการศึกษา ม.1 – ม.3 อาชีพส่วนใหญ่รับจ้างทั่วไป มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวรักใคร่เข้าใจกันดี ส่วนใหญ่เป็นลูกคนเดียว

5.1.2 ข้อมูลประวัติการกระทำผิด

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประวัติการกระทำผิดต้องโทษเป็นครั้งที่ 1 ประเภทความผิดในคดี จำหน่ายเมทฯ ก่อนต้องโทษเสพยามานาน 1 – 5 ปี เสพยาเสพติดประเภทยาบ้า ระยะเวลาในการ ต้องโทษ 2 – 5 ปี

5.1.3 ข้อมูลสาเหตุการกระทำผิด

สาเหตุการกระทำผิดทางด้านบุคลิกภาพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่กระทำผิดในระดับ ปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.51

สาเหตุการกระทำผิดทางด้านสังคม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่กระทำผิดในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 1.87

สาเหตุการกระทำผิดทางด้านเศรษฐกิจ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่กระทำผิดในระดับ ปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.04

5.1.4 ข้อมูลปัจจัยการกระทำผิด

ปัจจัยการกระทำผิดด้านความต้องการด้านร่างกาย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่กระทำผิดในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.46

ปัจจัยการกระทำผิดด้านความต้องการทางด้านความมั่นคงและปลอดภัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่กระทำผิดในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.31

ปัจจัยการกระทำผิดด้านความต้องการทางสังคม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่กระทำผิดในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.14

ปัจจัยการกระทำผิดด้านความต้องการการยอมรับนับถือและเห็นค่าตนเองมีคุณค่าต่อสังคม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่กระทำผิดในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 1.83

ปัจจัยการกระทำผิดด้านความต้องการความสำเร็จ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่กระทำผิดในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 1.86

5.1.5 ข้อมูลแรงจูงใจการกระทำผิด

แรงจูงใจการกระทำผิดภายใน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่กระทำผิดในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.71

แรงจูงใจการกระทำผิดภายนอก พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่กระทำผิดในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.51

5.1.6 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่า ปัจจัยการกระทำผิดที่ต่างกัน ผู้มีรายได้ต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่า ปัจจัยการกระทำผิดที่ต่างกัน ผู้มีระดับพี่น้องต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่า แรงจูงใจการกระทำผิดที่ต่างกัน ประเภทความผิดที่ต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.001

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่า แรงจูงใจการกระทำผิดที่ต่างกัน การเสพยาที่ต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.001

5.2 อภิปรายผล

5.2.1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้กระทำผิด

จากผลวิจัยข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไปทางอายุของผู้กระทำผิดพบว่า ผู้ต้องขังที่กระทำผิดในคดีค้าและเสพยาเสพติดส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 26 – 35 ปี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย สุทัศน์ พุ่มพันธ์ม่วง (2542) ที่ได้ศึกษาภูมิหลังของผู้ค้ายาบ้าในจังหวัดชลบุรี โดยศึกษาผู้ต้องขังพิพากษาจำคุกในเรือนจำจังหวัดชลบุรี ทั้งเรือนจำหญิงและเรือนจำชาย พบว่า ผู้ถูกคุมขังในเรือนจำชายและหญิงส่วนใหญ่เป็นผู้ค้ารายย่อยมีช่วงอายุระหว่าง 26 – 35 ปี ด้านการนับถือศาสนา พบว่า ผู้ต้องขังที่กระทำผิดในคดีค้าและเสพยาเสพติดส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ เช่นเดียวกับงานวิจัย สุทัศน์ พุ่มพันธ์ม่วง (2542) พบว่าผู้ถูกคุมขังในเรือนจำชายและหญิงส่วนใหญ่มีสัญชาติไทย และนับถือศาสนาพุทธ ด้านระดับการศึกษา พบว่า ผู้ต้องขังที่กระทำผิดในคดีค้าและเสพยาเสพติดส่วนใหญ่ระดับมัธยมศึกษา ม.1 – ม.3 ซึ่งงานวิจัย สุทัศน์ พุ่มพันธ์ม่วง (2542) พบว่า ผู้ถูกคุมขังในเรือนจำชายและหญิงส่วนใหญ่มีระดับการศึกษา มัธยมศึกษา ม.1 – ม.3 รองลงมาเป็นระดับประถมศึกษา ป.1 – ป.6 นอกจากนี้ สนิท สมัครการ (2530) ได้พบว่าสตรีที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดส่วนมากมีการศึกษาต่ำ ส่วนใหญ่เรียนแค่ระดับชั้นประถมศึกษาเท่านั้น ด้านรายได้ พบว่า ผู้ต้องขังที่กระทำผิดในคดีค้าและเสพยาเสพติดส่วนใหญ่มีรายได้ที่ต่ำกว่า 5,000 บาท ต่อครอบครัว จึงต้องหารายได้เพิ่มให้กับครอบครัว ดังนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องค้ายาเสพติด เพราะการค้ายาเสพติดมีรายได้และค่าตอบแทนที่สูง สอดคล้องกับงานวิจัย โสภา ชูพิกุลชัย (2528) ได้ทำการศึกษาวินัยทางสังคมสำหรับเป็นข้อบ่งชี้ภาวะการฉีกเสถียรของชายไทยวัยทำงานในปัจจุบัน พบว่ารายได้ของแต่ละครอบครัวน้อยกว่า 5,000 บาท ที่สำคัญการศึกษาของสนิท สมัครการ (2530) ได้ยืนยันว่า ผู้หญิงที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดนั้นส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีฐานะยากจน เพราะต้องการหารายได้ไปเลี้ยงครอบครัว ด้านระดับพื้นที่ พบว่า ผู้ต้องขังที่กระทำผิดในคดีค้าและเสพยาเสพติดส่วนใหญ่เป็นลูกคนเดียวของครอบครัว จึงทำให้คนในครอบครัวอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจใช้เงินที่เป็นวัตถุเลี้ยงดู บิดามารดาไม่ได้ให้การเลี้ยงดูเอาใจใส่ ดังนั้น จึงทำให้ใช้จ่ายเงินฟุ่มเฟือย และคิดหลงเสพยาเสพติด เพราะเพื่อนชักชวนการเสพยาเสพติดทำให้ตัวเองรู้สึกดีและมีความสุขและเริ่มค้ายาเพื่อเอาเงินมาใช้จ่ายซื้อของที่จำเป็น สอดคล้องกับงานวิจัย สุรเชษฐ จันทบูรานันท์ (2545) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการติดยาบ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา : ศึกษากรณีจังหวัดจันทบุรี พบว่าการเสพยาเสพติดและเริ่มค้ายาเสพติด เป็นเด็กที่เป็นลูกคนเดียวของครอบครัวที่ถูกอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ใช้เงินในการเลี้ยงดูบุตรเพื่อซื้อความสะดวกสบายให้กับบุตร นอกจากนี้ สนิท สมัครการ (2530) ยังได้กล่าวว่า เกือบครึ่งหนึ่งของผู้ติดยาเสพติดมาจากครอบครัวที่พ่อแม่ไม่ได้อยู่ด้วยกัน ด้วยสาเหตุต่างกัน เช่น หย่าร้าง ความบกพร่องของครอบครัวเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ผู้หญิงต้องหันไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ด้านลำดับของบุตร พบว่า ปัจจัยการกระทำผิดในครั้งนี้ผู้ต้องขัง

ที่กระทำผิดในคดีค้าและเสพยาเสพติดส่วนใหญ่บุตรคนเดียว รองมาเป็นบุตรคนที่ 1 และบุตรคนที่ 2 สอดคล้องกับงานวิจัย โสภกา ชูพิกุลชัย (2528) ได้ทำการศึกษาวิจัยทางสังคมสำหรับเป็นข้อบ่งชี้ ภาวการณ์เสพยาของชายไทยวัยทำงานในปัจจุบัน พบว่าผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่เป็นบุตรคนที่ 1 หรือ คนที่ 2 ในครอบครัวได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ด้านประวัติการกระทำผิด ซึ่งพิจารณาจาก จำนวนครั้งในการต้องโทษ พบว่า ผู้ต้องขังที่กระทำผิดในคดีค้าและเสพยาเสพติดส่วนใหญ่ต้องโทษ จำคุกเป็นครั้งแรก และส่วนใหญ่เป็นผู้กระทำความผิดในคดีจำหน่ายยาเสพติด สอดคล้องกับงานวิจัย วุฒิ เหล่าสุนทร และคณะ (2536) จากผลการวิจัยพบว่า ได้ศึกษาในเรื่องอาชญากรรมการค้ายาเสพติด (ศึกษาข้อมูลพื้นฐานขั้นตอนการค้ายาเสพติดของผู้ต้องขัง) พบว่าสาเหตุการค้าครั้งแรกนั้นเกิด ความต้องการเงิน

5.2.2 ปัจจัยการกระทำผิดของผู้ต้องขัง

ปัจจัยการกระทำผิดของผู้ต้องขังคดีค้าและเสพยาเสพติด พบว่า ปัจจัยด้านความต้องการ ทางร่างกาย มีค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง คือ 2.46 ปัจจัยด้านความต้องการทางด้านความมั่นคง ปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง คือ 2.31 ปัจจัยด้านความต้องการทางสังคม มีค่าเฉลี่ยระดับ ปานกลาง คือ 2.14 ปัจจัยด้านความต้องการการยอมรับนับถือและเห็นคุณค่าของตนเองมีคุณค่าต่อ สังคม มีค่าเฉลี่ยระดับน้อย คือ 1.83 และปัจจัยด้านความต้องการความสำเร็จ มีค่าเฉลี่ยระดับน้อย คือ 1.86 งานศึกษาวิจัยของสนธิ สมักรการ (2530) ระบุว่า ปัจจัยด้านบุคลิกภาพคือความอ่อนแอ ความอ่อนไหวทางด้านจิตใจ และอารมณ์ประกอบกับสภาพแวดล้อมทางสังคม โดยเฉพาะ ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวไม่ราบรื่น และความกลัวในปัญหาการดำเนินชีวิต เป็นปัจจัย สำคัญที่มีผลต่อการกระทำผิดของผู้ติดยาเสพติด

5.2.3 แรงจูงใจในการกระทำผิด

ด้านแรงจูงใจการกระทำผิดผู้ต้องขังที่กระทำผิดในคดีค้าและเสพยาเสพติดส่วนใหญ่ เป็นผู้ต้องขังคดีจำหน่ายเมทแอมเฟตามีน หรือที่เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า คดียาบ้า เพราะการค้าและ เสพยาเสพติดประเภทยาบ้าเป็นยาเสพติดที่หาได้ง่าย มีวิธีการเสพหลากหลายวิธีและถ้าขายก็จะ เป็นวิธีที่หารายได้ดี และคนส่วนใหญ่ก็จะขายยาบ้าเพื่อที่จะหารายได้มาใช้จ่ายภายในครอบครัว ยาบ้าเป็นยาเสพติดที่คนทั่วไปรู้จักกันดีและหาซื้อได้ง่ายและมีราคาถูกกว่ายาชนิดอื่น ๆ เพราะ คนที่มียามือเอาไว้นั้นส่วนหนึ่งก็จะเอาไว้เสพด้วย จึงทำให้การค้าและเสพยาเสพติดประเภท ยาบ้าจึงเป็นแรงจูงใจในการกระทำผิด

จากผลวิจัยข้อมูลแรงจูงใจภายในพบว่า ผู้ต้องขังที่กระทำผิดในคดีค้าและเสพยาเสพติด ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ปานกลางที่ผู้กระทำความผิดอยากร่ำรวย มีเงินทอง สอดคล้องกับงานวิจัย

วุฒิ เหล่าสุนทร (2536) ได้ทำการศึกษาในเรื่องอาชญากรรมการค้ายาเสพติด (ศึกษาข้อมูลพื้นฐานขั้นตอนการค้ายาเสพติดของผู้ต้องขัง) พบว่าผู้ค้ายาเสพติดรายย่อยจะเสพยาเสพติดสาเหตุที่ทำการค้าครั้งแรกนั้นเกิดจากความต้องการเงินเพื่อเอาไปไว้ใช้จ่ายและนำเงินไปซื้อยาเสพติดมาเสพ และเห็นว่าการขายยาเสพติดรายได้ดี

จากผลวิจัยข้อมูลแรงจูงใจภายนอกพบว่า ผู้ต้องขังที่กระทำผิดในคดีค้าและเสพยาเสพติดส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ปานกลางที่ผู้กระทำความผิดได้รับการชักชวนจากบุคคลอื่นให้ค้าและเสพยาเสพติด สอดคล้องกับงานวิจัย โสภา ชูพิกุลชัย (2528) ได้ทำการศึกษาวิจัยทางสังคมสำหรับเป็นข้อบ่งชี้ภาวะการเสพติดของชายไทยวัยทำงานในปัจจุบัน พบว่าผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่เสพยาเพราะขาดเงินและถูกชักชวน และได้ยามาครั้งแรกจากเพื่อนหรือตัวเอง

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะต่อแนวทางแก้ไขปัญหาการกระทำผิดผู้ต้องขังคดีค้าและเสพยาเสพติด

จากการสรุปและอภิปรายผลที่กล่าวมาทั้งหมด นำไปสู่ข้อเสนอแนะดังนี้

1. จากการวิจัย พบว่า ความเป็นอยู่ทางด้านรายได้ของตัวผู้ต้องขังและครอบครัวที่ไม่มั่นคงและมีรายได้ที่ไม่เพียงพอต่อรายจ่ายในครอบครัวนั้น ผู้ต้องขังคดีค้าและเสพยาเสพติดเหล่านี้โดยทั่วไป ควรได้รับการแก้ไขฟื้นฟูอบรมให้กลับตัวเป็นคนดีของสังคมอย่างจริงจัง ด้วยการอบรมการศึกษา ส่งเสริมด้านการฝึกวิชาชีพ ที่มีความหลากหลายวิชาชีพ เพราะเมื่อพ้นโทษออกไปแล้วจะได้นำความรู้และประสบการณ์ในการฝึกวิชาชีพไปประกอบอาชีพได้และควรให้ความรู้ด้านยาเสพติด บทลงโทษและพิษภัยของยาเสพติด

2. จากการวิจัย พบว่าการประเทษของยาเสพติดและการเสพยาเสพติด เป็นสิ่งที่ทำให้ผู้กระทำผิดผู้ต้องขังที่กระทำผิดในคดีค้าและเสพยาเสพติดส่วนใหญ่ กระทำผิดในประเภทจำหน่ายยาบ้าและเสพยาบ้า ผู้ต้องขังในคดียาเสพติดต้องได้รับการบำบัดยาเสพติดและสะท้อนให้เห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งเจ้าหน้าที่โดยเฉพาะนักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยาและเจ้าหน้าที่ซึ่งทำงานเกี่ยวข้องกับผู้เข้ารับการบำบัดยาเสพติดควรเอาใจใส่ ดูแล ช่วยเหลือและติดตามผู้เข้ารับการบำบัดยาเสพติด เช่นการพูดคุยให้กำลังใจและให้คำปรึกษาแนะนำต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เข้ารับการบำบัดยาเสพติดเห็นคุณค่าในตนเองเพิ่มขึ้น เพื่อที่จะสามารถเผชิญกับปัญหาต่อไปได้และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขพร้อมทั้งได้ร่วมช่วยเหลือสังคมต่อไป อีกทั้งควรมีกิจกรรม ที่ส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการบำบัดยาเสพติดมีส่วนร่วมตามกำลังความสามารถ ตามศักยภาพ และความสนใจ โดยให้รู้สึกว่าคุณค่าในตนเองยังมีผู้สนใจ รู้สึกมีคุณค่า มีความสำคัญ

3. จัดให้มีการอบรมเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการบำบัดยาเสพติด เพื่อสร้างทักษะในการพัฒนาการมองเห็นคุณค่าในตนเองของผู้เข้ารับการบำบัดยาเสพติดให้มากยิ่งขึ้น

4. จากการวิจัยพบว่า ผู้ต้องขังส่วนใหญ่รู้สึกว่าการใช้ชีวิตอยู่ในเรือนจำฯ ดีกว่าการใช้ชีวิตในสังคมภายนอก ดังนั้นควรบรรณรงค์ให้คนในสังคมมีการยอมรับและให้โอกาสกับผู้ที่กระทำผิดได้มีโอกาสในการใช้ชีวิตใหม่หลังพ้นโทษ ไม่รังเกียจต่อผู้ที่กระทำผิด

5. รัฐบาลก็ควรให้ความสนใจและออกกฎหมายที่เด็ดขาดและรุนแรงแก่ผู้ต้องขังที่กระทำความผิดในคดียาเสพติดโดยให้มีบทลงโทษที่รุนแรง เพื่อเกรงกลัวไม่กล้าที่กระทำความผิด เพื่อเป็นเกราะป้องกันมิให้ผู้ต้องขังกลับมากระทำผิดซ้ำอีก

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ต้องขังหญิง ดังนั้น ในการวิจัยครั้งต่อไปควรจะต้องเลือกศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหญิงและชาย เพราะอาจจะมีปัจจัยการกระทำผิดที่แตกต่างกัน และในเรื่องของความสัมพันธ์ในครอบครัวควรมีเพิ่มขึ้นอีก

2. วิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยที่ทัศนสถานหญิงชนบุรี ซึ่งเป็นเรือนจำที่อยู่ในกรุงเทพ และเป็นเรือนจำขนาดเล็ก มีจำนวนผู้ต้องขังน้อยและมีเพียงเพศหญิง ในการวิจัยครั้งต่อไปอยากให้อาจารย์วิจัยเรือนจำที่มีขนาดใหญ่และเป็นเรือนจำมั่นคงสูง อย่างเช่น เรือนจำพิเศษชนบุรี เรือนจำคลองเปรมทัศนสถานหญิงกลาง เป็นต้น

3. ในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดในคดีอื่นๆที่ไม่ใช่คดียาเสพติด

บรรณานุกรม

- กองแผนงาน. (2548) สถิติผู้ต้องขังประเภทเด็ดขาดแยกตามลักษณะความผิด. กรมราชทัณฑ์ : กรุงเทพมหานคร.
- เกษวารงค์ จินณะแสน. (2541) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนที่อยู่ระหว่างถูกคุมประพฤติในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- งามตา วนินทานนท์. (2534) จิตวิทยาสังคม. เอกสารประกอบการสอน. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- จิรัฐิกา พรคงธวัช. (2548) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษมีนบุรี. มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- คารณี พานทอง และสุรเสกข์ พงษ์หาญยุทธ. (2542) ทฤษฎีการจูงใจ. กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ทรงพล พูลพิพัฒน์, ร.ต.อ.(2543) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการติดยาเสพติด : ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ต้องขังทัณฑสถานบำบัดพิเศษพระนครศรีอยุธยา. ปริญญาานิพนธ์ ศศ.ม. (รัฐศาสตร์). กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ธนบดี ฐานะชาลา. (2546). ประสบการณ์การติดยาเสพติดของนักเรียนสตรีในระดับมัธยมศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นพวรรณ เหลืองอ่อน, พ.ต.ต.หญิง (2545). ปัญหาและอุปสรรคในการปราบปรามยาบ้าของสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองชลบุรี. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พงศ์ภัทร สิงหรา ณ อยุธยา. (2547) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติด : ศึกษาเฉพาะผู้ต้องขังในเรือนจำกลางนครราชสีมา. มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- ฝ่ายทัณฑปฏิบัติ. (2550) สถิติย้อนหลัง 5 ปี. ทัณฑสถานหญิงธนบุรี : กรุงเทพมหานคร.
- ภัทราภรณ์ วงษ์ไทย. (2541) ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังหญิงในทัณฑสถานหญิงกลาง. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท.
- โรงพยาบาลชัยภูมิราษฎร์ กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข. (2544) ตำราการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วัชรอินเตอร์ปรีนติ้ง.
- วิชัย โปษยะจินดา. (2529) การศึกษาปัญหายาเสพติดในผู้ต้องขังโทษผิดพระราชบัญญัติยาเสพติดในทัณฑสถานกรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- วีระชัย วิสุทธิ์อุทัยกุล.พ.ล.ต. (2544) การใช้จ่ายเงินเพื่อซื้อยาบ้าของผู้เสพยาบ้าที่ถูกจับกุม
ดำเนินคดีในอำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี . มหาวิทยาลัยบูรพา : ชลบุรี.
- สำนักงานการพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงานป้องกันและปราบปราม
ยาเสพติด. (2542) ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับยาเสพติด . กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท.
- สดใส อัครมนคงพานิช (2548) ลักษณะทางจิตของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด ในจังหวัด
สมุทรปราการ. สารนิพนธ์ ศส.ม.(การจัดโครงการสวัสดิการสังคม). กรุงเทพมหานคร :
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- สาวตรี ไพฑูรย์. (2541) ปัจจัยที่นำไปสู่การกระทำผิดซ้ำของสตรี.วิทยานิพนธ์ .กรุงเทพมหานคร.
สดใส อัครมนคงพานิช . (2548) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดเกี่ยวกับคดียาเสพติดของผู้ต้องขัง :
ศึกษารณที่ทัณฑสถานหญิงชลบุรี. มหาวิทยาลัยบูรพา : ชลบุรี.
- สุชา จันทน์เอม. (2542) จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- อภิศักดิ์ ศรีเชษฐรัตน์. (2540) ปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติด :
ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำอุบลราชธานี .ภาคินพนธ์ สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์ :
กรุงเทพมหานคร.
- อดิศักดิ์ ศรีเบ็ญรัตน์.(2540) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติด :
ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำอุบลราชธานี . กรุงเทพมหานคร.
- อำนาจ แสงสว่าง.(2536) จิตวิทยาอุตสาหกรรม. กรุงเทพมหานคร.บริษัท อักษราพัฒนา จำกัด :
กรุงเทพมหานคร.

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

โปรดเลือกคำตอบที่เหมาะสมที่สุดตามความเป็นจริงที่เกี่ยวกับตัวท่าน หรือตรงกับความรู้สึกของท่าน ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในวงเล็บ () ที่กำหนดให้ และเติมข้อความลงในช่องว่างให้สมบูรณ์

ส่วนที่ 1 ปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคล

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. อายุปัจจุบัน..... ปี
3. ศาสนาที่นับถือ

() ศาสนาพุทธ	() ศาสนาคริสต์
() ศาสนาอิสลาม	() อื่นๆระบุ.....
4. สถานภาพสมรส

() โสด	() สมรส
() หย่าร้าง	() หม้าย
() อยู่ร่วมกัน	() แยกกันอยู่
5. ระดับการศึกษา

() ไม่ได้เรียนหนังสือ	() ป.1 – ป.6
() ม.1 – ม.3	() ม.4 – ม.6
() ปวช.	() ปวส.
() ปริญญาตรี	() อื่นๆ ระบุ.....
6. อาชีพก่อนต้องโทษ

() ไม่มีอาชีพ /ว่างงาน	() ค้าขาย
() รับจ้าง	() ทำนา/ทำไร่
() นักเรียน/นักศึกษา	() อื่นๆระบุ.....
7. ก่อนต้องโทษท่านมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนบาท
8. ความสัมพันธ์กับครอบครัวก่อนต้องโทษ

() รักใคร่เข้าใจกันดี	() ทะเลาะกันบ้างเป็นบางครั้ง
() ต่างคนต่างอยู่ไม่สนใจกัน	() ทะเลาะกันเป็นประจำ
() มีการใช้กำลังประทุษร้าย	() อื่นๆ ระบุ.....
9. จำนวนพี่น้อง ร่วมบิดามารดาเดียวกัน..... คน
10. ท่านเป็นบุตรคนที่.....

ส่วนที่ 2 ประวัติการกระทำผิด

11. ท่านต้องโทษครั้งนี้เป็นครั้งที่เท่าไร

- () ครั้งที่ 1 () ครั้งที่ 2
 () ครั้งที่ 3 () ครั้งที่ 4
 () มากกว่า 4 ครั้งขึ้นไป

12. ประเภทของความผิดที่กระทำในครั้งนี้

- () เสพเมทฯ () จำหน่ายเมทฯ
 () ครอบครองเมทฯ () จำหน่ายและจำหน่ายเมทฯ
 () อื่นๆ (โปรดระบุ).....

13. ก่อนต้องโทษในครั้งนี้ ท่านเสพยาเสพติดมานานกี่ปี

- () ต่ำกว่า 1 ปี () 1 ปี – 5 ปี
 () 5 ปี – 10 ปี () ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

14. กรณีที่เสพยาเสพติดก่อนต้องโทษในครั้งนี้ ท่านเสพยาเสพติดอะไร

- () เฮโรอีน () ยาบ้า
 () กัญชา () สารระเหย
 () ยาไอซ์ / ยาอี () อื่นๆระบุ.....

15. ระยะเวลาในการต้องโทษจำคุกในความผิดครั้งนี้มีกำหนด

- () อยู่ในระหว่างพิจารณา () โทษ 3 – 9 เดือน
 () โทษ 1 - 2 ปี () โทษ 2 – 5 ปี
 () โทษ 5 – 8 ปี () โทษ 8 - 10 ปี

ส่วนที่ 3 สาเหตุในการกระทำผิด

คำชี้แจง ขอให้ท่านอ่านข้อความนั้นกล่าวถึงความเป็นจริงมากน้อยเพียงใดแล้วเลือกใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้เพียง 1 ช่องแล้วขอให้ตอบให้ครบทุกข้อ

ข้อความ	ระดับ				
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริงเลย
ทางด้านบุคลิกภาพ					
1. ท่านค้าและเสพยาเสพติดเพราะความอยากรู้ อยากลองของตนเอง					
2. ท่านค้าและเสพยาเสพติดเพราะเพื่อนชักชวนให้ ท่านทำ					
3. ท่านคิดว่าการค้าและเสพยาเสพติดทำให้ท่านมี บุคลิกภาพที่ดีและเป็นที่น่าสนใจจากผู้อื่น					
4. ท่านคิดว่าการที่ท่านค้าและเสพยาเสพติดเป็น เพราะขาดการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวของท่าน					
5. ท่านคิดว่าการที่ท่านค้าและเสพยาเสพติด เป็น เพราะท่านขาดการเอาใจใส่ของคนในครอบครัว					
ทางด้านสังคม					
6. ท่านคิดว่าการค้าและเสพยาเสพติดเป็นเพราะ การเลียนแบบจากเพื่อนและคนในครอบครัวของ ท่าน					
7. ท่านคิดว่าการค้าและเสพยาเสพติดเป็นสิ่งที่ทำ ให้ท่านเป็นที่ยอมรับของครอบครัว					
8. ท่านคิดว่าการค้าและเสพยาเสพติดเป็นสิ่งที่ทำ ให้ท่านเป็นที่ยอมรับของคนในชุมชน					
9. ท่านคิดว่าสภาพแวดล้อมในชุมชนของท่านทำ ให้ท่านค้าและเสพยาเสพติด					
ทางด้านเศรษฐกิจ					
10. ท่านคิดว่าการไม่มีงานทำหรือการว่างงานทำ ให้ท่านค้าและเสพยาเสพติด					

ข้อความ	ระดับ				
	จริง ที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จริง	ค่อนข้าง ไม่จริง	ไม่จริง เลย
11.ท่านคิดว่าการไม่มีรายได้หรือมีรายได้ไม่เพียงพอทำให้ท่านค้าและเสพยาเสพติด					
12.ท่านคิดว่าการค้าและเสพยาเสพติดมีความจำเป็นในการหารายได้เพื่อมาใช้จ่ายภายในครอบครัว					
13.ท่านคิดว่าการค้าและเสพยาเสพติดเป็นงานที่หาเงินได้ง่ายกว่างานอื่นๆ					
14.ท่านคิดว่าการค้าและเสพยาเสพติดเป็นการทำงานที่สบายและรายได้ดี					

ส่วนที่ 4 ปัจจัยในการกระทำผิด

คำชี้แจง ขอให้ท่านอ่านข้อความนั้นกล่าวถึงความเป็นจริงมากน้อยเพียงใดแล้วเลือกใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้เพียง 1 ช่องแล้วขอให้ตอบให้ครบทุกข้อ

ข้อความ	ระดับ				
	จริง ที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จริง	ค่อนข้าง ไม่จริง	ไม่จริง เลย
ความต้องการทางด้านร่างกาย					
15.ท่านคิดว่าการค้าและการเสพยาเสพติดทำให้สภาพร่างกายของท่านมีแรงกำลังสามารถทำงานได้อย่างต่อเนื่อง					
16.ท่านคิดว่าการค้าและเสพยาเสพติดทำให้ท่านน้ำหนักลดลงและมีรูปร่างที่ดูดีสมส่วนขึ้น					
17.ท่านคิดว่าการค้าและเสพยาเสพติดทำให้ท่านดูมีบุคลิกภาพที่ดีในสายตาคนทั่วไป					

ข้อความ	ระดับ				
	จริง ที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จริง	ค่อนข้าง ไม่จริง	ไม่จริง เลย
18.ท่านคิดว่าการค้าและเสพยาเสพติดเป็น สิ่งที่ส่งผลดีต่อร่างกายของท่าน					
19.ท่านคิดว่าการค้าและเสพยาเสพติดเป็น สิ่งที่ส่งผลเสียต่อร่างกายของท่าน					
ความต้องการทางด้านความมั่นคงและ ปลอดภัย 20.ท่านคิดว่าการค้าและเสพยาเสพติด สร้าง ความมั่นคงด้านรายได้ให้กับตัวท่าน					
21.ท่านคิดว่าการค้าและเสพยาเสพติด สร้าง ความมั่นคงด้านรายได้ให้กับครอบครัวของ ท่าน					
22.ท่านคิดว่าการค้าและเสพยาเสพติด สร้าง ความเป็นอยู่ที่ดีให้กับชีวิตของท่าน					
23.ท่านคิดว่าการค้าและเสพยาเสพติด สร้าง ความเป็นอยู่ที่ดีให้กับครอบครัวของท่าน					
24.ท่านคิดว่าการค้าและเสพยาเสพติด สร้าง ความมั่นคงและปลอดภัยในการดำเนินชีวิต ในสังคมของท่านได้อย่างปกติสุข					
ความต้องการทางสังคม 25.ท่านคิดว่าการค้าและเสพยาเสพติด ทำให้ ท่านเป็นจุดสนใจของหมู่เพื่อนฝูง					
26.ท่านคิดว่าการค้าและเสพยาเสพติด ทำให้ ท่านมีบทบาทในการหารายได้ให้กับ ครอบครัวของท่าน					
27.ท่านคิดว่าการค้าและเสพยาเสพติด ทำให้ ท่านเป็นที่รู้จักของคนในชุมชน					

ข้อความ	ระดับ				
	จ ร ิ ง ที่ สุด	จ ร ิ ง	ค ่อน ข ้าง จ ร ิ ง	ค ่อน ข ้าง ไม่ จ ร ิ ง	ไม่ จ ร ิ ง เลย
28. ท่านคิดว่าการค้าและเสพยาเสพติด เป็นสิ่งที่ทำให้ท่านได้รับคำชื่นชมจากบุคคลอื่นทั่วไป					
29. ท่านคิดว่าการค้าและเสพยาเสพติด เป็นที่นิยมของคนในสังคม					
ความต้องการการยอมรับนับถือและเห็นค่าตนเองมีคุณค่าต่อสังคม					
30. ท่านคิดว่าการค้าและเสพยาเสพติด จะได้รับการยอมรับนับถือจากเพื่อนของท่าน					
31. ท่านคิดว่าการค้าและเสพยาเสพติด จะได้รับการยอมรับนับถือจากครอบครัวของท่าน					
32. ท่านคิดว่าการค้าและเสพยาเสพติด จะได้รับการยอมรับนับถือจากชุมชนและสังคมของท่าน					
33. ท่านคิดว่าการค้าและเสพยาเสพติด ทำให้ท่านมีชื่อเสียงในหมู่เพื่อนฝูง					
34. ท่านคิดว่าการค้าและเสพยาเสพติด ท่านรู้สึกมีคุณค่ากับคนในครอบครัวของท่าน					
35. ท่านคิดว่าการค้าและเสพยาเสพติด ท่านรู้สึกมีคุณค่ากับคนในสังคมของท่าน					
ความต้องการความสำเร็จ					
36. ท่านคิดว่าการค้าและเสพยาเสพติด ทำให้ท่านทำงานได้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้					
37. ท่านคิดว่าการค้าและเสพยาเสพติดจะเป็นการทำงานได้อย่างราบรื่นและเรียบร้อย					

ข้อความ	ระดับ				
	จริง ที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จริง	ค่อนข้าง ไม่จริง	ไม่จริง เลย
38.ท่านคิดว่าการค้าและเสพยาเสพติดจะทำให้ท่านเป็นที่ยอมรับของสังคม					
39.ท่านคิดว่าการค้าและเสพยาเสพติด จะทำให้ท่านมีความสุขในการดำเนินชีวิต					
40.ท่านคิดว่าการค้าและเสพยาเสพติด ทำให้ท่านประสบความสำเร็จในชีวิต					

ส่วนที่ 5 แรงจูงใจในการกระทำผิด

คำชี้แจง ขอให้ท่านอ่านข้อความนั้นกล่าวถึงความเป็นจริงมากน้อยเพียงใดแล้วเลือกใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้เพียง 1 ช่องแล้วขอให้ตอบให้ครบทุกข้อ

ข้อความ	ระดับ				
	จริง ที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จริง	ค่อนข้าง ไม่จริง	ไม่จริง เลย
แรงจูงใจภายใน					
41.การค้าและเสพยาเสพติดมาจากความคิด ของท่านเอง					
42.การมีชีวิตอยู่ที่ดีและสุขสบายเป็น แรงจูงใจที่ทำให้ท่านค้าและเสพยาเสพติด					
43.ความอยากร่ำรวย มีเงินทอง เป็นแรงจูงใจ ที่ทำให้ท่านค้าและเสพยาเสพติด					
44. การเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป เป็น แรงจูงใจที่ทำให้ท่านค้าและเสพยาเสพติด					
แรงจูงใจภายนอก					
45. การที่ท่านได้เงินจำนวนมากจากการค้า และเสพยาเสพติด ถือเป็นแรงจูงใจในการที่ ท่านคิดจะค้าและเสพยาเสพติด					

ข้อความ	ระดับ				
	จริง ที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จริง	ค่อนข้าง ไม่จริง	ไม่จริง เลย
46. การที่ท่านได้รับการชักชวนจากบุคคลอื่นในการค้าและเสพยาเสพติด ถือเป็นแรงจูงใจที่ทำให้ท่านค้าและเสพยาเสพติด					
47. การที่ท่านได้เลียบแบบคนในครอบครัวหรือคนในชุมชน ถือเป็นแรงจูงใจที่ทำให้ท่านคิดค้าและเสพยาเสพติด					

ส่วนที่ 6 ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะต่อการป้องกันแก้ไขการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – สกุล	นางสาวมณวิภา อุดมสุข
วัน เดือน ปีเกิด	15 มีนาคม 2526
ที่อยู่ปัจจุบัน	70/50 ม.4 ถ.เอกชัย แขวงบางบอน เขตบางบอน กรุงเทพฯ
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2537	ป.6 โรงเรียนธีรศาสตร์ จังหวัดราชบุรี
พ.ศ.2544	ม. – ม.6 โรงเรียนกาญจนาอนุเคราะห์ จังหวัดกาญจนบุรี
พ.ศ.2548	สังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต (สาขากระบวนการยุติธรรม) มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
พ.ศ. 2549	กำลังศึกษาระดับมหาบัณฑิต หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาการบริหารสังคม) มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
ตำแหน่งและสถานที่ทำงานในปัจจุบัน	
พ.ศ. 2549 – ปัจจุบัน	รับราชการตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์ ระดับ 3 พัฒนาสถานหญิงธนบุรี สังกัดกรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม